

Tampereen yliopisto

Politiikan tutkimuksen laitos

Joonas Kesälahti

Uusliberalistinen retoriikka ilmiönä Etelä-Korean hyvinvointipolitiikassa

- Reflektiopintana Pääministeri Vanhasen II hallituksen hallitusohjelma -

Tampereen yliopisto
Politiikan tutkimuksen laitos
Kansainvälinen politiikka
Pro gradu- tutkielma
Lokakuu 2010

Tampereen yliopisto

Politiikan tutkimuksen laitos

Kesälahti, Joonas: Uusliberalistinen retoriikka ilmiönä Etelä-Korean hyvinvointipolitiikassa

- Reflektiopintana Pääministeri Vanhasen II hallituksen hallitusohjelma –

Pro gradu-tutkielma, 79 s.

Kansainvälinen politiikka

Lokakuu 2010

Tutkielmassani tarkastelen uusliberalistista retoriikkaa Etelä-Koreassa ja Suomessa. Aineistoni koostuu vuosien 2007- 2009 aikana käytyihin puheisiin ja hallitusohjelmiin. Tutkimuksessani pyrin vastaamaan siihen kuinka uusliberalistinen retoriikka ilmenee hyvinvointirakennepolitiikan keskustelussa. Tulen käymään läpi kuinka hyvinvointipolitiikka ja uusliberalistinen markkinaideologia ilmenevät valtioiden keskeisissä puheissa ja teksteissä suhteessa toisiinsa. Lisäksi tarkastelen mitkä ovat Etelä-Korean ja Suomen uusliberalistisen retoriikan keskeisimmät argumentit hyvinvointipolitiikassa.

Tutkielmassa käyn läpi Etelä-Korean poliittista historiaa, minkä tarkoituksena on selvittää lukijoille Etelä-Korean yhteiskuntarakennetta ja politiikan suhdetta markkinatalouteen. Etelä-Korea ja Suomi eivät jaa yhteistä historiaa, mutta molemmilla valtioilla on ollut ja on yhä samankaltaisia poliittisia ohjelmia, mitkä ovat haastaneet yhteiskuntien hyvinvointirakennetta.

Retorinen analyysini keskittyy Etelä-Korean konservatiivisen hallituspuolueen hallitusohjelmaan ja Etelä-Korean presidentin puheisiin ennen finanssikriisiä ja sen jälkeen. Suomen osalta valitsin aineistoksi pääministeri Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman, koska se vastaa parhaiten ajankohtaisuudeltaan ja poliittiselta merkittävyydeltään edellä mainittujen aineistoja.

Analyysilläni pyrin tuottamaan uuden näkökulman siihen mikä on hyvinvointipolitiikan murroksen taustalla ja miksi. Molemmat valtiot ovat saavuttaneet viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana kestäväen taloudellisen kasvun ja rakentaneet sen avulla hyvinvointirakenteet, mitkä on 1990- luvulla tapahtuneiden lamojen jälkeen asetettu molemmissa valtioissa kyseenalaiseksi.

Sisällysluettelo

JOHDANTO	1
1. TUTKIMUSKYSYMYS	4
1.1. Metodi	6
2. RETORINEN LÄHESTYMISTAPA YHTEISKUNTATIETEeseen	8
2.1. Yhteiskuntatieteellisen argumentaation periaatteita	9
3. KOREAN POLIITTINEN HISTORIA	11
3.1. Kungfutselaisuuden vaikutus Korean yhteiskuntaan	13
3.2. Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen	16
3.3. Myöhäisen teollistumisen vaikutukset Korean yhteiskuntaan	17
3.4. Chaebolien muodostuminen ja niiden vaikutus korealaiseen yhteiskuntaan	19
4. HYVINVOINTI VALTION KEHYKSESSÄ	21
4.1. Hyvinvointivaltiolliset mallit	22
4.2. Suomi ja Korea hyvinvointipolitiikan argumentoinnissa	23
5. UUSLIBERALISTINEN TEORIA	26
4.1. Uusliberalismin vaikutukset Korean talouteen ja yhteiskuntaan	30
6. RETORISEN ANALYYSIN KEHYKSET	32
6.1. Korean konservatiivisen puolueen retorinen analyysi	32
6.2. Korean hallituksen poliittiset päämäärät	35
6.3. Retorinen analyysi Korean presidentti Lee Myung Bakin puheista aikavälillä 2008-2009	37
6.3.1. Presidentti Lee Myung-Bakin puheiden pääpiirteet ja pyrkimykset	37
6.3.2. Korean presidentin puheet ennen kansainvälistä talouskriisiä	39
6.3.3. Korean presidentin puheet kansainvälisen talouskriisin aikana	53
6.4. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman retorinen analyysi	55
6.4.1. Hyvinvointivaltion poliittinen konteksti: Pääministeri Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelman pääpiirteet	56
6.4.2. Työllisyys	57
6.4.3. Elinkeinopolitiikka	57
6.4.4. Hyvinvointipolitiikka	58
6.5. Hallitusohjelman tavoite	59
6.5.1. Retorinen arviointi	59

6.5.2. Ketään ei jätetä yksin	60
6.5.3. Hyvinvointiyhteiskunnasta tietoyhteiskuntaan.....	60
6.5.4. Hengen materialisointi ja sen distribuutio.....	61
6.5.5. Eläkeläisten tuloveron laskeminen oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi.....	62
6.5.6. Tehokkuus, kilpailu ja talouskasvu hyvinvoinnin kehyksessä	63
7. LOPPUPÄÄTELMÄT	64
9. LOPUKSI.....	68
10. LÄHTEET	70

Johdanto

Etelä-Korean (tästä lähtien Korea) poliittinen tila on eräänlainen laboratorio, jossa pyritään soveltamaan länsimaista ja itämaista yhteiskuntarakennetta. Korea on kokenut valtavan muutoksen kasvavan taloudellisen kehityksen myötä, joka alkoi 1960- luvulla. Yhteiskunnallinen kehitys on seurannut taloudellista kasvua ja tämän seurauksena useat poliittiset ohjelmat ovat epäonnistuneet kokonaan tai ovat jääneet vajavaisiksi. Tämä johtui osittain politiikan toteuttamisesta taloudellisessa viitekehityksessä, eikä niinkään yhteiskunnallisessa, jolloin mm. työntekijöiden oikeudet ovat pysyneet heikkoina.¹ Lisäksi vajavaisuudella tarkoitan yhteiskunnan kykenemättömyyttä tai oikeastaan halua noudattaa poliittisia ohjelmia, jotka ovat mallinnettu länsimaisissa yhteiskunnissa.

Taloudellinen kehitys on Koreassa yhteiskunnallisessa keskiössä ja vahvistaa entisestään kahtia jakaantuneen Korean identiteettiä maailmassa. Talouskeskeisestä maailmasta Korea on löytänyt keinon itselleen vahvistaa talouttaan korkealla ulkomaankauppapilijämällä. 1960-luvulla Korea alkoi tukea kotimaista teollisuusosaamista joka kehittyi vuosikymmenien aikana huippuosaamiseksi joka kulminoituu yrityksissä kuten Samsung, Hyundai, LG jne. Korealainen yhteiskunta on kasvanut näiden chaebolien (yritysrypäs) varjossa ja valtionhallinnon tukemana.

Korea ilmenee ulkopuoliselle eräänlaisena ”Japanin kapinallisena pikkuveljenä” johtuen yhteiskunnan luonteesta joka on ristiriidassa vanhan, nykyisen ja tulevan kanssa. Japani ilmenee korealaisille eräänlaisena benchmarkkina, mutta toisaalta historiasta johtuvat erimielisyydet repivät tätä toisaalle; Japani kolonialisoi Korean 1900- luvun alussa joka päättyi toisen maailmansodan loputtua jonka jälkeen alkoi Korean uudelleenrakentaminen ja nyt Korean identiteetti on globalisaation aiheuttamassa murroksessa.

Pyrkimyksenä osoittamaan suuruutensa, Korea adaptoi yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen hyvinvointiin poliittisia ohjelmia ulkopuolisilta toimijoilta kuten esimerkiksi Yhdysvalloilta ja Euroopasta. Korean suurin vaikuttaja on varmasti Japani, mutta Korean kilpailevasta luonteesta johtuen Korea pyrkii löytämään keinon kuroa kehitystä umpeen Japanin kanssa. Tämän takia Korea etsii poliittisia linjauksia Aasian ulkopuolelta, etenkin taloudellisesti kehittyneistä maista.

---

¹ Glassman: 339-359.

”Japanin kapinallinen pikkuveli” käsite kuvaa tilaa, jossa korealainen yhteiskunta makaa. Japani kolonialisoi Korean 1800-luvun lopulla ja tämä jätti ikuiset arvet korealaisten mieliin, minkä vuoksi Korea pyrkii saavuttamaan yhtä vahvan, jopa vahvemman globaalin statuksen kuin Japani. Nykyään Korea näkee itsensä globaalina toimijana, samoin kuin Japani, mutta taustalla poreilee korealaisen identiteetin periksiantamattomuus, joka näyttäytyy yhteisöjen ja työläisten järjestämissä mielenosoituksissa ja mellakoissa. Tulevaisuudesta Korealle on tullut haaste johtuen globaalin talouden suorista vaikutuksista Korean talouteen ja sitä kautta yhteiskunnalliseen hyvinvointiin, osittain johtuen julkisten hyvinvointipalvelujen puutteellisuudesta sekä työn merkityksestä korealaisen elämään. Lisäksi haasteena on teknologian kehittämisen globaali kilpailu, josta Korea ei halua pudottautua.

Tällainen huippuunsa viritetty yhteiskunta, joka vertaa itseään naapurivaltioon ja on chaebolien sanansaattaja, kuulostaa hieman tutulta. Tulenkin pitämään Suomea eräänlaisena heijastuspintana, etenkin kun pohjoismaalaista yhteiskuntamallia pidetään majakkana globaalissa myrskyssä.

Suomi näyttäytyy kansainvälisissä vertailuissa usein kymmenen parhaan joukkoon. Mittaustapoja on useita, mutta usein johtavat indikaattorit ajavat taloudellisella keskittyneisyydellään muiden ohitse. Tällaisia ovat mm. BKT (Bruttokansantuote), OECD:n (Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö), IMF:n (Kansainvälinen valuuttarahasto) vuotuiset talousraportit, PISA (Programme for International Student Assessment) etc. Näitä kaikkia indikaattoreita kuvaa niiden pyrkimys ilmentää kilpailukykyä ja taloudellisen kasvun mallia.

Uusliberalistisuus on saanut suuresti kritiikkiä viime vuosien aikana, etenkin nyt kun elämme globaalin talouskriisin keskellä. Poliitiikan tarkoitus palvella yhteiskuntaa hämärtyy, kun politiikalla tuetaan kapeakatseisesti markkinataloutta ja sen eksponentiaalista kasvua. Toisaalta uusliberalismin kannattajien näkökulmat perustuvat yksilönvapauteen ja valtiovallan vähentämiseen, jotta yhteiskunta voi vapaasti valita omat suuntaviivansa. Uusliberalismin kannattajat kokevat vapaamarkkinatalouden muodostavan luonnollisen tilan joka toteuttaa demokraattista tilaa kysyntä ja tarjonta mallissa, johon ei tulisi valtion puuttua säätelyllä, koska tällöin markkinoiden luonnollinen tila vääristyisi.

Teoreettisena viitekehyksenäni toimii uusliberalismin kritiikki. Hyvinvointivaltion kehittäminen perustuu yhteiskunnallisten sektorien holistiseen kehittämiseen. Voiko markkinatalouteen perustuva uusliberalismi toteuttaa yhteiskunnallista hyvinvointia markkinatalouteen perustuvien periaatteiden mukaan? Hyvinvointivaltion taustalla elää ymmärrys universaalista etiikasta ja arvojärjestelmästä,

toisin kuin mitä uusliberalistisuus tarjoaa mm. markkinatalouden säätelyn vähentämistä ja valtion roolin pienentämistä. Tämän vuoksi koen, että näkökulman luominen globaalien valtavirtatalousindikaattorien taakse on aiheellista.

Uusliberalistinen kritiikki argumentoi valtioiden roolin merkityksestä yhteiskunnallisen vakauden perustana. Vapaiden markkinoiden ja julkisen vallan vähentäminen nähdään uusliberalistisessa kritiikissä negaationa, joka mahdollistaa yksityisen sektorin ”mielivaltaisen” toiminnan. Tämän toiminnan laskun maksajina ovat keskiluokka ja pienituloiset kansalaiset. Seurauksia ovat mm. julkisten palveluiden vähentäminen ja niiden siirtäminen yksityiselle sektorille, tuloerojen kasvu, työmarkkinoiden epävarmuus ja hyvinvointipalveluiden ja rakenteiden siirtäminen yksityiselle ja kolmannelle sektorille.

Aineistonani tulen käyttämään Korean ja Suomen hallitusohjelmia, sekä Korean presidentin poliittisia puheita vuosilta 2008- 2009, joita sovelletaan tai tullaan soveltamaan korealaiseen ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Valitsemani aineistot vastaavat hyvin toisiaan ja antavat kattavan käsityksen siitä kuinka maiden keskeisintä poliittista linjausta rakennetaan valtiotasolla. Koreassa valta keskittyy presidentille ja Suomessa se keskittyy pääministerille, minkä vuoksi uskon näiden aineistojen antavan aiheita keskinäiselle analyysille. Aineistossani olen ollut valikoiva siten, että keskityn ainoastaan teksteihin ja puheisiin, mitkä koen keskeisiksi hyvinvointirakenteita analysoitaessa. Tulen käyttämään analyysiäni Suomen hallitusohjelmasta heijastuspintana Korean hallitusohjelmien ja presidentin puheiden analyysissä.

Tulen käymään tutkielmassani läpi Korean poliittista ja taloudellista historiaa aina 1950- luvulta lähtien, minkä tarkoituksena on selventää Korean yhteiskuntarakennetta. Korea on hyvin erilainen maa kuin Suomi, mutta yhtäläisyyksiäkin löytyy, kunhan jaksaa pyyhkiä pölyjä kirjoista ja tutustua menneeseen ja nykyiseen poliittiseen paradigmaan. Koska en ole julkaisemassa tästä tutkielmasta kansainvälistä painosta, toivon sinun, joka luet tätä, olevan perillä Suomen poliittisesta historiasta, koska olen jättänyt sen tyystin pois. Selventääkseni kuitenkin sen verran miksi näitä kahta maata tulisi analysoida samassa kontekstissa, on mm. se että molemmat maat ovat olleet idän ja lännen puristuksessa, molemmat ovat aloittaneet oman identiteetin rakentamisen varsin myöhään, molemmat ovat saaneet osansa autoritäärisen presidentin poliittisista toimista sekä nykyään molemmat maat kehittävät huipputeknologiaa maailmalle. Edellä mainittujen yhtäläisyyksien lisäksi haluaisin vielä lisätä kuinka 1990- luvun lamojen jälkeen Suomessa ja Koreassa alkoi ilmestyä rakenteellista

työttömyyttä sekä kotitaloudet ovat velkaantuneet enemmän kuin koskaan aiemmin.^{2 3} Korkea velkaantuminen johtuu asuntojen hintojen kasvusta ja siihen liittyvästä velkaantumisesta.^{4 5}

Tavoitteenani on osoittaa kuinka kaksi maata, mitkä sijaitsevat lähes maapallon vastakkaisilla puolilla, ovat nyt tilanteessa mitä kuvaavat epävarmuus ja markkinataloudellinen paradigma. Lisäksi molempia maita leimaa nykyään yhteiskunnallisten ongelmien ratkaiseminen talouskasvuun perustuvilla välineillä.

1. Tutkimuskysymys

Tutkimuksellani pyrin vastamaan siihen kuinka uusliberalismi ilmenee retorisenä ilmiönä valtion hyvinvointirakennekeskustelussa. Suomi aloitti uusliberalistisen talouspolitiikan 1980-luvun lopulla. Näiden uudistusten myötä Suomen hyvinvointiohjelmat ovat joutuneet budjettiriihen leikkausten kohteeksi. Korea joutui vuonna 1997 IMF:n suorittamien talousreformien myötä tekemään valtavia rakennemuutoksia yhteiskunnallisella sektorilla.⁶ Talouteen keskittyneet muutokset ovat osaltaan vaikuttaneet mm. työn ja hyvinvoinnin laatuun.⁷

Analysoimalla aineistoani pyrin selvittämään kuinka poliittinen retoriikka puolustaa markkinataloutta hyvinvoinnin ehdoilla. Yhteiskunnallinen hyvinvointi on ollut esillä useissa julkaisuissa, jonka takia on aiheellista analysoida ajankohtaista poliittista retoriikkaa. Mielestäni valtion on tarkoitus osaltaan palvella yhteiskuntaa tavoin, joka mahdollistaa mahdollisimman monelle kansalaiselle kyvyn toimia aktiivisena jäsenenä yhteiskunnassa ja samalla tavoitella itselleen, että yhteiskunnalle, parempaa tulevaisuutta. Talussektori on vain yksi sektori yhteiskunnallisessa järjestelmässä, mutta sen saama huomio ja valta muihin sektoreihin on nykyisessä paradigmassa valtava.

Uusliberalismin kehys kattaa yhteiskunnalliset sektorit kokonaisvaltaisesti, koska nykyhetken paradigma on keskittynyt markkinatalouden ideologiaan. Talouskasvua rakennettaessa ei ole huomioitu

---

² Index Mundi.

³ Tilastokeskus 2010a.

⁴ Tilastokeskus 2010b.

⁵ Peoples Daily online.

⁶ Crotty: 669-672.

⁷ Nafstad: 315-325.

hyvinvointiin liittyviä aspekteja, jotka näyttävät yhteiskunnallisena pahoinvointina.⁸ Kilpailu ja tehokkuus ovat jokaisen yksilön ominaisuuksia, mutta kun nuo yksilöt erotetaan yhteisöistä ja luodaan entistä yksilökeskeisempi yhteiskunta joka murtaa yhteisiä arvoja, tämän seurauksena voidaan nähdä ratkaisuja jotka vähentävät yhteisöllistä hyvinvointia. Koreassa hyvinvointi perustuu kungfutselaisiin arvoihin, joita ovat perhe ja työyhteisöt. Suomessa hyvinvointia tuottavat julkiset palvelut, jotka mahdollistavat yksilön rakentumisen sellaisenaan yhteisöihin ja yhteiskuntaan. Tarkoitan tällä sitä, että yksilöllä on mahdollisuus valita tulevaisuutensa omista lähtökohdistaan kuin esimerkiksi joidenkin yhtiöiden lähtökohdista.⁹ Valtiot ovat toisistaan hyvin erilaisia, mutta mielestäni molemmat kärsivät samoista yhteiskunnallisista ongelmista, jotka liittyvät uusliberalistiseen individualismiin, kilpailuun, tehokkuuteen ja eksponentiaalisen talouskasvun ideologiaan. Aivan kuin idea yhteiskuntavastuusta ja yhteisöllisestä hyvinvoinnista olisi kadonnut.

Korealainen yhteiskunta on rakentunut vahvan valtion vaikutuksen alaisuudessa, voitaisiin jopa sanoa autoritäärisyyden alaisuudessa. Korealainen yhteiskunta on muovautunut palvelemaan suurten chaebolien etuja, jota keskushallinto on ohjeistanut ja tukenut osaltaan. Vuonna 1987 Koreassa käytiin ensimmäiset vapaat vaalit ja tämän myötä korealainen yhteiskunta on asteittain siirtynyt kohti kansalaisyhteiskuntaa. Demokratian vaikutteista huolimatta Koreassa elää yhä vahva eliitti, joka pystyy manipuloimaan poliittista sektoria ja diskurssia taloudellisten etujen saavuttamiseksi. Eliitti koostuu Korean varakkaimpien perheiden jäsenistä ja sukulaisista jotka yhdessä omistavat chaebolit.¹⁰ Tämä johtuu osittain taloudellisesta eriarvoisuudesta, joka kulminoituu maailmassa, jonka ideologisuus kumpuaa talouskasvusta ja pääoman kumulatiivisesta kasvusta.

Uusliberalistisen ethos tuntuu näyttävän molempien valtioiden, Suomen ja Korean, päälinjauksia poliittisissa ja yhteiskunnallisissa toiminnoissa. Argumentointia uusliberalismin puolesta on voinut havaita molempien maiden uutisoinnista sekä akateemisista julkaisuista. Uusliberalistinen retoriikka esiintyy hyvinvointivaltion puolustajana ja sen rakentajana molemmissa valtioissa. Etenkin vaalien alla molemmat valtiot puhuvat yhteiskunnallisesta hyvinvoinnista ja siitä kiinnipitämisestä tai siihen pyrkimyksestä taloudellisella kasvulla.

---

⁸ Nafstad: 324.

⁹ Walker: 14.

¹⁰ Kwon.

Niin Suomi kuin Koreakin on ottanut yhteiskunnalliseksi ja taloudelliseksi johtimeksi uusliberalistisuuden, joka haastaa yhteiskunnallisen hyvinvoinnin rakenteellisen järjestelmän. Tavallaan hyvinvointivaltion ylläpitäminen ja rakentaminen uusliberaalisuuden purjeiden alla näyttäytyy paradoksaalisena yhtälönä, ottaen huomioon uusliberaalisuuden pyrkimyksestä valtion asteittaisesta häviämisestä.

1.1. Metodi

Metodina tulen käyttämään retorista analyysia. Analyysi tulee keskittymään valtioiden hallitusohjelmiin ja Korean presidentin puheisiin, jotka ovat oleellisia yhteiskunnallisen hyvinvoinnin kannalta. Retorinen analyysi tukee uusliberalistisuuden kritiikkiä oivasta näkökulmasta, koska kehukseksi on asetettu hyvinvointiohjelmien adaptointi uusliberalistisesta valtiosta toiseen uusliberalistiseen valtioon. Kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla keskustelut ja puheet ovat olleet budjettileikkausten puolesta. Perusteluina ovat olleet taloudelliset syyt ja tulevaisuuden kilpailukykyyn säilyttäminen suuntaamalla valtion budjettia kohti talouskeskittymiä ja teknologista kehitystä. Esimerkkinä voidaan pitää uuden huippuyliopiston rakentamista Suomeen, jossa toimii kolme Helsingin tiedekunnista: taloustieteellinen, kauppatieteellinen ja taideteollinen. Seurauksena on yliopistojen rakenteellinen epätasa-arvo autonomian ja rahoituksen suhteen.

Retorinen analyysi tarjoaa syväluotaavan näkemyksen siihen, kuinka todellisia hyvinvointiohjelmiä ne ovat rakenteeltaan ja kuinka ohjelmat esitetään korealaisille, etenkin kun taloudellinen kriisi vuonna 1997 pakotti Korean etsimään yhteiskunnalleen uutta suuntaa. Syytä olivat mm. IMF:n vaatimat muutokset työllisyyteen ja vapaakauppaan. Lisäksi korealaiset olivat yleisesti tyytymättömiä chaebolien ja poliittisen sektorin lehmänkauppoihin.¹¹ Kriisin jälkeiset poliittiset puheet hyvinvoinnista jäivät korulauseiksi, jotka johtivat vain pieniin muutoksiin yhteiskunnassa.

Argumentoinnin tarkoituksena on tavoitella toimintaa ja yleistä hyväksyntää kuulijoiltaan. Retoriikan välineellistäminen politiikan ja talouden symbioosissa osoittautuu ajoittain ”kangastukseksi”, jolla pyritään vakuuttamaan yleisölle yhteiskunnallisten muutosten aktualisoituminen ilman todellista toimintaa. Pidän tätä toiminnallisuuteen pyrkimistä retoriikan kulmakivenä, koska politiikan keskeisin tarkoitus on toimia kansalaisten hyväksi ja selventää itseään kuulijoilleen retoriikan avulla

---

¹¹ Pirie: 14.

Descartes pyrki filosofiassaan poistamaan retoriikan epäilyksen mahdollisuuden:¹²

”Järkeä saa minut vakuuttumaan siitä, että minun tulee varoa luottamasta asioihin jotka eivät ole täysin varmoja ja epäilemättömiä, yhtä paljon kuin niinkään, jotka näyttävät minusta ilmeisesti vääriltä, voin huoletta hylätä ne kaikki, jos havaitsen niissä olevan jotain epäilemisen aihetta.”

Tutkimuksessani en hylkää retoriikkaa, vaan pikemminkin juuri tämän epäluulon takia rakennan kriittistä tutkimustani. Epäluulo nykyiseen poliittisen ethokseen mahdollistaa löytämään retorisisella analyysillä epäkohtia ja selkeitä toiminnallisuuteen johtavia diskursseja.¹³

Retoriikan käyttö ja epäluuloisuus sitä kohtaan näyttäytyy parhaiten Johan Galtungin lausumassa:¹⁴

”There is no laws in social sciences.”

Ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa on vain välillisiä normeja ja toimintoja, joiden suhteellisuus riippuu yleisöstä. Etenkin kriisien aikana jokainen poliitikko pyrkii nousemaan kriisiin suosta puheillaan, vain lisätäkseen mahdollisuuksiaan vaikuttaa poliittisen diskurssiin yleisön suostumuksella, esimerkiksi George W. Bushin argumentointi demokraattisesta vapaudesta irakilaisille sen jälkeen kun todettiin, ettei Irakissa tai Saddam Husseinilla ole joukkotuhoukseita.

Argumentointi on osa subjektiivista strategiaa, joka ei välttämättä tue yhteistä etua. Edun tavoittelu voi hyvin kulminoitua henkilökohtaisiin tai ryhmäkohtaisiin pyrkimyksiin, mutta puetaan tavalla joka esiintyy yleisenä etuna. Henkilökohtaiset ja ryhmäkohtaiset eduntavoittelut eivät saisi ilmetä valtiollisessa retoriikassa, koska demokratian tarkoituksena on toteuttaa poliittisia ohjelmia, jotka hyödyttävät yhteiskuntaa, eikä vain tiettyjä ryhmiä.

Yhteiskunnallisen diskurssin eteneminen on riippuvainen sen hetkisestä paradigmasta, mutta se ei tarkoita sitä, että se täytyisi hyväksyä. Humeen giljotiini ’Miten asiat ovat, ei tarkoita sitä miten asioiden pitäisi olla’ kuvastaa tämän hetkistä yhteiskunnallista vääristymää, joka toteutuu poliittisessa

---

¹² Perelman: kappale 2.

¹³ Perelman: 174.

¹⁴ Galtung: 72.

argumentoinnissa. Tällä tarkoitan hyvinvointipolitiikan suhdetta nykyhetken markkinatalouden paradigmaan. Onko yhteiskunnallisella hyvinvoinnilla hintalappu, jossa lukee ”Made in China”?

2. Retorinen lähestymistapa yhteiskuntatieteeseen

Tieteen retoriikka tarkastelee sosiaalisesta kentästä kumpuavaa keskustelua tai tutkimusta. Sosiaalisesta kehyksestään johtuen retoriikan tutkimus esiintyy objektiivisena vastapainona esitetulle argumentille. Esittäjä pyrkii argumentoinnillaan saamaan hyväksynnän esitykselleen ja sitä seuraavalle toiminnalle¹⁵. Yhteiskunnallisen tekstin tarkoituksena on näyttäytyä neutraalina, joka perustuu tosiasioihin ja faktaperäiseen harkintaan, mutta parhaimmillaankin se ainoastaan heijastelee esityksen tekijöiden arvomaailmaa ja tulevaisuuden näkymää. Keränen toteaa ”Tieto ei voi olla riippumatonta tietäjästä.”¹⁶

Retorisen tutkimuksen tarkoituksena on tuoda tekstistä esille ideoita ja pyrkimyksiä, joita tekstin tekijällä on, mitkä eivät välttämättä näy olennaisena deduktiona lukijoille. Ei voida väittää kuitenkaan, ettei tutkijalla olisi vaikutusta retorisen tutkimuksensa sisältöön ja epäkohtiin, jotka hän osoittaa tutkimuksessaan. Tästä huolimatta retorisen analyysin metodologia voidaan tarjota avoimen keskustelun lähteeksi, niin ettei yleisö ainoastaan nyökyttelisi argumentoijan edessä. Tällöin yhteiskunnallisesta tekstistä voidaan muovata monipuolisempaa ja tasa-arvoisempaa sosiaalista kommunikaatiota, joka palvelisi yhteisön arvoja ja toiveita. Vakuuttelu esiintyy poliittisissa teksteissä normatiivisesti määräävä¹⁷, johon yleisön tulisi tällöin suhtautua kriittisesti.

Poliittisen tekstin lähtökohdiksi esittäjä voi käyttää terminologiaa ja väitteitä, jotka yleisö on jo mieltänyt myönteiseksi. Myönteisten premissien avulla esittäjä voi argumentoida loogisesti etenevään johtopäätelmään. Tästä huolimatta esittäjä ei välttämättä ole selittänyt sidoksia, jotka ovat lähtökohtien ja johtopäätöksien välillä.¹⁸ Sidokset ilmenevät premissinä, joiden muunneltavuus on täysin subjektiivista. Tällöin loogisesti etenevä johtopäätelmä esittäytyy ainoastaan syllogistisena ketjuna, jonka tarkoituksena on saavuttaa poliittinen hyväksyntä esitykselle. Esittäjä luo näin väitteillään kognitiivisen linssin yleisölleen, jolla yleisön tulisi ymmärtää annettu viesti.

---

¹⁵ Perelman: 19.

¹⁶ Keränen: 114.

¹⁷ Karvonen: 276.

¹⁸ Perelman: 27-35.

Retorinen lähestymistapa tutkii tieteellisen tutkimuksen tai poliittisen tekstin olemusta, eikä tällöin itsessään luo tiedettä tai politiikkaa. Yleisesti ymmärretyt käsitteet ja johtopäätelmät ovat sidoksissa aikaan ja paikkaan, jolloin sosiaalista tiedettä ei sinänsä voida luoda episteemisistä lähtökohdista.¹⁹ Tästä näkökulmasta syntyy retorinen lähestymistapa, joka haastaa sosiaalisten rakenteiden positivistisen luonteen ja niihin liittyvien suunnitelmien tekemisen. Vertailukohtien asettaminen luo mielekkyyttä loogiselle deduktiolle, mutta ainoastaan tilassa ja paikassa, jossa muuttujat ovat pysyviä. Retorinen lähestymistapa ei pyri asettamaan normeja ”oikealle” tieteelle, vaan analysoi harjoitetun tieteen luonnetta.

2.1. Yhteiskuntatieteellisen argumentaation periaatteita

Argumentoinnilla pyritään vaikuttamaan yleisön mielipiteeseen, joko vahvistamalla jo olemassa olevia rakenteita tai muuttamalla peruskäsitystä asiasta. Argumentoija voi käyttää mm. kausaalisuhteeseen, analogiseen, kielikuvalliseen tai dissosiaatioon eli vastakkainasetteluun perustuvaa argumentointia, joiden tarkoituksena on osoittaa asian pätevyys yleisölle.

Yhteiskuntatiede esiintyy eräänlaisena sosiaalisena foorumina, jota käsitellään useista eri tieteellisistä lähtökohdista, eikä tällöin omaa positivistista luonnetta. Ihminen esiintyy symboleja käyttävänä eläimenä²⁰, mutta luonteestaan johtuen ihminen voidaan kategorisoida kaoottiseksi olennoiksi²¹, jolloin sosiaaliset rakenteet eivät ole toistettavissa. Tämän deduktio osoittaa argumentoinnin olennaisuuden yhteiskuntatieteiden rakenteissa, eikä tällöin voida sivuuttaa retorisen metodin merkitystä tämän kentän tutkimuksessa.

Retoriikan vakuuttavuus tai taidokas argumentointi eivät laadustaan huolimatta ole yhtä merkittäviä kuin asian toisto ja viestintävälineiden tehokkuus²². Tällainen kohdistettu toisto ja viestintävälineiden holistinen käyttö ilmeni mm. Yhdysvalloissa World Trade Centerin hyökkäyksen jälkimainingeissa, kun luotiin kansainvälistä vihollista hengellisistä muslimivaltioista ja niiden irrationaalisesta toiminnasta, sekä länsimaisten demokratioiden päävihollisesta Al-Qaidasta. Toistettavuus vaatii median, talouden ja politiikan keskeistä konsensusta, mikäli halutaan mahdollisimman suuri vaikutus kansallisesta ja kansainvälisesti.

---

¹⁹ Hausman: 125-126.

²⁰ Summa: 55.

²¹ Perelman: 22.

²² Summa: 59.

Analogia on merkittävä retorinen väline, jolla voidaan osoittaa teorian soveltuvuus ja oikeutus yleisölle. Olemassa olevilla tuloksilla voidaan oikeuttaa esityksen deduktio ja todentaa uudet faktat, vaikkakin sidokset päätelmien ja premissien välillä ovat kyseenalaiset, mutta tuttu päätelmä tuottaa mielekkään tuloksen yleisölle. Analogiaa voidaan käyttää samankaltaisesti, kuin auktoriteetin lausuntoa. Mielekäs analogia voi tuottaa yleisölle instituution kaltaisen harhakuvan pysyvyydestä²³

Toinen keskeinen perustelukeino on dissosiaatio, eli vastakkainasettelu. Dissosiaatiota käyttämällä voidaan argumentoida tiettyjen väittämien mahdottomuus esiintyä yhteisessä deduktiivisessa kontekstissa. Perelmanin mukaan käsiteparit kategorisoidaan kahteen osaan, jolloin toinen ilmentää toisen olemassaoloa, mutta ei tästä huolimatta ole osa rakennetta. Esimerkkinä tällaisesta jaottelusta voidaan esittää muodossa Itä- ja Länsi, joista molemmat edustivat ideologiaansa kylmän sodan aikana. Itä- ja Länsi esiintyivät julkisuudessa kuin öljy ja vesi, kuvainnollisesti sanoen.²⁴ Vastakkainasettelu tarjoaa välineen, jolla voidaan esittää päätelmiä, joiden väittämät perustuvat toiseuden hylkäämiseen ja oman oikeutukseen. Vastakkainasettelu esittäytyy loogisena päätelmäketjuna, mutta johtuen yhteiskuntatieteiden sosiaalisesta luonteesta, päätelmät ovat ainoastaan subjektiivisia.

Sosiaalisten rakenteiden irrationaalisuudesta johtuen, on yhteiskunnissa pyritty pitämään yllä järjestystä, loogisuutta ja toimintaa. Mm. osoittamalla yleisölle käsite, jonka osallisuutta ei voida sivuuttaa, koska se esiintyy yhteiskunnan keinotekoisessa rakentamisessa alkuna ja loppuna. Tällainen alun ja lopun käsite on paikkasidonnainen ja siten vahvasti kytkettynä kulttuurilliseen olemukseen. Burke kuvaa tällaisen metonymian länsimaisissa demokratioissa vaurauden käsitteellä, joka ilmenee argumentointien taustavaikuttajana. Burke ilmentää vaurauden metonymialla, motiivien taustavaikuttajan roolia sen keinotekoisista lähtökohdista käsin, eli vaurauden rationalistinen luonne on täysin riippuvainen yhteiskunnallisesta paradigmasta.²⁵

Burken metonymia vauraudesta, joka ilmenee nykyisessä paradigmassa kaikenkattavana ilmiönä ja tieteellisenä tosiseikkana ei todellisuudessa sisällä ontologisia ominaisuuksia, jotta vaurautta tai matemaattisia lukuja talouskasvusta voitaisiin pitää tosiseikkoina. Rationaalisuus ilmenee terminä, jota voidaan muovata poliittisella retoriikalla, jolloin se on täysin suhteellinen käsite. Rationaalisuus ja

---

²³ Summa: 71.

²⁴ Perelman: 124.

²⁵ Burke: 108- 112.

pragmaattisuus merkitsevät nykyisessä paradigmassa taloudellisesti järkipäristä ongelmanratkaisua tai toimintaa, niillä välineillä ja indikaattoreilla, mitkä sopivat sen hetkiseen poliittiseen paradigmaan. Esimerkiksi jos poliittinen paradigma on taloudellisesti orientoitunut, voidaan olettaa, että argumentointi perustuu taloudellisiin indikaattoreihin ja tilastoihin, mikä merkitsee muiden tilastojen ja faktojen sivuuttamista yleisen trendin takia. Tällöin yhteiskunnallinen hyvinvointi nähdään talouskasvun perspektiivistä ja siihen liittyvä argumentointi nojautuu taloudellisen hyödyn kategoriaan.

Valitsemillani analyttisillä työkaluilla pyrin näkemään poliittisen diskurssin selkärangan. Tällä tarkoitan sitä, että pyrin löytämään sen mitä retoriikalla pyritään peitellä. Valitsemani työkalut tarjoavat moniulotteisen ja kriittisen lähestymistavan poliittista retoriikkaa kohden. Esimerkiksi kylmän sodan aikainen argumentointi loi pyhän lännestä ja pakanallisen idästä, minkä johdosta vapaasta markkinataloudesta tuli filosofinen kompassi ja kaikki mitä kommunismi edusti, oli luokiteltava pahaksi. Todellisuudessa molemmat ääripäät täyttävät mielipuolisen mielisairaalanjohtajan kriteerit.

3. Korean poliittinen historia

Korean sota alkoi 1950 ja jatkuu yhä virallisesti. Sotilaalliset konfliktit kuitenkin päättyivät 1953 solmittuun tulitaukoon. Sodan osapuolina oli kylmän sodan ajanhengen mukaisesti kommunistinen Pohjois-Korea ja kapitalistinen Etelä-Korea. Sodan aikana Etelä-Korean suurin sotilaallinen tukija oli Yhdysvallat ja Pohjois-Korean Kiinan kansantasavalta. Ideologisista erimielisyyksistä johtuen Koreat jäivät pysyvästi kahtiajakautuneeksi ja tulitauon jälkeen molemmat kääntyivät ulkovaltojen puoleen jälleenrakennuksen hengessä. Tulitauon jälkeen maiden suhde syventyi muihinkin sektoreihin, kuin ainoastaan sotilaalliseen; Yhdysvallat tuki Etelä-Korean jälleenrakennusta niin poliittisesti kuin taloudellisesti²⁶.

Etelä-Korean kokemattomuus demokratiasta, Pohjoisen kommunistinen uhka ja Yhdysvaltain tuki oikeistolaiselle puolueelle saattoivat Etelä-Korean (tästä lähdin Korea) hallinnosta autoritaarisen. Huolimatta tästä poliittisesta tilasta Yhdysvallat jatkoivat tukeaan Korealle, mikä perustui kylmän sodan ideologiseen logiikkaan.^{27,28} Kommunismin leviäminen nähtiin Yhdysvaltain poliittisessa teoriassa ”dominoreaktiona”, jonka mukaan kommunismi leviäisi naapurimaasta toiseen, kaatuvien

---

²⁶ Steinberg: 115-121, 164-168.

²⁷ Woongjae: 25.

²⁸ Vesterinen: 217.

dominojen tapaan. Tämän vuoksi, ja yhä kylmän sodan loputtuakin, Yhdysvaltain sotilaallinen läsnäolo näkyi Koreassa. Poliittinen diskurssi on kylläkin muuttunut kylmän sodan ajoilta, mutta se ei ole muuttanut Yhdysvaltain läsnäoloa Koreassa.

Vuonna 1961 Koreassa tapahtui veretön sotilaallinen vallankaappaus ja valtaan astui kenraali Park Chung Hee. Park hallitsi Koreaa lähes kaksikymmentä vuotta ja tuona aikana hän valoi nationalisuutta asettamalla kungfutselaisuuden kansakunnan moraaliseksi kompassiksi. Vuodesta 1961 alkoi myös Korean taloudellinen kasvu, joka perustui valtion tukemien yksityisten chaebolien nopeaan kasvuun.²⁹

Park Chung Heen astuessa valtaan hän tunsi häpeää maataan ja itseään kohtaan. Näistä lähtökohdista hän lähti rakentamaan ajatusta Korean teollistumisesta, mikä tuolloin nähtiin täysin eriytyneenä osana alueena ja mistä korealaisilla ei ollut juuri minkäänlaista kokemusta. Park pyrki muutoksillaan kehittämään Korean talouskasvua, ja asetti tavoitteeksi 9 %:n vuosittaisen BKT:n kasvun joka nähtiin niin hallinnolliselta- kuin ruohonjuuritasolta käsin utopistisena. Park halusi Koreasta globaalin taloudellisen vaikuttajan, josta hän ja korealaiset voisivat olla ylpeitä.³⁰

Korea toimi näennäisdemokratian kaltaisena tasavaltana vuoteen 1987 asti. Korean hallituksen autoritääriin kontrolli ylettyi mediaan, koulutukseen, oikeusjärjestelmään sekä muihin institutionaalisiin elimiin. Koreaista yhteiskuntaa johdettiin ylhäältä alaspäin, samalla kun chaebolien kaltaiset yritykset saivat erityisvapauksia ja tukea valtiolta³¹. Ammattiyhdistysliikkeet olivat joko chaebolien alaisuudessa tai ammattiyhdistysliikkeiden toimet tukahdutettiin chaebolin ja hallituksen yhteistyöllä. Tämä johti hallituksen sanelemaan tulopolitiikkaan, missä alhaiset palkat eivät vastanneet työn määrää eivätkä laatua. Tällä tavoin Korea pystyi tuottamaan halpatyövoimalla suhteellisen korkealaatuisia vientituotteita ja ylläpitämään korkeaa BKT kasvua vientiin perustuvassa taloudessa.³²

Kungfutselaisuus vaikutti Korean yhteiskuntajärjestelmään monin tavoin. Poliittisen epävakan aikana se tarjosi yhteiskuntafilosofian Korean historiasta sekä vahvasti yhtenäisyyden tunnetta. Kungfutselaisuus sopii hyvin autoritääriin miesvaltaiseen politiikkaan, etenkin Koreassa tämä koettiin kaksiteräisenä miekkana joiden vastakkaiset puolet muodostuivat demokraattisista ihmisoikeuksista ja talouden kasvun maksimoinnista. Vuodesta 1960 lähtien tarkoituksena oli keskittyä

---

²⁹ Vesterinen: 217-229.

³⁰ Ha: 370-371.

³¹ Woongjae: 26.

³² Chun: 4-5.

rakentamaan Korean taloutta, jolloin kansalaisten oikeudet jäivät talouden varjoon. Autoritääriinen politiikka ja työläisten minimipalkka aiheuttivat kansalaisliikehdintää ja mielenosoituksia vuosikymmenien ajan. Vasta vuonna 1987 alkoi tapahtua todellisia demokraattisia muutoksia, kun yli kaksi vuosikymmentä kestänyt autoritääriinen valta alkoi purkautua kansalaisliikehdinnän myötä, mikä alkoi lopulta purkaa autoritäärisyyttä. Vuoden 1987 tapahtumat olivat siitä erityislaatuisia, että korealaiset yhteiskuntaluokasta tai iästä riippumatta alkoivat vaatia demokraattisia oikeuksiaan³³.

Muutoksen liikkeelle panijana oli keskiluokka, joka satoi yhteiskuntaryhmät yhteisen asian taakse. Mielenosoitusten jälkeen Koreassa käytiin ensimmäiset vapaat presidentinvaalit. Vaikkakin korealaiset ovat eläneet autoritäärisen vallan alaisuudessa, Korean poliittiset muutokset ovat lähteneet liikkeelle kansalaisjärjestöistä ja yhteisöistä. 1990-luvulla Korean poliittista areenaa pitivät hallussaan kansalaisjärjestöt ja järjestöjä tuettiin niin Korean ulkopuolelta kuin sisältäkin. Kansalaisjärjestöjen vaikutuksesta Korean poliittisella areenalla tehtiin korealaisten hyväksi paljon muutoksia, joita olivat mm. ympäristönsuojelu, tulojaon tasa-arvoistaminen ja korruption kitkeminen³⁴.

Korean kahtiajakautuminen merkitsee valtaosalle korealaisille jotain menetettyä ja jotain, joka tulisi saattaa takaisin yhteen. Korealaiset puhuvat ainoastaan poliittisessa kontekstissa Etelä- ja Pohjois-korealaisista, mutta muuten he kokevat olevan yhtä kansaa. Saksan yhdistyttyä 1990 korealaiset havaitsivat taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset, jotka maiden yhdistämisestä seurasi. Kansalaisjärjestöjen poliittinen painostus kohdistui Korean yhdistämisen sijaan laajamittaisen virkamieskorruption hävittämiseen ja kansalaisoikeuksien parantamiseen³⁵.

3.1. Kungfutselaisuuden vaikutus Korean yhteiskuntaan

Kungfutselaisuuden merkitys korealaiseen yhteiskuntaan on merkittävä. Korean talousihmettä ei varmastikaan olisi tapahtunut ilman kungfutselaisuuden läsnäoloa. Kungfutselaisuus on ollut osa korealaista elämää 1400-luvulta asti. Kungfutselaisuutta ei tulisi luokitella uskonnoksi, vaan yhteiskuntafilosofiaksi, joka perustuu mm. vanhemman kunnioitukseen, yhteiseen harmoniaan ja oman itsensä kultivointiin³⁶.

---

³³ Armstrong: 55-58.

³⁴ Woongjae: 28-30.

³⁵ Armstrong: 4-7.

³⁶ Lin Ka: 31-40.

Kungfutselaisuudella on merkittävä osa Korean yhteiskunnassa, ja näkyvimpiä seurauksia tästä ovat korruptiosta kiinni jääneet poliitikot, jotka riistävät itseltään hengen pelastaakseen sukunsa kunnian. Suvun kunnia ja kasvojen säilyttäminen on tärkeä osa korealaisuutta ja paikallista politiikkaa. Kungfutselaisuus esittäytyy hyvin epäitsekkäänä. Varallisuuden kohtuuton haaliminen koetaan kungfutselaisessa etiikassa hyvin itsekkäänä, koska liiallisella varallisuudella on rappioittava vaikutus sielulle. Historiallisesti kungfutselaiset olivat hyvin poliittisia ja kungfutselaiset hallitsivat Korean poliittista areenaa useita vuosisatojen ajan³⁷

Länsimaisissa yhteiskuntajärjestelmissä nojaututaan Locken yhteiskuntasopimukseen, joka merkitsi siirtymistä luonnontilasta poliittisesti ja oikeudellisesti järjestäytyneeseen kansalaisyhteiskuntaan, kun taas korealainen yhteiskunta on muodostunut kungfutselaisen sosiaalisen sopimuksen kanssa, joka on pääperiaatteiltaan hyvin samankaltainen Locken yhteiskuntasopimuksen kanssa. Kungfutselaisuus painottaa virkahenkilöiden moraalista asemaa ja heidän toimien moraalisuutta. Kansalaisten ja virkamiesten välinen suhde perustuu vastavuoroisuuteen, jonka ytimessä sijaitsee kungfutselainen etiikka. Esimerkiksi lait koetaan negatiivisena konnotaationa vastavuoroisuudessa, koska opin mukaan lait tekevät ihmisistä juonittelevia ja tekopyhiä sen sijaan, että he yrittäisivät näyttää muille, kuinka elää oikein yhteisössä³⁸.

Kungfutselaisuus ohjaa yksilöä toimimaan yhteisössä moraalisten arvojen mukaan ja sulkee pois rationalistisen menettelyn. Yksilöiden toimintaa ohjaa pikemminkin moraalisuus kuin rationaalisuus ja siihen lukeutuva laskelmoitavuus. Kungfutselaisuus ohjeistaa yhteisölliseen elämään moraaliopin mukaan ja näyttäytyy luonnollisena ilmiönä ihmisten välillä. Rationaalisuus on eräänlaista lokeroitua, johon kungfutselaisuus ei yhteiskuntafilosofiana tukeudu, vaan pikemminkin holistisuuteen, jonka keskiössä sijaitsevat kungfutselaisuuden periaatteet ja niitä ympäröivä ympäristö.

Koulutus on ensisijaisen tärkeää kungfutselaisessa perinteessä, joka näkyy nykyään valitettavana ilmiönä Itä-Aasian maissa koululaisten jatkuvana kilpailuna opiskelupaikoista lastentarhasta yliopistoon, mikä aiheuttaa ikäviä sosiaalisia seuraamuksia. Mm. Korea ja Japani johtavat nuorten itsemurhatilastoja, joka johtuu osittain kovasta sosiaalisesta paineesta menestyä. Itsensä kultivoinnille on annettu historiallisesti suurempi painoarvo kuin rikastumiselle, mutta tämä aihio kunnioituksesta kouluttautuneelle on murentunut kasvavien lukukausimaksujen ja taloudellisen eriarvoisuuden myötä.

---

³⁷ Armstrong: 57-67.

³⁸ Frederickson: 610-616.

Kouluttautumisen tarkoituksena oli ennen kaikkea luoda pohja humanisuudelle, mutta teknologisen ja tieteellisen kehityksen jalkauttaminen kokonaistarjontaan perustuvaan markkinatalouteen, on koulutus tämän myötä muuntautunut länsimaisemmaksi³⁹.

Terminologian merkitys korealaisessa yhteiskunnassa näyttäytyy ihmisille annettuina rooleina ja näiden roolien tarkoituksena on luoda ymmärrys, merkitys ja kunnioitus yksilöille yhteisössä⁴⁰. Korealaisessa kulttuurissa on tärkeämpää status kuin varallisuus, mikä näkyy yksilöiden tekeminä valintoina työnimikkeen ja palkan suhteen. Työnimike merkitsee usein enemmän kuin palkan suuruus. Tästä huolimatta varallisuuden merkitys korealaisessa yhteiskunnassa muuttaa tätä roolien jakoa, kun korealaiset keskustelevat toistensa kanssa. Koreaa puhuttaessa yksilö tietää roolinsa kansakeskustelijoiden seurassa alempi- tai ylempiarvoisena yksilönä. Taloudellinen status näkyy kielenkäytössä entistä merkittävämpänä tekijänä, kuin sosiaalinen status tai koulutus.

Kungfutselainen perinne on muuttunut teollistumisen ja kansainvälisen kaupan myötä. Korean perinteet ja länsimaiset uudistukset ovat muodostaneet Korean yhteiskunnasta eräänlaisen Idän ja Lännen hybridin, joka on pysyvässä muutoksen tilassa. Korean erityislaatuinen historia ja teollistumisen aikakausi on muuttanut perinteistä kungfutselaisuuden yhteiskuntaa länsimaiseksi. Korean keskeisenä kompassina idän ja lännen välimaastossa on ollut teollistumisesta kumuloituva pääoman kasvu. Yhteiskunnallinen diskurssi on muuttunut tuloshakuiseksi, mutta ihmisten syväkulttuurillinen hyvinvointi elää kungfutselaisessa työ- ja perhekeskeisyydessä.

Kungfutselaisuuden toteuttaminen tuloshakuisessa yhteiskunnassa on mahdotonta perinteisessä merkityksessään, koska kungfutselaisuus keskittyy holistiseen yhteiskuntarakenteeseen. Tuloshakuinen yhteiskunta rakentuu talouskasvun varjossa, joka kategorisoi moraalisuuden ja hyvinvoinnin, jolloin yhteisö tai yhteiskunta asettuu palvelemaan markkinataloutta. Tämä osaltaan rappeuttaa yhteiskunnallista moraalia, jolloin sitä pyritään säätelemään lakien avulla. Kungfutselaisen perinteen mukaan lakien osuus yhteiskuntarakenteesta on ainoastaan demoralisoiva, joten korealainen yhteiskunta joutuu tasapainottelemaan perinteensä ja nykyajan kanssa. Tämä näkyy poliittisten ohjelmien toiminnan tason ristiriitaisuutena, mikä tuottaa yhteiskunnallista tyytymättömyyttä. Esimerkkinä korruption laajuus, julkisten palvelujen minimalistinen rahoitus, työehtosopimusten heikentyminen jne.

---

³⁹ Frederickson: 618- 619.

⁴⁰ Frederickson: 620-621.

3.2. Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen

Korean sosiaali- ja hyvinvointiohjelmat ovat olleet hyvin minimaalisia vuosikymmenien ajan ja muutos niiden lisäämiseksi tapahtui vasta vuonna 1997 Aasian talouskriisin aikaan IMF:n painostuksesta⁴¹. Vuonna 1963 aloitettiin ensimmäiset sosiaali- ja hyvinvointiohjelmat, joita laajennettiin tulevana vuosikymmeninä, mutta näiden ohjelmien kattavuus oli ja on yhä verrattain vähäinen. Esimerkiksi kansallinen terveystakuutus laajennettiin koskemaan maanviljelijöitä ja henkilöitä, joilla ei ollut työnantajaa vasta vuoden 1988 taitteessa demokratisoinnin ja taloudellisen kasvun huumassa⁴². Koreassa uskottiin kauan tihkumisteoriaan, joka perustui talouskasvuun ja siitä seuraavaan varallisuuden distribuutioon. Varallisuuden uskottiin jakautuvan rikkailta köyhille sitä mukaan, kun talous kasvaa ja ihmiset rikastuvat, mutta valitettavasti tihkumisteorian on osoitettu suosivan lähinnä varakkaita.

Korean talouskasvu perustui alhaisiin palkkoihin ja laadukkaisiin vientituotteisiin, minkä vuoksi ei haluttu asettaa työttömyyskorvauslakia. Korean hallitus pelkäsi, että se ei kannustaisi kansalaisia työntekoon. Korean residuaalinen hyvinvointimalli tukee korkeaa työllisyyttä sekä omatoimisuutta. Vastuu siirretään residuaalisessa mallissa pois valtiolta yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Residuaalinen hyvinvointimalli otettiin käyttöön autoritäärisen hallituksen aikaan ja sen uskottiin kannustavan kansalaisia työntekoon ja näin parantavan taloudellista kasvua. Korean hyvinvointimallin muutos on hyvin jähmeä johtuen edellä mainituista historiallisista uskomuksista residuaalimallin ja talouskasvun korrelaatiosta.

Korean korkea työllisyysaste ja perhekeskeinen tulojensiirto ovat olleet yhdessä suurin hyvinvoinnin taustatekijä. Korealaisten hyvinvointipalvelut tulevat yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta sekä perheen sisältä. Alhainen työttömyys läpi vuosikymmenien on mahdollistanut korealaisille yksityisten palvelujen käytön⁴³. Työllisyystilanteen heikentyminen finanssikriisien ja työvoimapolitiikan aiheuttamana jättää korealaisia kyvyttömän sosiaaliturvan piiriin, joka ei edes kata kaikkia työttömäksi jääneitä. Tämä tapahtui mm. vuonna 1997 Aasian kriisin jälkimainingeissa, jolloin työttömyys nousi korkeimmillaan noin 9 %:iin⁴⁴.

---

⁴¹ IMF 1998.

⁴² Kwon: 1-2.

⁴³ Park: 3-13.

⁴⁴ Crotty & Lee: 151-152.

Vuonna 1997 julkisiin hyvinvointiohjelmiin sijoitettiin enemmän rahaa kuin koskaan ennen Korean historiassa bruttokansantuotteeseen nähden. Rahoituksesta huolimatta Korean hyvinvointipalvelujen osuus BKT:stä vuonna 2005 oli noin 7%, kun vastaavasti Suomessa hyvinvointipalvelujen osuus oli noin 26 %⁴⁵. Perhekeskeisyys ja työllistyminen ovat korealaiselle tärkeimpiä hyvinvointipalvelujen ja sosiaaliturvan rakenteita, toisin kuin pohjoismaissa, joissa valtion rooli hyvinvointipalvelujen tarjoajana on kattava.

Korean hyvinvointipalvelujen luonne on lähinnä taloudellisesti tuottava kuin eettinen. Esimerkiksi kansallinen sairaskorvaus muodostettiin, jotta tarvittava työvoima pysyisi terveenä ja pysyisi tuottavana mahdollisimman kauan. Hyvinvointipalvelujen kattavuutta ja sosiaaliturvaa kehitettiin, jotta korealaisesta työvoimapolitiikasta saataisiin joustavampaa ja etteivät työttömät mobilisoituisi mielenosoituksiin⁴⁶. Pohjoismaalainen hyvinvointipolitiikka on keskittynyt ihmisen potentiaalin aktualisointiin, eikä niinkään aseta ihmistä tiettyyn kehykseen, jossa hänen tulisi kilpailla. Voidaan sanoa, että tällainen malli omassa entiteetissään luo yhteisesti hyväksytyjä eettisiä piirteitä.⁴⁷ Hyvinvointiin perustuvien poliittisten ohjelmien tulisi tällöin palvella ihmisen yksilöllisyyttä, joka aktualisoituu yhteisöissä. Korean kapearahoitteinen sosiaaliturvauudistus Aasian kriisin jälkeen loi epäsäännöllisille työsuhteille tilan, jossa työnantajat pystyivät hyväksikäyttämään työntekijöitään lain puitteissa. Toisin sanoen Korean sosiaaliturvauudistukset eivät luo hyvinvointiin perustuvaa yksilöllistä entiteettiä, joka voisi aktualisoitua yhteisöissä omalaatuisena ilmiönä.

3.3. Myöhäisen teollistumisen vaikutukset Korean yhteiskuntaan

1960-luvun alussa alkanut teollistumisen jatkumo perustui valtion pyrkimykseen rakentaa korean taloudellista sektoria. Rakentaakseen talussektoria kansainvälisesti kilpailukykyiseksi valtion hallitus ja korkeat virkamiehet ajoivat Korean teollistumista. Korea oli 1960-luvun alussa hyvin kehittymätön ja hallitus sekä virkamiehet kokivat häpeää epäonnistumisestaan kehittää Koreaa kansainvälisesti vertailukelpoiseksi. Tämän seurauksena teollistumisprosessia ajettiin yhteiseksi päämääräksi suurilla poliittisilla ja taloudellisilla kannustimilla.

Korealle teollistuminen oli tuntematon käsite, jonka ymmärtäminen ja toteutus tulisi vaatimaan murrosta yhteiskunnassa ja yksityisessä sektorissa. Valtio tukeutui alueellisiin ja koulutuksellisiin

---

⁴⁵ OECD 2009.

⁴⁶ Shin & Shaw: 335-336.

⁴⁷ Niemelä: 300.

siteisiin, jotta ajatus teollistumisesta saataisiin jalkautettua kansalaisiin. Yksityinen sektori omaksui poliittiset päämäärät maksimoidakseen mahdollisimman suuret taloudelliset tukiaiset. Valtion ja yksityisen sektorin muodostamasta suhteesta rakentui korealaiseen yhteisöön neofamilialismi⁴⁸.

Neofamilialismi rakentuu yhteisön ethokseen, henkeen, joka perustuu vahvaan yhteisöllisyyteen jota tukevat koulu, alueellisuus ja työpaikkasidokset. Neofamilialismi eroaa perinteisestä ”familial”, siten, ettei siinä ole tilaa yksilöllisyydelle. Yksilöllisyys vahingoittaa sen hetkisen yhteisön kykyä toimia⁴⁹. Neofamilialismi on eräänlainen hybridi traditionaalisesta kungfutselaisuuden filosofiasta ja yksityisen sektorin päämääristä.

Voidaan todeta, että korealainen yhteiskunta sijoittuu yksityisen sektorin ja yhteisön keskinäiseen kommunikatiiviseen tilaan. Mutta yksityisen sektorin taustavaikuttajana on 1960-luvusta asti ollut valtio ja sen asettamat päämäärät. Valtio on tukenut yhtiöitä, jotka ovat toteuttaneet sen asettamia päämääriä. Korean valtio on hyvin keskeisellä sijalla sen yhteiskunnallisessa muutoksessa, vaikkakin valtion julkiset palvelut ovat minimalistisia. Valtio on toiminut eräänlaisena julkisivuna, joka on ohjannut korealaisen yhteiskunnan diskurssia. Resurssejaan allokoimalla valtio on valinnut talouskasvulle haluamansa teollisuuden ja palvelun alat.

Korealaisia sitoo toisiinsa veri, koulutustausta ja alueellisuus. Teollistumisen ensimmäisinä vuosikymmeninä kun informaation hankinta oli hidasta ja toiminnalta vaadittiin enemmän kuin pystyttiin toimittamaan, korkeat virkamiehet nojautuivat tiedonsaannissaan yhteisiin koulukavereihin, perheeseen ja kotipaikkakuntalaisiinsa. Korealaiset yritykset, jotka työllistävät yli 300 henkeä ovat 89 prosenttisesti yhden perheen omistuksessa ja hallinnassa⁵⁰. Tämä vahvisti entistä enemmän neofamilialismissa esiintyvää yhteisöllisyyttä, joka esiintyy edellä mainituissa sosiaalisissa siteissä.

Korealainen yhteiskunta on 1980-luvun loppuun asti toiminut taloudellisen paineen alaisuudessa, jota ovat ohjailleet chaebolit ja valtio. 1980-luvun lopussa paine purkautui sosiaalisina muutoksina joiden taustalla vaikuttivat neofamilialismin siteet. Demokratian muutoksen toteutuminen tuli alhaalta ylös joka muutti valtion ja chaebolien suhdetta työntekijöihin ja kansalaisiin. Taloudellisten murrosten ja teknologisen kehityksen myötä 1980-luvulla siirryttiin kohti humanistisempaa johtamistapaa. Tällainen

---

⁴⁸ Ha: 363-365.

⁴⁹ Ha: 365-366.

⁵⁰ Ha: 370-374.

muutos kulminoitui yksityisen sektorin ja korealaisten keskuudessa erinäisillä hyvinvointiin vaikuttavilla palveluilla, joita tuottivat kansalaisjärjestöt ja yksityinen sektori.

Korealainen yhteiskunta ei aluksi näyttäytynyt luokkayhteiskuntana, joka olisi jaoteltavissa varallisuuden mukaan, kuten esimerkiksi Yhdysvallat tai Iso-Britannia. Chaebolien ja valtion yhtenäisvaikutteet muokkasivat korealaista yhteiskuntaa kohti neofamilismia, joka tukeutuu yhteisöllisyyteen eikä yksilöllisyyteen⁵¹. Neofamilialismin juuret ovat peräisin kungfutselaisuudesta, joka on nykyisen paradigman myötä murroksessa ja esiintyy lähinnä symbolisena arvona, kuin todellisena yhteiskuntafilosofiana. Kungfutselaisuus on toisin sanoen siirtynyt ulkoa sisälle perheisiin ja yhteisöihin. Julkista tilaa hallitsee tuloshakuisuus, joka muodostaa entistä enemmän luokkayhteiskuntaan liittyviä rakenteita. Tuloshakuisen politiikan argumentoidaan tuottavan kansallista hyvinvointia, mutta sosiaalijärjestelmän residuaalisen mallin takia se ei toteudu yhtäläisesti kansalaisten kesken.

3.4. Chaebolien muodostuminen ja niiden vaikutus korealaiseen yhteiskuntaan

Korean talouspolitiikaksi 1960-luvulta lähtien asetettiin vientivoittoinen teollisten tuotteiden tuotanto. Valtio tuki vientiä ja asetti korkeita tariffeja tuontituotteisiin, mikä mahdollisti useiden yritysten kasvun valtion sateenvarjon alla. Valtio tuen avulla useat yritykset kasvoivat vuosikymmenien aikana valtaviksi chaebileiksi, yritysryppäiksi, joiden asema korealaisessa taloudessa lähenteli monopolia. Nykyisiä chaebileja ovat mm. Samsung, LG ja Hyundai. Chaebolit ovat verrattavissa zaibatsuihin, jotka ovat kansainvälisiä japanilaisia yritysryppäitä, mm. Mitsubishi, Kawasaki ja Nissan Group. Korea kopioi useita poliittisia ja taloudellisia malleja japanilaisilta ja chaebolit olivat yksi näistä taloudellisista malleista. Chaebolit, kuten zaibatsutkin, ovat yhden perheen tai suvun hallinnoimia⁵² ⁵³. Poliittinen vaikutusvalta keskittyi valtion lisäksi tietyille dynastioille, jotka pystyivät vaikuttamaan lakisäädöksiin, jotka koskivat mm. työehtosopimuksia.

Kungfutselaisen kulttuurin myötävaikutuksesta chaebileissa vallitsi vahva hierarkia ja yrityksen johtopaikat jaettiin perheen miespuolisten jäsenten kesken. Ylennykset jaettiin, ja jaetaan osittain yhä, iän mukaan. Tällainen ylenemismuoto yrityksen sisällä tarkoitti myös sitä, että työntekijät pysyivät

---

⁵¹ Ha: 374-379.

⁵² Vesterinen: 234-242.

⁵³ Morck & Nakamura 368-394.

samassa työpaikassa läpi elämän. Chaebolit tavallaan tarjosivat työpaikan loppuelämäksi, samoin kuin julkinen sektori pohjoismaissa, joka usein työllisti työntekijän loppuelämäksi.

Chaebolit ovat vuosikymmeniä toimineet kaksiteräisenä miekkana korealaisten elämässä. Chaebolit työllistävät lähes 1,5 miljoonaa ihmistä, mutta työntekijöiden ja työnantajien näkemykset eivät aina ole kohdanneet. Korealaisten elämässä yksityinen sektori on ollut enemmän läsnä kuin julkinen, joten muutos Koreassa on tapahtunut yhteisöstä käsin. Vaikuttamalla valtion elimiin ei ole saatu toivottavaa muutosta, johtuen niiden läheisistä suhteista chaebolien kanssa.

Korealaiset asetettiin tilanteeseen, jossa heidän perheensä tulevaisuuden ja sosiaalisen turvallisuuden takasi yksityinen sektori, toisin kuin pohjoismaissa missä sosiaaliturvan takasi julkinen sektori. Yhteiskunnan luonteesta johtuen Korean julkinen sektori ei kehittynyt samoin kuin läntisissä maissa, vastuu siirrettiin yhteisöille ja yksityiselle sektorille, jotka nojautuvat anglosaksiseen oikeus- ja yhteiskuntajärjestykseen lakien muodossa. Johtuen korealaisten syväkulttuurisesta suhteesta kungfutselaisuuteen, uskottiin moraaliseen hyveeseen, joka ohjaa valtiota toimimaan kansalaisten hyväksi moraalisten hyveiden kautta, lakien sijaan. Chaebolit toteuttivat osaltaan kungfutselaista hyvinvointimallia, joka tarjosi mm. sosiaaliturvan työntekijöilleen.

Chaebolien monopolisoitunut asema Korean talousmarkkinoilla ja valtion tuki mahdollisti chaebolien alhaiset työllisyyskustannukset, joita ammattiyhdistysliikkeet eivät millään pystyneet haastamaan. 1980-luvulla chaebolien sisällä tapahtui muutos ja mielivaltainen Godzilla muuttui ”holhoavaksi” perheyriyukseksi, joka aloitti työntekijöiden hyvinvointipalveluohjelmat ja ryhtyi maksamaan parempaa korvausta tehdystä työstä. Chaebolit eroavat länsimaisista suuryrityksistä siten, että ne tukevat työntekijöidensä perheen asumista, koulutusta ja kulttuurisia tarpeita. Tällaisella holhoavalla lähestymistavalla chaebolit halusivat luoda käsityksen yrityksen tärkeydestä perheelle ja työntekijöille⁵⁴. Chaebolien muutos humaniseen johtamiseen johtui osittain laajamittaisista mielenosoituksista, joiden purkamiseen tarvittiin kymmeniätuhansia mellakkapoliiseja. Lakot tai työnseisaukset saattoivat kestää useita kymmeniä päiviä peräjälkeen.⁵⁵

Chaebolien, valtion ja pankkien välillä vallitsi kolmiliitto, joka perustui valtion kehityssuunnitelmaan, jota chaebolit toteuttivat ja pankit antoivat chaebolleille lainaa, jonka valtio osaltaan takasi. Tämä

---

⁵⁴ Kwon: 14-17.

⁵⁵ Aleman: 78-80.

mahdollisesti chaebolien vahvan kasvun, mutta ainoastaan valtion asettamassa kehyksessä, joka esiintyi valtion osalta porkkanana tai keppinä chaebolleille. Chaebolien velkaantuminen moninkertaisesti pääomaan nähden koettiin luonnollisena ilmiönä, koska valtio mahdollisti chaebolien ylivelkaantumisen. Chaebolien suuruuden vuoksi niistä käytettiin sanontaa ”Liian suuri kaatumaan”, mihin nojaututtiin aina vuoteen 1997 asti, kunnes useiden chaebolien velkataakka osoittautui liian suureksi korkojen noustessa aina 34 %:iin. Julkisen sosiaaliturvan minimalistisen luonteen takia, miljoonat korealaiset menettivät terveydenhuollon ja sosiaalietuudet, jotka työnantajat tarjosivat ennen kriisiä.⁵⁶ Chaebolit eivät olleet enää voittamattomia, vaan velkaantuneita talousjättejä, joita uhkasi konkurssi valtion asettaman korkean korkopolitiikan takia. Korean valtion asettama korkopolitiikka oli yksi IMF:n lainaehdoista. Korkeista koroista johtuvat konkurssit ja sitä seuraava työttömyys istutettiin Korean yhteiskunnalliseen rakenteeseen ulkopuolelta.

Kansalaiset pyrkivät muuttamaan kansallisten yritysten monopoliaseman, joka ei nykyisessä markkinakehysessä pysty tuottamaan pysyvää työllisyyttä. Yritykset ovat hyödyntäneet markkina-asemaansa niin, etteivät pk-yritykset ole pystyneet kehittymään. Taustavaikuttimina toimivat kansalaisten pyrkimys parantaa elintasoaan ja hyvinvointiaan yksityisen sektorin kautta. Tällä tavoin korealaiset pyrkivät vähentämään harvainvaltaa.

4. Hyvinvointi valtion kehyksessä

Hyvinvointi on laaja käsite, joka muodostuu mm. työstä ja toimeentulosta, sosiaalisista suhteista ja terveydestä. Materian ei ole juuri todistettu parantavan hyvinvointia, ellei tämä materia ole väline jolla aktualisoida omaa osaamistaan. Materia voi pysyä staattisena ilmiönä, jolloin yksilön ja materia välinen vuorovaikutus ei toteudu yhteisöllisellä tai yhteiskunnallisella tasolla. Tällä tarkoitan kuinka tärkeää on pystyä välineellistämään materia merkitys oman itsensä aktualisoinnissa, jotta se tuottaisi hyvinvointia. Tästä näkökulmasta katsottuna hyvinvointi muodostuu hyvin yksinkertaisista, mutta välttämättömistä tekijöistä yksilön hyvinvoinnin kannalta.⁵⁷

Valtion asettamat kehykset hyvinvoinnin tuottajana vaihtelevat solidaarisista hyvinvointivaltioista residuaalisiin hyvinvointivaltioihin. Residualistiset hyvinvointivaltiot tuottavat minimalistisen määrän palveluja, jolloin suurin osa vastuusta jää perheille ja kolmannelle sektorille. Solidaariset

---

⁵⁶ Vesterinen: 234-242.

⁵⁷ Moisio: 14.

hyvinvointivaltiot perustuvat yhteiskunnan vastuusta suhteessa yksilöön, jolloin verovaroilla pyritään luomaan yhtäläiset yhteiskunnalliset rakenteet. Keskeisimmät hyvinvointimallit ovat *liberaalinen, solidaarinen ja konservatiivinen* malli⁵⁸

Valtion rooli hyvinvoinnin tuottajana tai mahdollistajana riippuu täysin valtiokohtaisesta politiikasta. Suomessa hyvinvointipolitiikka perustuu ns. Pohjoismaiseen hyvinvointimalliin, jonka tarkoituksena on toteuttaa hyvinvointipalveluita mahdollisimman tasa-arvoisesti. Tämä politiikka rakentuu solidaarisuuden keskiössä, jota rahoitetaan valtion keräämillä verorahoilla.⁵⁹ Tällä tavoin pyritään mahdollistamaan jokaisen kansalaisen yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet yhteiskunnassa. Yhteisöllisellä tasolla hyvinvointi ilmenee sosiaalisen vuorovaikutuksen ja yhteisen ajan jakamisen keskiössä. Yhteisöissä muodostuvat yhteiset päämäärät ja normit muokkaavat elämänlaatua erityislaatuiseksi kun valtion tasolla pyritään tuottamaan edellytykset yksilön entiteetin kannalta.

Koska hyvinvointi määrittyy useasta tekijästä, niin sen asettaminen yksittäisen sektorin keskiöön tuottaisi negatiivisia sivuvaikutuksia hyvinvointiin. Tämän vuoksi on tärkeää havainnoida ja toteuttaa sitä kokonaisvaltaisesti. Esimerkiksi Suomen hyvinvointipolitiikan tarkoituksena on ollut tukea yksilön entiteettiä, jonka kautta yksilöstä muodostuu täydentävä osa yhteiskuntaa.

Yksilön tai yhteisön työn tarkoituksena on tukea yhteiskunnan elinvoimaisuutta samalla kun se toteuttaa yksilön tai yhteisön hyvinvointia. Tämä vuorovaikutteinen suhde yksilön/yhteisön ja yhteiskunnan kannalta on merkittävä suhteessa siihen kuinka elinvoimainen ja hyvinvoiva yhteiskunta on tai tulee olemaan.

4.1. Hyvinvointivaltiolliset mallit

Kulttuurilliset seikat ovat muokanneet ja vahvistaneet tietynlaisia erityispiirteitä hyvinvointivaltioiden kesken. Hyvinvointivaltion mallit voidaan jakaa kolmeen ryhmään niiden erityispiirteiden mukaan; *liberaalinen, solidaarinen ja konservatiivinen* hyvinvointimalli. Näistä keskeisimmistä hyvinvointimalleista on muodostettu alakategorioita, joita on yhdistelty maassa maan tavalla, kuten esimerkiksi Koreassa jonka hyvinvointivaltion malli perustuu osittain liberaaliksi ja konservatiiviseksi hyvinvointimalliksi.

---

⁵⁸ Walker: 13-14.

⁵⁹ Arts & Gelissen: 284-286.

Liberaalinen hyvinvointimalli on hyvin yksilökeskeinen ja perustuu yksilön vapauteen. Markkinakeskeisessä yhteiskunnassa yksilön vapaus ja valtion regulatorinen toiminta markkinoilla tai yksilön vapauksien rajoittamisessa pyritään minimoimaan. Valtion keskeisin tarkoitus on torjua köyhyyttä ja tukea kansalaisia, jotka eivät voi omista lähtökohdistaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnista. Hyvinvointi nojautuu vahvasti markkinoiden tarjoamiin palveluihin ja yksilön mahdollisuuksiin ostaa näitä palveluita halutessaan. Valtion verotus on kapea, koska hyvinvointipalvelujen tuottaminen kuuluu suureksi osalta yksityisille ja kolmannelle sektorille. Tällainen hyvinvointimallin tyyppiesimerkki on Yhdysvallat.⁶⁰

Solidaarinen hyvinvointimalli ilmenee parhaiten Pohjoismaissa. Yhteiskuntarakenne perustuu luokattomuuteen ja tasa-arvoisuuteen. Hyvinvointirakenne on monipuolinen ja mahdollistaa yhtäläiset mahdollisuudet kaikille kansalaisille. Solidaarinen hyvinvointimalli eroaa liberaalisesta hyvinvointimallista siten, etteivät yksilönvapaudet saa heikentää yhtäläistä tasa-arvoa. Tämän vuoksi valtio tuottaa paljon hyvinvointipalveluita, eikä kansalaisten yhdenvertaisuuden takia salli niiden joutumista yksityisen sektorin alaisuuteen. Solidaarinen hyvinvointivaltio tuottaa näitä palveluita kattavalla verotusjärjestelmällä.⁶¹

Viimeistä hyvinvointivaltion päätyyppiä, konservatiivista hyvinvointimallia, edustavat useat Keski-Euroopan maat. Katolilaiseen kulttuuriperinteeseen nojautuvat maat kuten Ranska, Italia ja Espanja pitävät perhettä ennen kaikkea yksilöä edellä. Hyvinvointirakenne muodostuu alimmasta sosiaaliryhmästä perheestä aina valtioon asti. Pyrkimyksenä on ylläpitää sosiaalista yhtenäisyyttä. Yhteisöllisyydellä pyritään luomaan hyvinvointiin perustuvia tiloja, jotka elävät perheissä työpaikoissa ja naapurustoissa. Tällainen hyvinvointimalli perustuu näiden sosiaalisten ryhmien pysyvyyteen ja niihin nojautumiseen. Valtio tukee osaltaan perhettä tai yhteisöä yhteisen edun puolesta, mikäli sosiaalinen yhteisöllisyys on vaarassa rikkoutua.⁶²

4.2. Suomi ja Korea hyvinvointipolitiikan argumentoinnissa

Korea ja Suomi eroavat paljolti toistensa hyvinvointimalleista. Suomessa pyritään tukemaan yksilöllisen entiteetin toteutumista julkisen tukiverkon avulla. Yksilön hyvinvoinnin lisäksi

---

⁶⁰ Walker: 14.

⁶¹ Harisalo: 46-50.

⁶² Walker: 16.

yhtenäisyyttä rakennetaan yhdenvertaisuuteen perustuen. Vaikka yksilö on keskeisessä asemassa solidaarisessa hyvinvointimallissa, yksilö joutuu ottamaan yhteiskunnan muut jäsenet huomioon toiminnallaan. Tämä näkyy mm. progressiivisessa verotuksessa. Taustalla elää eettinen näkemys jokaisen ihmisen oikeudesta yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin, riippumatta kotipaikastaan tai perhetaustastaan.

Suomalaista hyvinvointipolitiikkaa on arvosteltu monelta suunnalta, etenkin verotuksen osalta. Tampereen yliopiston hallintotieteiden professori Risto Harisalo argumentoi kuinka Suomen verotusjärjestelmää tulisi keventää, jotta verotuloja saataisiin kasvatettua. Hänen teesinsä perustuu Suomessa suoritettuun pääomaveron laskemiseen. Pääomaveroastetta laskemalla Suomen verotulot kasvoivat. Perusideana on kasvattaa rikkaiden määrää, jotka kumuloivat pääomatuloillaan entistä enemmän pääomaa. Tällöin valtiolla on enemmän verotettavaa pääomaa. Tähän veropoliittiseen päätökseen istuu hyvin vanha sananlasku, raha tulee rahan luokse.⁶³

Valtion kassan puolesta edellä mainittu veropolitiikka toivotetaan tervetulleeksi kiitosten saattelemana. Ongelmana voidaan kuitenkin havaita luokkayhteiskunnan muodostuminen ja sosiaalisten eriarvoisuuksien kuilun kasvu. Entistä varakkaampien kansalaisten mahdollisuudet ostaa palvelunsa yksityiseltä sektorilta paranee ja tarve julkisiin palveluihin vähenee. Tämän myötä valtio voi leikata julkisten palvelujen määrää ja allokoida säästöt taloudelliselle sektorille. Vaikkakin osa suomalaisista hyötyy pääomaverotuksen alentamisesta, köyhien ja pienituloisten kansalaisten määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 1995 vuoteen 2007.⁶⁴

Työmarkkinoiden joustavuutta on ajettu Suomessa kuin Koreassakin poliittisin keinoin. Työmarkkinoiden joustavuutta pidetään talouden kasvun kannalta välttämättömänä.⁶⁵ Joustavuuden ongelmana on kuitenkin epävarmuuden lisääntyminen työmarkkinoilla sekä pienituloisten taloudellinen kestävyys. Naisten osalta joustavuus voidaan nähdä entistä enemmän ongelmana, koska työnantajan mahdollisuudet erottaa työntekijä helpottuu. Tällä tarkoitan ongelmaa jonka jokainen nainen on työelämässään joutunut kohtamaan, kuinka mahdollinen raskaus vaikuttaa työnsaantiin tai työn

---

⁶³ Harisalo: 164-166.

⁶⁴ Tilastokeskus 2009.

⁶⁵ Euroopan komissio.

pitäminen raskauden jälkeen. Työn joustavuuden taustalla elää reaalityöelämä yksilöiden ja perheiden taloudellisesta kestävästä sekä epävarmuudesta työpaikan pysyvyydestä.⁶⁶

Koreassa perhe koetaan yksilöä tärkeämmäksi jonka lisäksi tukiverkkona toimii työn kautta saatavat hyvinvointipalvelut. Korean hyvinvointimalli on hybridi liberaalista ja konservatiivisesta hyvinvointivaltion malleista. Tämä korostuu perhekeskeisyydessä ja markkinataloutta kasvattavissa sosiaalipoliittisissa linjauksissa. Markkinataloutteen tähtäävää sosiaalipolitiikkaa tukee kapea verotuspohja ja varakkaiden kansalaisten alhainen verotus.

Yhteisöllisyys, mikä ilmenee konservatiivisessa hyvinvointimallissa, on keskeisellä sijalla, kun pohditaan korealaisen hyvinvointia. Työn kautta luodut suhteet ovat 12 tuntia vuorokaudessa työssäkäyvälle korealaiselle työntekijälle lähes yhtä tärkeitä kuin suhteet perheeseen. Tämän vuoksi lama tai vastaava joukkotyöttömyyden aika on kohtalokasta korealaisille työntekijöille.⁶⁷ Sitoutuminen samaan työnantajaan vuosikymmeniksi on perinteisesti ollut yleistä, mutta 1997 vuoden Aasian talouskriisin jälkeen työmarkkinoita reformoitiin joustavammiksi.

Korean yksityistämisen prosessit ja työsuhteiden rakenteellinen muutos kohti joustavia työllisyysmarkkinoita ovat luoneet pysyvän epävarmuuden tilan, joka on luonut pysyvän epävarmuuden tilan työsuhteen pysyvyydestä. Koreassa hyvinvointipalvelut on perinteisesti saatu työn kautta tai ostettu yksityiseltä sektorilta johtuen valtion sosiaaliturvan minimalistisesta rahoituksesta, mutta problematiikan ydin on, etteivät määräaikaissa tai vuokratyösuhteissa työskentelevät yksilöt saa samoja etuuksia, jos lainkaan, kuin pysyvässä työsuhteessa työskentelevät. Määräaikaisten ja vuokratyösuhteiden määrä on kasvanut jo yli kolmannes osaan koko työvoimasta.⁶⁸

Puute hyvinvointipalveluista ja työsuhteen epävarmuudesta ovat ilmiöitä liberaalin hyvinvointimallin edistämisestä ja etenkin säätelyn vähentämisestä markkinataloudessa.

---

⁶⁶ Yle.

⁶⁷ YK: 3-5.

⁶⁸ Chonghee Han: 2-8.

5. Uusliberalistinen teoria

Uusliberalismin ensimmäiset teoriakehikot mallinnettiin 1947 perustetussa Mount Pelerin societyn piirissä. Ryhmään kuului laaja skaala akateemikkoja ja taloustieteilijöitä, jotka näkivät yksilönvapauden kaventuneen, ja näin ryhmä vaati yksilönvapautta. Lisäksi usko markkinoihin ja yksityisomistukseen haluttiin palauttaa, jotta valtion ja ihmisten pyrkimykset keskittyisivät yhteisen hyvän tavoitteluun. 1930-luvulta lähtien vaikuttanut keynesiläisyys perustuu valtion pyrkimykseen tasoittaa laskuperiodeja ja työttömyyttä puuttamalla raha- ja talouspolitiikkaan sekä pyrkimykseen rakentaa erinäisiä hyvinvointijärjestelmiä, kuten sosiaali- ja terveydenhuoltoa sektoria. Uusliberalismi on 1950-luvulta asti toiminut vastavoimana keynesiläisyydellä, joka ei anna markkinoiden toimia rationaalisesti ilman valtion interventioita.⁶⁹

Yhdysvalloista lähtöisin oleva ”market based society” määrittelee vapauden kriteeriksi ihmisen oikeuden pääomaan ja mahdollisuuden kartuttaa sitä. Tämä johtui Yhdysvaltojen pyrkimyksestä päästä eroon vahvasta keskusvallasta, joka varjosti Euroopasta Yhdysvaltoihin muuttaneiden mielialaa 1800-luvulla. Tarkoituksena oli, ettei keskushallinto toimisi mielivaltaisesti yksilön oikeuksien säätelijänä, jolloin tavallisella kansalaisella olisi oikeus rikastua ja saada arvovaltaa siinä missä kuka tahansa muukin. Järjestelmän taustalle asetui poliittinen sektori ja kirkko, joka vahvisti ”market based societyn” eettisyyttä. ”Market based society” on levinnyt Yhdysvalloista muualle maailmaan asteittain 1900-luvun alusta lähtien.⁷⁰

Termi ”Uusliberalismi” ilmestyi akateemisiin teksteihin ensimmäisen kerran ensimmäisen ja toisen maailmansodan välisenä aikana Saksassa. Uusliberalismilla ei vielä tällöin ollut negatiivista konnotaatiota, toisin kuin miten se 1980-luvun jälkeen on esiintynyt akateemisissa julkaisuissa. Uusliberalismilla tarkoitettiin alun perin valtion roolin tarvetta kontrolloida markkinoita siten, ettei talussektorille synny monopoleja tai kartelleja. Tämän tarkoituksena oli suojella pk-yrityksiä ylivaltaisilta talousjäteiltä. Nykyään termi on saanut hyvinkin päinvastaisen merkityksen, johtuen uusliberalistisen termin käytöstä Etelä-Amerikassa 1970-luvulla, jolloin mm. Chiessä Pinochetin suorittamat taloudelliset reformit saivat aikaan taloudellisen kaaoksen. Chiessä omaksuttiin 1970-

---

⁶⁹ Harvey: 18-19, 28-29.

⁷⁰ Agnew: kappaleet 2-3.

luvun puolivälissä uusliberalistinen lähestymistapa talouteen, joka suoritettiin hyvinkin autoritäärisissä olosuhteissa, eikä sitä tällöin toteutettu alkuperäisten uusliberalismin oppien mukaisesti.⁷¹

Uusliberalismi uudistui vuosikymmenien aikana nykyiseen muotoonsa, jolla tarkoitetaan vapaan markkinatalouden muokkaamaa yhteiskuntaa joka perustuu yksilöllisyyteen ja omaan vastuuseen. Valtion roolin tulisi olla hyvin minimaalinen ja ainoastaan käyttää toimeenpano ja tuomioelinten valtaa, jotta jokainen yksilö ja yritys noudattavat sovittuja lakeja. Uusliberalismi suosii demokratian sijaa teknokratiaa, joka perustuu asiantuntijoiden rationalistisiin ja pragmaattisiin päätöksiin ja linjauksiin.⁷²

Uusliberalismi, nykyisessä merkityksessään, sai alkusysäyksensä 1970-luvun kansainvälisestä talouskriisistä, joka oli seurausta öljykriisistä, jolloin korkea inflaatio ja stagnaatio olivat kansainvälisesti yleisiä ilmiöitä valtioiden talussektorilla. 1980-luvulla Reaganin ja Thatcherin ideologisista syistä, valtion roolia vähennettiin yhteiskunnassa.⁷³ Valtio esiteltiin negatiivisena voimana luonnollisille markkinavoimille, joiden tarkoituksena oli tuottaa taloudellista kasvua kaikille niille toimijoille, jotka pyrkivät toteuttamaan oman varallisuutensa kasvua. Tämä tarkoitti julkisten palveluiden leikkaamista ja valtion yritysten yksityistämistä.

Uusliberalismin nopea leviäminen globaalisti on selitettävissä useilla eri malleilla, mutta eräillä toimijoilla on keskeisempi merkitys uusliberalistisen ideologian leviämisessä kuin toisilla. WTO:n (World Trade Organisation), IMF:n ja OECD:n toiminta on vaikuttanut osaltaan uusliberalismin leviämiseen hyvinkin voimakkaasti. WTO on pyrkinyt globaalisti luomaan yhtäläiset taloudelliset käytännöt koskemaan kaikkia jäsenmaita, joita ovat mm. kaupan avaaminen ulkoisille toimijoille. WTO pyrkii saattamaan kauppajärjestön säätämät lait toteutumaan konsensus-periaatteella kaikille jäsenmaille yhtäläisiksi, mutta käytännön toteutuksessa on näkyviä vinoumia jäsenmaiden tasavertaisuudella, kuten maatalussektorin vapaakaupalla/vapaakaupattomuudella.⁷⁴

Kansainväliset organisaatiot GATT ja IMF perustettiin toisen maailmansodan myötätulessa 1940-luvun loppupuolella. WTO perustettiin entisen GATT:in (General Agreement on Tariffs and Trade) tilalle vuonna 1995. IMF eroaa rakenteiltaan WTO:sta siten, ettei jäsenmailla ole tasavertaista asemaa,

---

⁷¹ Boas & Gans- Morse: 146- 150.

⁷² Harvey: 81- 84.

⁷³ Choren & Babb: 461- 462.

⁷⁴ Choren & Babb: 461- 473.

eikä se pyri diplomaattisiin ratkaisuihin samalla tavalla kuin WTO. IMF on rakenteiltaan kuin osakeyhtiö, jonka osakkeita jäsenmailla on riippuen heidän rahoitusosuudesta IMF:ään, eli ylintä äänivaltaa käyttävät vauraat länsimaat, jotka rahoittavat IMF:ää eniten. IMF:n kansainvälinen rooli on rahoittaa velkaantuneita maita, joilla ei ole kykyä tasapainottaa budjettiaan ilman ulkopuolisen lainaajan apua.

IMF on kansainvälisenä toimijana operatiivisempi kuin diplomatiaan perustuva WTO, jolloin IMF:n säädökset ja lainaehdot koetaan hyvinkin negatiivisena, etenkin jos lainaajavaltio on kulttuurisesti ja taloudellisesti eri lähtökohdista kuin päätösvaltaa IMF:ssä käyttävät valtiot. Tämän takia mm. 13 Aasian keskuspankkia suunnittelevat luovansa oman organisaation AMF:n, (Asian Monetary Foundation) johon aasialaiset valtiot voisivat turvautua taloudellisen ahdingon keskellä.⁷⁵

OECD:n rooli kansainvälisenä talousjärjestönä on WTO:n kanssa samankaltainen; OECD pyrkii kehittämään kansainvälistä vapaakauppaa laajemmaksi sekä vahvistamaan demokraattisia instituutioita. OECD:n jäsenmaat ovat lähes kaikki korkeasti kehittyneitä valtioita, niin taloudellisesti kuin HDI:n (Human Development Index) mukaan. OECD ei ainoastaan keskity kansainvälisten talousasioiden universalisoimiseen, vaan hakee myös sosiaalisen sektorin käytäntöjen yhtenäistämistä. OECD:n lähestymistapa perustuu ”pehmeän vallan” käyttöön, joita ovat mm. regulaatio, säädökset, normistot ja standardit, koska järjestölle ei ole annettu oikeutta osoittaa sanktioita jäsenmaitaan kohtaan.⁷⁶

Uusliberalismissa on kyse markkinoiden vapauttamisesta, valtion desentralisaatiosta ja valtion vähenevästä osuudesta vaikuttaa tai interventioida markkinoita.⁷⁷ Valtion olisi uusliberalismin mukaan kaikkein parasta ”nukkua Ruususen unta” ja antaa markkinoiden toimia ilman interventioita. Tämä perustuu markkinoiden luonnolliseen rationaalisuuteen, joka ei kyllykään ota huomioon sosiaalista toimintaa ja demokratiaa sekä niiden vaikutuksia markkinatalouden rationalistiseen etenemiseen.⁷⁸

Hyvinvointivaltion käsitys on muokkautunut markkinavoimien alaisuudessa erilaiseksi kuin mitä se merkitsi Suomessa ja muissa pohjoismaissa 1960-luvulla. 1980-luvulla alkaneet uudistukset Suomessa

---

⁷⁵ Choren & Babb: 470-478.

⁷⁶ Mahon: 183- 187.

⁷⁷ Campell & Pedersen: 1.

⁷⁸ Arrow: 7-8, 11-17.

merkitsivät valtion yhtiöiden ja palvelujen yksityistämisen prosessia. Reformin myötä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä koulutus ovat tuloksellisuuden piirissä.⁷⁹

Sosiaaliset uudistukset ja julkisten palvelujen leikkaus ovat osa edistystä uusliberalistisessa katsannossa. Uusliberalismin utopiana esiintyy suvereenien valtioiden asteittainen häviäminen, jolloin valta siirtyisi yksilöille ja rationaalisille markkinoille, jotka voisivat toteuttaa ihmisten pyrkimyksiä ja haluja. Sosiaaliset uudistukset ovat reformisessa keskiössä uusliberaalisuuden myrskyssä.⁸⁰

Vuoden 1997 Aasian kriisi iski Korean taloudelliseen sektoriin ja aiheutti mittavan reformin Korean taloudessa ja yhteiskunnassa. IMF:n määräämä korkotaso pudotti useita korealaisia chaeboleja niin korealaisten kuin länsimaisten yritysten syliin puoli-ilmaiseksi. IMF:n lainaehdot pakottivat Korean omaksumaan uusliberalistisia toimintamalleja, kuten avaamaan rahoituspalvelut ja kotimaan markkinat ulkomaisille yrityksille.⁸¹ 1996 Koreasta tuli virallinen OECD:n jäsen ja Korean tuli harmonisoida talouttaan suhteessa muihin OECD jäsenmaihin sekä koordinoita sisä- ja ulkopoliittikka kohtaamaan paremmin jäsenmaiden poliittista sektoria.⁸²

Uusliberalismilla on taipumus kasvattaa tuloeroja valtioiden sisällä kuin myös ulkopuolella. Tämä on seurausta klassisen talousliberalismin ihannoinnista, mikä esiintyy yksilön vapauksina ja vapaina markkinoina.⁸³ Tästä on seurannut luokkayhteiskunnan paluu sellaisena, kuin se esiintyi 1800-luvulla. Koreassa vuonna 1997 talouskriisin aikaan rikkaimman 10 % väestön todellinen tulotaso tippui 3,5 % vähemmän kuin loppuväestön,⁸⁴ minkä seurauksena on luokkayhteiskunnan asteittainen muodostuminen entistä vahvemaksi, mikäli valtionhallinto ei puutu tuloerojen kasvuun.

Korean hallinto on pyrkinyt mahdollistamaan korealaisen yhteiskunnan hyvinvointivaltion raameihin ja tätä varten Korea on etsinyt poliittisia ohjelmia, joita se voisi laukaista hyvinvointivaltion rakennusprosessissa. Poliittisia ohjelmia ja poliittisia kehityskeskusteluja on käyty pohjoismaalaisten valtioiden kesken. Suomen esiintyminen hyvinvointivaltiona ja kilpailukykyisenä voi tiettyjen indikaattorien kuten OECD:n, BKT, HDI (Human Development Index), WEF (World Economic

---

⁷⁹ Patomäki: 70.

⁸⁰ Patomäki:28, 50.

⁸¹ Pirie: 176-177.

⁸² OECD.

⁸³ Patomäki: 10.

⁸⁴ The Hankyoreh.

Forum) jne. mukaan olla todellinen. Tästä huolimatta Suomen hyvinvointivaltio on rappeutunut taloudellisen kilpailun jaloissa, viime vuosikymmenien aikaan.⁸⁵

Poliittisten ohjelmien ja kehityskeskustelujen laatu Suomen ja Korean välillä näyttäytyy hieman vinoutuneena, mikäli pyrkimyksenä on luoda rakentavia yhteiskunnallisia ohjelmia. Ohjelmien joiden tulisi parantaa kansalaisten hyvinvointia ja kykyä kyseenalaistaa globaaleja haasteita suvereenina valtiona, kuin osana globaalin talouden rattaita. Valtioiden toiminnallaan ruokkivat järjestelmää joka perustuu uusliberalistisiin uudistuksiin.

4.1. Uusliberalismin vaikutukset Korean talouteen ja yhteiskuntaan

Korean taloudellinen kasvu perustui ulkomaanvientiin ja korkeisiin tulleihin, joita valtio säätelö parantaakseen yksityisen sektorin kotimaan ja ulkomaankauppaa. OECD (Organisation of Economic Cooperation and Development) vaati 1990-luvun taitteessa Koreaa laskemaan tariffeja, ulkomaalaista omistuspohjaa ja laskemaan korkotasoa jotta Korea saataisiin integroitua kansainväliseen kauppaan. Korean hallitukselle liittyminen OECD:hen merkitsisi kansainvälisen statuksen saamista ja pääsyä järjestöön, johon kuuluivat merkittävimmät taloudelliset valtiot. OECD:hen liittyminen nähtiin ongelmallisena siten, että Korea joutuisi noudattamaan OECD:n toimintamalleja, kuten esimerkiksi laskemaan tariffeja ja antamaan oikeuden ulkomaalaiselle omistajuudelle. Koreaa pyydettiin liittymään OECD:hen jo 1980-luvulla, mutta poliittisen kädenväännön takia Korea liittyi OECD:hen vasta 1996.⁸⁶ Vuotta aiemmin Korea liittyi WTO:hon.

Aasian finanssikriisiin iskettyä Koreaan 1997, hallitus päätti anoa IMF:ltä hätälainaa, jotta valtion taloussektori saataisiin takaisin jaloilleen. IMF myönsi lainan, mutta vaati muutoksia, joita olivat mm. ulkomaalaisen omistuspohjan laajentaminen, valtion ja yritysten välisten suhteiden katkaisu, ulkomaan kaupan esteiden purkaminen, korkojen nostaminen, valtion kykyä säädellä työttömyyttä ja hyvinvointijärjestelmän uudistamista ja laajentamista. Uudistusten radikaali läpivienti talouskriisin myrskyssä vaikeutti muutosten hyötyanalyysiä, koska yksityinen ja julkinen taloussektori olivat hyvin sekavassa tilassa.⁸⁷ Uudistukset tehtiin hyvin nopeasti, jotta taloudellisten rakenteiden kestävydestä

---

⁸⁵ Patomäki: 141.

⁸⁶ Shin: 67-69.

⁸⁷ Shin: 69-73.

olisi voitu tehdä johtopäätöksiä, joiden syy-seuraussuhdetta olisi voitu analysoida sosiaalisesta ja taloudellisesta näkökulmasta.⁸⁸

IMF:n taloudellisella reformilla oli myös sosiaalisia vaikutuksia, jotka ovat yhä nähtävissä korealaisessa yhteiskuntarakenteessa. Tuloerot, jotka ovat gini-indeksillä (sosiaalinen epätasa-arvo indikaattori) mitattuna korkeammat Koreassa kuin missään pohjoismaassa, kasvoivat entisestään. Ennen kriisiä Korean työttömyysluvut ovat aina olleet alhaiset johtuen työkuluttuurista, joka turvasi korealaisen perheen hyvinvointipalvelut ja sosiaalisen turvan, mutta kriisin jälkeen työttömyys kasvoi pysyvästi. IMF tiesi taloudellisten reformien seurauksista ja rakenteellisista muutoksista työllisyyteen, ja siksi painosti Koreaa parantamaan julkisten palvelujen ja työttömyysturvan kattavuutta. Aasian talouskriisistä lähtien korealaisten työkuluttuuri on muuttunut joustavammaksi työnantajalle, mikä tarkoittaa pätkätoiden ja määräaikaisten työsopimusten lisääntymistä. Lisäksi henkilökunnan työvoimasuojalakeja väljennettiin ja henkilöstövuokrausta lisättiin ensimmäistä kertaa Korean historiassa. Edellä mainitut muutokset helpottuivat kun ammattiyhdistysliikkeet heikkenivät ja työvoimasuojalakeja uudistettiin.⁸⁹ Korealaiset ovat yhä riippuvaisia pysyvästä työllistymisestä, koska sosiaaliturva ja sairausvakuutus tulevat sitä kautta. Lisäksi julkiset palvelut ovat riittämättömiä kattamaan kansalaisten tarvitsemia hyvinvointipalveluita.

Julkiset hyvinvointi- ja sosiaalipalvelut otettiin käyttöön ensimmäistä kertaa talouskriisin jälkeen. Ne olivat minimalistisia ja niiden tarkoitus oli ainoastaan aluksi estää mahdolliset kansalaisliikehdinnät, jotka olisivat seurausta massairtisanomisista. Hyvinvointipalveluihin varatut varat olivat vuonna 1997 riittämättömät ja ovat yhä riittämättömät. OECD maista Korea on sijoittanut toiseksi vähiten hyvinvointipalveluihinsa vuotuisesta BKT:stään.⁹⁰

Korean yhteiskunnallinen hyvinvointi elää työ- ja perhesuhteissa, joka muodostaa yhteisen sosiaalisen turvaverkon yksilöiden ja yhteisön kesken. Siinä missä pohjoismaainen hyvinvointiyhteiskunta tuottaa palvelut julkisesti, Koreassa ne tuotetaan yrityksen ja yhteisön keskuudessa. Perhesidonnaisuus on merkittävin resurssi, joka tuottaa yhteiskunnallista ja yksilöllistä hyvinvointia. Uusliberalismi murtaa tällaista perhe- ja työsidonnaisuutta tehokkuuden ja talouskasvun kehyksessä. Joustavuus ja siitä saatava yksilöllinen tehokkuus vähentävät perheeseen ja työyhteisöön kohdistuvia

---

⁸⁸ Crotty:164- 166.

⁸⁹ Crotty & Lee: 3- 16.

⁹⁰ Park:3- 7.

hyvinvointiaspekteja, jotka ilmenevät mm. nelivuorotyöntekijöissä, epäsäännöllisissä työsuhteissa etc.⁹¹

6. Retorisen analyysin kehukset

Valitsemani aineistot ovat valittu Korean presidentin puheista vuosien 2008- 2009 väliltä, hieman ennen kansainvälistä talouskriisiä ja sen jälkeiseltä ajalta. Tämä mahdollistaa molempien, Suomen ja Korean, ajankohtaisen analyysin. Koen, että poliittinen argumentointi näyttää parhaimmillaan tällaisten murrosten aikana, koska kriisien aikainen retoriikka muuttuu populistisemmäksi. Aineistoni ajanjakso tarjoaa lisäksi oivan mahdollisuuden analysoida Burken hengellisyyden materialisaation esiintymistä teksteissä.

Aineistoni analyysillä pyrin esittämään kattavan kuvan siitä, kuinka uusliberalistinen talouspoliittinen argumentointi esiintyy järjestelmällisesti Suomen ja Korean hyvinvointirakenteita koskevissa puheissa ja suunnitelmissa. Hyvinvointirakenteet ja niihin liittyvä politisointi ei ilmene ainoastaan julkisissa palveluissa. Yksityiseen sektoriin kohdistuva säätely ja kansainväliseen kauppaan liittyvät poliittiset ohjelmat kohtaavat toisensa mikro- ja makrotasoilla.

6.1. Korean konservatiivisen puolueen retorinen analyysi

Korean konservatiivisen puolueen (Grand national party) hallitusohjelman keskeisimmät periaatteet keskittyvät lähinnä individualistisiin näkemyksiin. Valtion säätelyä tulisi vähentää ja lisätä vapaakauppasopimuksia talouskasvun turvaamiseksi. Yhteisöllisyyden hyvinvoinnista tulisi pitää kollektiivisesti huolta, mikä tarkoittaa kolmannen sektorin ja filantrooppien edistävää toimintaa yhteisen hyvän puolesta. Sosiaalinen turvaverkko tulisi muodostaa niin, että se mahdollistaisi jokaiselle mahdollisuuden elää inhimillistä elämää.

Korea on vuoteen 1987 toiminut näennäisdemokratiana, jonka takia kansalaiset kannattavat valtion säätelevän roolin vähentämistä yhteiskunnassa. Valtion vahva asema ennen vuotta 1987 tuotti negatiivisia suuntauksia Korean poliittisissa elimissä, kuten mm. korruptiota. Korealaisten suhtautuminen vahvaan keskushallintoon on ymmärrettävästi ristiriitainen ja siksi useat korealaiset tukevat valtion yritysten yksityistämistä. Hallitusohjelman lähtökohtana on vähentää säätelyä ja laskea verotusta markkinaystäväisemmäksi. Hallitusohjelman pääpiirteet nojautuvat täysin taloudellisen

---

⁹¹ Nafstad s. 318-325.

kasvun periaatteisiin. Tämä tekee hallitusohjelman poliittisista ohjelmista haavoittuvaisen, koska ne nojautuvat liiaksi yhden yhteiskunnallisen sektorin politiikkaan.

Valtion roolin vähentäminen kaupan säätelyssä ja vapaan markkina filosofian, ns. Ricardon mallin, tarkoituksena on kiihdyttää valtioiden välistä ulkomaankauppaa ja erikoistumista. Vapaakaupan keskeisimmistä toiminnoista on luoda dialogia valtioiden ja toimijoiden kesken, mikä toimisi puhtaasti kommunikatiivisella tasolla ja rakentuisi valtion ja yhteiskunnan sopimukseen talouskasvun rationaaliteeteistä. Ricardon talousteorian mukaan vapaakauppa toteuttaa kansainvälisen kaupan luonnollisen tasapainon, mikäli valtiot eivät säätele kauppaa. Ricardon mallin ongelmana ovat olleet valtioiden väliset valtasuhteet, eivät niinkään vapaakaupan luomat taloudelliset realiteetit.⁹²

Yhteiskunnallisen toiminnan keskittyminen ainoastaan tiettyyn poliittiseen sektoriin ja sen kehittämiseen aiheuttaa valtioiden välillä, kuin myös yhteiskunnassa, vääristymiä, jotka tuottavat maiden välille dialogisia ongelmia. Kommunikaatio maiden välillä ei pitäisi tapahtua yhden poliittisen sektorin alaisuudessa, jolloin maiden väliset valtasuhteet vääristävät kommunikaation todellista luonnetta ja alkuperää. Valtioiden vapaakaupan lisääminen ei muuta kansainvälisen valtatasapainon luonnetta, mikä tarkoittaa dialogin ja yhteisen kielen välittömän vääristymän.

Yhteisestä kielestä huolimatta hyvinvointiin liittyvien palvelujen yksityistäminen pääomalle ei voi tuottaa haluttuja tuloksia, koska dialogi tulee toimimaan alisteisena toista toimijaa kohtaan. Hyvinvointipalvelujen tulisi toimia autonomisena entiteettinä ja kulttuuriin sidonnaisina. Syväkulttuurissa ilmeneviä hyvinvointirakenteita tulisi vahvistaa autonomialla. Hyvinvoinnista tulisi muodostaa autonomisia keskuksia, joita voitaisiin kehittää niiden sisältä, eikä ulkoa. Tarkoitan tällä sitä, että yhteiskunnallista hyvinvointia tulisi rakentaa sen sisäisistä lähtökohdista, eikä ainoastaan yksittäisestä lähtökohdasta, kuten markkinaideologiselta pohjalta, mikä ei tuota hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Hallitusohjelman sosiaaliturvalinjaus ilmenee terminologisesti pragmaattisena; työtä ja kilpailua on edistettävä. Sosiaaliturvaan esitetyt linjaukset esiintyvät pakollisina ja hyvin minimalistisina.

---

⁹² Krugman, 1996.

We aim for a society complete with universal basic safety nets that allow those with disability or inherent vulnerability, as well as those marginalized from the market economy, to at least lead humane lives and compete with others⁹³.

Pyrimme siihen, että yhteiskunnassamme olisi yleinen sosiaaliturvaverkko, johon voivat tukeutua ne joilla on vamma tai synnäinen heikkous, lisäksi he, jotka ovat syrjäytyneet markkinataloudesta, voisivat elää humaania elämää ja kilpailla toisten kanssa.

Lisäksi hallitusohjelma tukee yhteisöllisyyttä ja filantrooppisuutta, joiden avulla kolmas sektori pystyy toteuttamaan hyvinvointipalveluita. Tämä tuottaa osaltaan ongelmallisuutta kasvavien epäsäännöllisten työsuhteiden takia, ihmisten keskinäinen yhteisöllisyys on neofamilialismissa sidottuna työyhteisöön.

Korealaisessa syväkulttuurissa elää neofamilialismi, jonka toteuttaminen on vaikeutunut epäsäännöllisten työsuhteiden lisääntyessä. Epäsäännöllisten työsuhteiden laadun parantaminen pyritään toteuttamaan lakien avulla. Korealaisessa työkulttuurissa elää yhä käytäntö, jonka mukaan työntekijän arvostus ja palkka nousevat työvuosien mukaan. Työntekijät, jotka ovat epäsäännöllisissä työsuhteissa, eivät tule saavuttamaan etuja, jotka tulevat säännöllisten työsuhteiden mukana johtuen korealaisesta työkulttuurista. Epäsäännöllisten työsuhteiden myötä epävarmuus ja hyvinvointi palvelujen puutteellisuus aiheuttavat yhteiskunnallista pahoinvointia.⁹⁴

We secure continuous growth engines by fostering new industries based on cutting-edge technologies and high value-added service sector. Small but competitive businesses will be nurtured so that their growth could lead to job creation. We encourage both labor and the management to resolve disputes independently in accordance with laws and principles, denounce unreasonable discrimination against non-regular workers, and build labor-management ties that are employment-friendly and mutually beneficial⁹⁵.

Turvaamme pysyvät kasvusektorimme kehittämällä uusia teollisuudenaloja, jotka perustuvat huipputeknologiaan ja korkeatasoiseen palvelusektoriin. Pieniä, mutta kunnianhimoisia yrityksiä tuetaan, jotta niiden kasvu voisi johtaa työpaikkojen perustamiseen. Kehoitamme työntekijöitä ja johtoasemassa olevia selvittämään erimielisyydet itsenäisesti lain ja periaatteiden mukaisesti. Kohtuuton syrjintä epäsäännöllisiä työntekijöitä kohtaan tulisi lopettaa ja rakentaa liikkeenjohdon ja työntekijöiden kesken siteet, jotka perustuisivat yhteisesti kannattavaksi ja luovat yhteistä hyvää.

Hallitusohjelma ei itsessään puutu epäsäännöllisten työsuhteiden vähentämistoimenpiteisiin tai niiden rakenteelliseen vinoumaan työmarkkinoilla. Hallitusohjelma kehoittaa työntekijöitä ja yritysjohtoa selvittämään ongelmansa lakien ja periaatteiden kehyksessä. Työmarkkinoiden joustamattomuus on

---

⁹³ Grand national party platform.

⁹⁴ Sang-Hun.

⁹⁵ Grand national party platform.

nähty Koreassa ongelmana, mutta niinhän se on myös nähty mm. Suomessa jossa ammattiliitot ovat perinteisesti olleet vahvoja.

6.2. Korean hallituksen poliittiset päämäärät

Korean hallituksen päämäärät on koottu ytimekkäästi viideksi eri kategoriaksi, joista jokainen sisältää 20 alakohtaa ja niistä jokaisessa esitellään viisi välinettä, kuinka alakohdat toteutetaan. Korean hallitus muodostuu kahdesta suurimmasta puolueesta; konservatiiveista ja demokraateista. Päämäärät ovat vastaavassa järjestyksessä: Hallitus, joka palvelee kansalaista, markkinatalouden elävöittäminen, aktiivinen hyvinvointi, vahvan osaamisen kehittäminen ja globaalisuus.

Hallituksen kehittäminen perustuu sen tehostamiseen ja pienentämiseen. Toteuttamisen taustalla ovat neoliberalistinen ajatusmalli, että valtiohallinnon byrokratia estää luonnollisen markkinatalouden toteutumisen. Lisäksi koetaan, että valtionhallinto on tehoton organismi, jota toteutetaan verorahoilla.

Korealaisten negatiivinen suhde valtion käyttämään valtapolitiikkaan sisältää negatiivisen konnotaation, johtuen kansalaisten ja valtiohallinnon ristiriitaisesta historiasta. Korealaisten pelko vahvaa valtionhallintoa kohtaan on omiaan toteuttamaan neoliberalistista tapahtumaketjua. Korealaisten tärkeimpiin viestintävälineisiin kuuluu Internet, jonka avulla kansalaiset ovat kohdanneet toisensa ongelmien ja mielipiteiden osalta. Ylhäältä alaspäin toteutuva politiikka luo ongelmallisuutta valtion säätelymekanismien purkamisessa. Hallinto pyrkii purkamaan talousteiteitä ja liberalisoimaan useita hallinnon mekanismeja, mutta problematiikka esiintyy hallituksen kyvyssä estää tiettyjen sektorien liberaalia toteutumista, kuten mielenosoitusten ja Internetiin sisältyvän sananvapauden rajoittamista. Tästä huolimatta hallitus esittelee tehtäväkseen seuraavanlaista:

Task 14: Endeavoring to resolve social conflicts and promote the free flow of communications.⁹⁶

Tehtävä 14: Pyrkää ratkaisemaan sosiaaliset konfliktit ja edistää kommunikaation vapautta.

Presidentin puheessa ilmenee termi ”Infodemics” (kts. s.51) jolla hän haluaa luoda käsitteen informaation totuudellisuudesta. Totuus joka kuvastuu presidentin puheista, perustuu kuitenkin

---

⁹⁶ Government policy goals.

hallituksen ylläpitämään linjaan ja informaatio, joka ei ole yhtenevä hallituksen kanssa, halutaan leimata propagandaksi.⁹⁷

Globaalin talous-korean kehittäminen perustuu osittain vapaakauppasopimusten solmimiseen mahdollisimman monen valtion kanssa, sekä päämäärästä muodostaa Koreasta houkutteleva kohde ulkomaalaisille investoinneille. Lisäksi hallitus ”päivittää” sääntelyjärjestelmää ja lakeja. Näiden välineiden tarkoituksena on luoda vapaammat puitteet kansainväliselle markkinataloudelle.

Universaalien kaupankäyntimallien päivittäminen kansainväliselle tasolle helpottaa vientiä ja tuontia ja mahdollistaa kaupankäynnin välistä kommunikointia. Vapauttamalla viennin ja tuonnin sääntelyä sekä pyrkimällä mahdollisimman monen valtion kanssa vapaakauppasopimukseen muodostaa valtion sisäistä problematiikkaa. Vapaakauppasopimukset perustuvat kahden valtion väliseen kompromissiratkaisuun, jossa toisella osapuolella on pääomaan sijoittuva kommunikatiivinen valtavääritysmä suhteessa toiseen osapuoleen.

Yksi hallituksen keskeisimmistä poliittisista kehittämisalueista on hyvinvointipalvelujen kehittäminen niin, että ne palvelisivat korealaisia kohdusta hautaan. Hallituksen poliittiset linjaukset hyvinvoinnin kokonaisvaltaisessa kehittämisessä, ovat liioiteltuja. Hallitus esittäytyy niin, että se toimii tasavertaisesti kansalaisia kohtaan laadulla ja määrällä. Valitettavasti Korean julkiset hyvinvointipalvelumenot ovat liian pienet suhteessa niihin kansalaisiin, jotka joutuvat tukeutumaan julkisiin terveydenhuoltopalveluihin⁹⁸.

Hyvinvointipalvelujen kehittämiseen liittyvät kohdat ovat sisällöltään lähes identtiset edellisen hallituksen politiikan kanssa.⁹⁹ Voidaan olettaa, että rahoituksen allokointi julkisen terveydenhuollon kehittämiseen ovat konservatiivisen hallituksen osalta heikkoa ja kehittäminen tapahtuu lähinnä tehokkuuden kehyksessä. Korea on rakentanut julkisen terveydenhuollon ja yksityisen terveydenhuollon välille liian suuren laadullisen eroavaisuuden, mikä näyttäytyy sosiaalisena epätasa-arvona.

---

⁹⁷ Economist: 48.

⁹⁸ OECD 2009.

⁹⁹ Sung-Won: 25-29.

Korean myöhäinen teollistuminen ja julkisten hyvinvointiohjelmien toteuttaminen ovat asettaneet Korealle vaatimuksen taloudellisesta kasvusta, mutta myös hyvinvointipalvelujen kehittamisestä. Problematiikan sisimmät epäkohdat ovat globaalien työehtojen soveltaminen, hyvinvoinnin ja talouskasvun analogia, markkinatalousjärjestelmän säätelyn vähentäminen ja julkisten hyvinvointipalvelujen kapea rahoituspohja.

6.3. Retorinen analyysi Korean presidentti Lee Myung Bakin puheista aikavälillä 2008-2009

Korea on koko 2000-luvun pyrkinyt sisä- ja ulkopoliittikallaan parantamaan politiikan jalkauttamista päästäkseen kehittyneiden maiden joukkoon. Korea on neuvotellut vapaakauppasopimuksia ulkomaisten valtioiden kanssa, minkä myötä ulkomaalaisten omistuspohja on kasvanut Koreassa. Korea on laskenut tuontitariffejaan, koska Korean talous on suuresti rakentunut vahvaan vientiylijäämään. Korea on pyrkinyt muokkaamaan lakejaan ja standardejaan niin, että ne olisivat yhdenmukaisia kehittyneiden maiden kanssa mahdollistaakseen vapaakauppasopimusten muodostamisen. Voidaan sanoa, että Korea on vähentänyt markkinavoimiin kohdistuvaa säätelyä.

Vuosina 1997-1998 Aasian talouskriisin aikana IMF esitteli Korealle hyvinvointijärjestelmän ja vaatimuksen sen muodostamisesta. Hyvinvointijärjestelmä länsimaisessa merkityksessä oli korealaisessa yhteiskunnassa lähes tuntematon käsite. Koreassa hyvinvointi perustui perheeseen ja työpaikkaan, eikä niinkään valtion tarjoamiin palveluihin tai avustuksiin, osittain tämän vuoksi julkisten hyvinvointipalvelujen rahoituspohja on kapea. OECD valtioista Korea sijoittuu toiseksi viimeiseksi kansallisten hyvinvointipalvelujen rahoittajana. Korealaista yhteiskuntaa on muutettu entistä enemmän globaaliksi "toimijaksi" muutosten seurauksena.

Korean vahvin poliittinen toimielin on presidentti-instituutio ja tästä syystä koen, että presidentin puheet ennen kriisiä ja kriisin puhkeamisen jälkeen valottavat Korean nykyistä ja tulevaa toimintaa. Lopuksi tulen vielä tarkastelemaan Korean suurimman puolueen puolueohjelman sekä hallitusohjelman pääpiirteitä.

6.3.1. Presidentti Lee Myung-Bakin puheiden pääpiirteet ja pyrkimykset

Korean presidentti pyrkii puheissaan luomaan Koreasta globaalin toimijan, joka olisi korkeasti kehittynyt ja pyrkii vahvaan talouskasvuun. Toimijalla tarkoitan sitä, kuinka presidentti luo kuvaa

Koreasta, aivan kuin se olisi kansainvälinen yritys, ja että toimiakseen globaalisti Korean tulee täyttää tietyt kriteerit toimiakseen. Globaalin Korean rakentamispalikoita ovat lakien ja sääntelyjen uudelleenmuodostaminen, joiden tulisi vastata kansainvälisiä standardeja.

Korean pääseminen kehittyneiden valtioiden kastiin on presidentin keskeisin pyrkimys ja sen aktualisoitumiseen presidentti on asettanut tavoitteita, joita ovat mm. BKT:n nostaminen tasolle, joka vastaa kehittyneiden maiden luokkaa ja hieman enemmänkin. Lisäksi Korean tulisi modernisoitua ja integroitua kehittyneisiin länsimaisiin valtioihin. Kehittynyt Korea nähdään talouskasvun jatkuvuuden kehityksessä, jonka se voi saavuttaa ainoastaan yhteiskunnallisella modernisaatiolla.

Presidentti pyrkii pragmaattisilla ohjelmillaan kehittämään korkeaa teknologiaa, etenkin vihreää teknologiaa. Taloudellista sektoria presidentti pyrkii muuttamaan entistä avonaisempaan ja globaaliin suuntaan poistamalla ulkomaankauppaa koskevia sääntelyitä. Yritysvero laskemalla presidentti pyrkii kasvattamaan ulkomaalaisten yritysten omistuspohjaa Koreassa

Hyvinvointia koskevissa näkökulmissaan presidentti tukee työllisyyttä sekä määräaikaisten työntekijöiden oikeuksien parantamista. Kansallista sosiaaliturvaa ja terveydenhoitoa tulisi laajentaa entisestään sekä saattaa siitä tehokkaampi yksilöllisillä ratkaisuilla. Hänen mukaansa ketään ei tulisi jättää kansallisen sosiaaliturvan ulkopuolelle.

Hallitusohjelma pääperiaatteet koostuvat valtion roolin vähentämisestä ja talouden byrokraattisten elementtien vähentämisestä. Tällä tavoin pyritään saavuttamaan taloudellinen tasapaino yritysten kesken, sekä vähentämään kansalaisten verotaakkaa. Liberaalisella ja talouspainotteisella hallitusohjelmalla kyetään saavuttamaan tarvittavat puitteet, jotta Koreasta tulisi yksi kehittyneistä valtioista.

Hallitusohjelman mukaan investoimalla universaaliseen sosiaaliturvaan voidaan parantaa Korean kilpailukykyä ja taloudellista kasvua. Hyvinvointiohjelmilla pyritään saavuttamaan sosiaalista tasa-arvoa ja mahdollistaa työttömien työllistymistä. Lisäksi hyvinvointiohjelmilla yritetään antaa jokaiselle mahdollisuus humaaniin elämään ja mahdollisuuteen kilpailla toisen kanssa.

Olen otsikoinut puheet päivämäärien mukaan, koska niiden vertaileminen keskenään on täten helpompaa ja lisäksi palaan kohdittain edellisiin puheisiin, jolloin tekstin analyttinen kehys pysyy paremmin koossa. Toivon tämän olevan sinulle yhtä loogista kuin se on minulle.

6.3.2. Korean presidentin puheet ennen kansainvälistä talouskriisiä

1.3.2008

Korean 89. vuotuisessa itsenäisyysliikkeen puheessa presidentti puhuu kansallisesta yhtenäisyydestä ja siitä, kuinka sosiaalinen tasa-arvo vallitsi tuolloin korealaisten keskuudessa yhtenäisen vihollisen edessä. Presidentti rakentaa puheessaan analogian silloisen ja nykyisen välille. Japanin kolonisaation tilalle on muodostunut haaste rakentaa Koreasta kehittynyt valtio, joka kuuluisi kehittyneimpien maiden joukkoon. Presidentin mukaan globaalin statuksen saavuttamiseksi tarvitaan kansallista yhtenäisyyttä, joka vallitsi vuonna 1919 korealaisten keskuudessa.

Nationalistinen henki, joka elää itsenäisyystaisteluissa perustuu sen hetkisen paradigman kestättömyyteen, joka täytyy purkaa ja rakentaa uudelleen. Kansalaiset jotka ryhtyvät itsenäisyystaisteluun ovat asemassa mistä ei ole poispääsyä, muuten kuin asettamalla oman henkensä vaaraan yhteisen hyvän vuoksi. Tämän vuoksi itsenäisyystaistelut ovat ilmentäneet aikanaan tasa-arvoisuutta kansalaisten keskuudessa.

Korealaiset taistelivat kolonisaation aikaan vapaudestaan, josta rakentui heidän ideologinen perusta. Vapaus määrittyi jokaiselle korealaiselle elinehdoksi. Sosiaalisella statuksella ei ollut merkitystä yhteisen vihollisen edessä. Puheessaan presidentti esittää taloudellisen ja kilpailukyvyn kynnyksen yhteiseksi viholliseksi, jonka eteen jokaisen on tehtävä osuutensa. Sodan ja taloudellisen kilpailukyvyn tehostaminen ovat suhteessa toisiinsa erityislaatuisia, eivätkä täten ilmene todellisena analogiana. Vertaamalla Korean itsenäisyysliikettä ja taloudellista kasvua, presidentti aliarvioi yhtenäisyyden merkityksellisyyttä vapauden kehityksessä.

BKT:n kasvu ja kilpailukyvyn tehostaminen eivät ilmene yhtenäisenä vihollisena yhteiskunnalle, etenkin jos taloudellinen epätasa-arvo on korkea ja julkiset palvelut alirahoitteisia. Sosiaaliturvan kehittäminen on Korean hallinnossa nähty pakollisena pahana ja samaan aikaan sairastuvuutusten

hinnat ovat kasvaneet suhteessa reaali-palkkoihin. ”Trickle down”¹⁰⁰ hyvinvointipoliitiikan soveltaminen ei luo poliittista tilaa jossa yhteinen hyvinvointi ilmenisi talouskasvulla ja kilpailukyvyyn kehittämällä.¹⁰¹

Notwithstanding, we cannot afford to be complacent and sit on our laurels. There's a long way for us to go to build a nation envisioned by our forebears-a prosperous and mighty country standing shoulder to shoulder with other advanced countries. Our goal is to create an advanced nation. It will be an advanced top-rank country making contributions to the co-prosperity of all peoples.¹⁰²

Meillä ei ole varaa omahyväisyyteen, eikä mahdollisuuteen jäädä lepämään laakereille. Meillä on vielä pitkä matka siihen mitä esi-isämme visioivat maastamme tulevan; maa joka seisoo yhdessä muiden kehittyneiden maiden rinnalla. Tehtävämme on rakentaa kehittynyt maa. Se tulee olemaan yksi kehittyneimmistä maista, joka tulee jakamaan hyvinvointiaan kaikille ihmisille

Lainauksesta ilmenee määritelmä ”kehittyneestä valtiosta”, joka todentuu yhteisestä hyvinvoinnista. Presidentin argumentit talouskasvun välttämättömyydestä ilmentävät Burken ajatusta hengellisyyden materialisaatiosta. Nationalismin henki pyritään täten valjastamaan talouskasvun ja kilpailukyvyyn tehostamiseen joka materialisoituisi ”kehittynyt valtio”-terminologiassa. Presidentin määritelmä kehittyneestä valtiosta nojautuu osittain ”747 suunnitelmaan”,¹⁰³ joka ilmentää presidentin ajatuksia siitä mihin Korean tulisi pyrkiä. ”747 suunnitelma” on poliittinen muotisana joka tarkoittaa 7% BKT kasvua, 40 000\$ tulotaso per asukas ja 7. suurin talous maailmassa.

When we are mired in an outdated ideological thinking, we cannot take a single step forward. When we are divided by confrontation and conflict, the nation's journey toward advancement is doomed to fail. Innovative ways of thinking and courses that have not yet been taken are urgently needed. The spirit of pragmatism constitutes the sole answer to surmounting outmoded ideological divisions.

Kun olemme jakautuneet vanhentuneeseen ideologiseen ajatteluun, emme voi ottaa askelta eteenpäin. Kun olemme jakaantuneet riitaisuuden ja konfliktin takia, matkamme kohti kehittyneisyyttä on tuomittu epäonnistumaan. Innovatiivisuus ja polut, joiden puolesta emme ole toimineet ovat nyt tarpeellisia. Pragmatismen hengessä ainoaksi keinoksi jää vanhankantaisten erimielisyyksien ylittäminen.

---

¹⁰⁰ yhteiskunnan kokonaisvarallisuus kasvaa suosimalla varakkaimman väestöryhmän veronkevennyksiä, jonka johdosta varakkaiden kulutus kasvaa ja varallisuus ”tihkuu” varakkaimmalta väestöryhmältä kokonaisvaltaisesti yhteiskuntaan.

¹⁰¹ Park: 4.

¹⁰² Korean presidentin puheet 2008-2009.

¹⁰³ Joo.

Termistä ”pragmaattisuus” on tullut universaali muotisana politiikassa. Pragmaattisuudella argumentoidaan asian rationalistisuutta ja normatiivisuutta, joka tällöin luo kehyksen, ettei ole muita järkeenkäyviä vaihtoehtoja. Ylhäältä päin luotu poliittinen keskusteluaihio luo tällöin itselleen ”veto-oikeuden” argumentoinnilleen käyttämällä sanaa pragmatismi ainoana mahdollisena vaihtoehtona. Pragmatismi on terminä suhteellinen, eikä se tällöin nojaa välttämättä järkipäisyyteen. Pragmatismi pikemminkin muotoutuu poliittisissa puheissa sen hetkiseen paradigmaan ja ideologiaan.

Now is the time for pragmatism to serve as a yardstick in all sectors, including politics, economy, diplomacy and security as well as labor-management relations. We have to get rid of half-hearted attitudes, inefficiency and unproductiveness. National strategies should be formulated based on newfound ways of thinking and insights, and we have to put those strategies into practice.

Nyt on pragmatismien aika toimia mittapuuna kaikilla sektoreilla, mukaanlukien poliittisella, taloudellisella, diplomaattisella ja turvallisuussektorilla, kuin myös ammattiliittojen ja johdon välisillä sektorilla. Meidän täytyy päästä eroon innottomista asenteista, tehottomuudesta ja tuottamattomuudesta. Kansalliset strategiat tulisi muodostaa uudenlaisen ajattelun periaattelle, lisäksi meidän täytyy jalkauttaa nuo strategiat käytäntöön.

Pragmatismien paradigma asetetaan ylhäältä alas, jonka terminologinen määritelmä heijastuu presidentin argumentoinnista; tehokkuuden ja talouskasvun kehyksessä. Yhteiskunnallisen toiminnan tulisi perustua näiden kahden päämäärän saavuttamiseksi. Kielellisesti pragmatismi ajaa ideologian puolesta jotka kulminoituvat edellä mainittuihin määritteisiin.

What we do now will affect where we are in next 60 years. Today's world is characterized by creativity and changes. If we fail to adapt to it properly, we will end up being a dropout in the competition in the world community.

Mitä teemme nyt, tulee vaikuttamaan siihen missä tulemme olemaan 60 vuoden pasta. Tämän päivän maailman piirteitä ovat luovuus ja muutokset. Jos epäonnistumme näiden piirteiden omaksumisessa, putoamme kansainvälisestä kilpailusta.

Globaali Korea luodaan kilpailun hengessä. Presidentin mukaan on globaali kilpailu, josta Korea ei saa tippua. Korean sodan tulitauosta lähtien Korean sen hallitukset ja presidentit ovat ajaneet teollistumista ja talouskasvua, jotta Korea ei jäisi toiseksi pohjoiselle puoliskolleen. Korealaiset ovat kehittäneet teollista ja taloudellista sektoriaan yli 40 vuotta ja saavuttaneet vuotuisesti yli 7 % BKT:n kasvun.¹⁰⁴ Globaalin kilpailun myötä Korea ei enää ainoastaan kilpaile valtion sisäisesti, vaan globaalisti kaikkien

---

¹⁰⁴ Maailmanpankki.

kanssa. Kehitys on yhteiskunnallisesti välttämätöntä, mutta ylhäältä annetut linjaukset eivät ole välttämättä kansan valitsemia. Tämän takia ylhäältä alas luodaan pelkokuvia epäonnistumisesta käyttämällä koulu-terminologiaa ”drop-out”. Globaali kilpailu on tosiasia, mutta tavoitteita suunniteltaessa tulisi huomioida kansallinen erikoislaatuisuus ja kulttuurillinen historia.

13.4 2008

Ennen matkaansa Yhdysvaltoihin ja Japaniin presidentti pitää kansalle puheen, joka ilmenee eräänlaisena ultimaatumina.

We cannot afford to procrastinate any longer. Now, we are faced with a stack of work in order to revive the economy and enhance the everyday lives of the people. For its part, the National Assembly should approve the Korea-U.S. FTA, thus paving the way for the U.S. Congress to ratify the treaty without delay. The Government will also work out thorough follow-up measure for the farmers.

Meillä ei ole enää aikaa viivyttelyyn. Olemme kasvatusten työn edessä, jonka tulisi elävöittää talous ja parantaa ihmisten jokapäiväistä elämää. Tämän takia parlamentin tulisi hyväksyä Korean ja Yhdysvaltojen välinen vapaakauppasopimus, jotta Yhdysvaltojen kongressi voi hyväksyä sopimuksen viipymättä. Lisäksi hallitus ryhtyy korealaisten maanviljelijöiden puolesta lisätoimenpiteisiin.

Lainauksen mukaan talous on pysähtynyt, eikä se enää palvele ihmisten jokapäiväistä elämää. Ilman vapaakauppasopimusta taloudellinen tilanne tulee olemaan pysähdyksissä niin kauan, kunnes lainsäädäntövaltaa käyttävä elin ei pääse yhteisymmärrykseen sopimuksesta. Presidentti argumentoi lainsäädäntöelimen hitauden aiheuttavan taloudellista stagnaatiota korealaisten elämässä, minkä avulla hän aiheuttaa kansalaisten pahennusta lainsäädäntöelin kohden, jonka tarkoituksena on nopeuttaa päätöksentekoa lainsäädäntöelimestä.

Vapaakauppasopimukset ovat keskeisellä sijalla presidentin hallituskauden tavoitteissa. (Policy tasks of the Lee-Myung bak administration, objective 18, task 87) Kaupan sääntelyn vähentäminen ja päätösten nopeuttaminen lakiasäätävissä elimissä ovat yritykselle ominaisia piirteitä. Nopeat päätökset ja kaupan levittäytyminen globaalisti on yritykselle taloudellisesti kannattavaa, mutta yhteiskunnallisesti se on hyvin pinnallista, eikä se siten saavuta yhteisöjen hyväksyntää. Tämän vuoksi presidentti argumentoi yhteisen hyvän puolesta taloudellisessa viitekehyksessä, koska taloudellinen sektori läpäisee nykyisen paradigman mukaan kaikki poliittiset sektorit. Taloudellisen kasvun perustelu voidaan perustella

yhteiseksi päämääräksi, joka velvoittaa kaikki muut poliittiset sektorit muuttamaan niiden toimintojaan lähemmäksi taloudellista tehokkuutta. Pinnallisuudella tarkoitan sitä, että yhteiskunnallista hyvinvointia ei voida ”parantaa” (enhance) kategorisoimalla sitä talouden alaisuuteen.

Lainauksen viimeinen osio kertoo vapaakauppasopimuksen luonteesta. Korealla on maantieteellisesti vähän viljeltävää maata verrattuna asukasmäärään. Tämän seurauksena korealaiset maataloustuotteet ovat keskimääräistä kalliimpia. Vapaakauppasopimuksella presidentti pyrkii vähentämään maataloustuotteiden tuontirajoituksia. Tämän seurauksena korealaiset pienet ja keskisuuret maatalousyrittäjät tulevat kokemaan tuotteidensa myynnin asteittaista heikentymistä markkinoilla. Vapaakauppasopimuksen problematiikka elää Korean ja Yhdysvaltojen maataloussektorin omistussuhteessa. IMF:n painostuksesta Korea joutui laajentamaan ulkomaalaista omistuspohjaansa, jonka seurauksena suurin osa Korean maatalousyritysten osakkeenomistuksesta on siirtynyt yhdysvaltalaisille yrityksille. Taustalla vaikuttavat näkemykset maataloustuotteiden laadun heikentymisestä, maataloustyöpaikkojen vähenemisestä ja heikentyneistä työsopimuksista.¹⁰⁵

We need to change ourselves first before anyone else in order to survive the competition in the rapidly changing world. In addition, such changes should occur in a top-down manner. Our experiences in the past give an invaluable lesson that genuine change does not take place when the people in authority just give orders to their subordinates while sitting idly by. As President, I will change myself first. Like water soaking into the earth, the changes started by those in leadership positions need to be channeled down to the general public. Only then will genuine reforms occur.

Meidän täytyy ennen kaikkea muuttaa itseämme, jotta voimme selvitä alati muuttuvan maailman kilpailussa. Lisäksi muutoksen tulisi tapahtua ylhäältä alas. Kokemuksemme historiasta kertoo kuinka tärkeää on toimia sanojensa mukaan, eikä vain odottaa alamaistensa tekävän kaikkea työtä. Presidenttinä tulen muuttamaan itseäni ensimmäisenä. Kuin vesi joka kastelee maaperää, heidän jotka ovat johtavassa asemassa, tulee kanavoida muutos suurelle yleisölle. Vain tällöin todellinen muutos on mahdollinen.

Lainauksessa ilmenee presidentin ylhäältä alas ajattelumalli, jonka mukaan muutokset kilpailuun syntyy ensin hänessä jota muiden tulisi seurata. Demokraattisen valtion hienouksiin kuuluu toiminta joka kumpuaa kansalaisten ja vallanpitäjien kompromisseista, eikä niinkään yksilöllinen toiminta joka ajaa yksittäisen tahon etua. Viimeinen lause kertoo vallan ”päähän nousemisesta”. Kansalaiset huomioidaan yhteiskuntaa rakentavaksi elementiksi, yhtä paljon kuin ruokittavaa ajokoiraa. Korean

---

¹⁰⁵ Patnaik: 58-60.

perinteinen korporativistinen ajattelumalli on yhä vallalla, vaikka osaltaan ruokkii luokkayhteiskunnan vahvistumista.

The country is now at a crossroads. If we fail to complete the foundation for an advanced Korea with high standing in the world within the next five years, we will never have such an opportunity in the future. The international conditions are difficult, but we have to turn this crisis into an opportunity. When the Government, political parties, businesses and labor become united as one and keep going forward, the nation can do it. Let us march together hand-in-hand toward the goal of building an advanced Republic, standing tall internationally.

Maamme on tienristeyksessä. Jos epäonnistumme luomaan perustukset kehittyneelle Korealle tulevan viiden vuoden aikana, meillä ei tule olemaan samanlaista mahdollisuutta tulevaisuudessa. Kansainväliset olosuhteet ovat vaikeat, mutta siitä huolimatta meidän tulisi kääntää tämä kriisi voitoksi. Kun hallitus, poliittiset puolueet, liiketoiminta ja ammattiliikkeet yhdistävät voimansa progressiivisuuden puolesta, kansana pystymme kääntämään tilanteen voitoksi. Kävelkäämme rintarinnan kansainvälisesti ylpeänä, kohti kehittyntä Koreaa.

Lainauksessa presidentti hakee konsensusta ajatukselleen ”kehittynyt valtio”. Korea pystyy suoriutumaan tästä tienhaarasta, joista toinen vie helvettiin ja toinen taivaaseen, ainoastaan jos jokainen ryhtyy toimimaan yhteisen ajatuksen puolesta. Presidentti argumentoi kausaalisuhteesta, joka on vääjäämätön mikäli nyt ei tartuta hetkeen. Korealaiset voivat syyttää itseään, mikäli he eivät toimi presidentin ja hallitussuunitelman mukaan, jos Korean talous ja yhteiskunnallinen rakenne murenee.

Edellä mainitsin kuinka presidentin mielestä Korean yhteiskuntaa tulisi johtaa ylhäältä käsin. Tästä voidaan tehdä johtopäätös presidentin pyrkimyksistä saavuttaa taloudellinen kasvu ja kilpailukyky omista lähtökohdistaan eikä kansalaisten. Humaaninen aspekti löytyy lainauksen viimeisestä lauseesta, jossa presidentti kehottaa kulkemaan hänen linjaamaan tulevaisuuteen ”käsi kädessä” (hand-in-hand). Tällä humanisella metaforalla presidentti pyrkii luomaan kuvan talouskasvun luonnollisuudesta ja yhtenäisyydestä, jota se luo.

”Kehittynyt valtio” ja sen merkityksellisyys korealaisille, on suoraan kuin jostain lasten kuvakirjasta. Todellisuus ja utopia ovat kaksi erillistä tilaa, jotka presidentti yhdistää mielessään Korean tulevaisuudeksi. Ongelmana onkin presidentin utopistiset lastenkirja-metaforat, joiden kuuluisi hänen mielestä todentaa yhteistä hyvää. Tarkoitan tällä sitä, kuinka presidentti ei pureudu ongelmien todelliseen luonteeseen, vaan jatkaa argumentointiaan ”kehittyneestä valtiosta”, jonka hän on itse kuvaillut mielessään. Presidentti välineellistää argumenteillaan yhteiskunnan toteuttamaan hänen näkemystään ”kehittyneestä valtiosta”.

17.4 2008

Korean pyrkimys kehittyneeksi maaksi näkyy sen toiminnasta laajentaa kansainvälisen kaupan säätelyä ja sen omaksumista poliittisista järjestelmistä. Poliittiset järjestelmät tukevat ideologiaa joustavasta työvoimasta, julkisesta terveydenhuollosta, vapaista markkinoista ja instituutioiden reformit siirtävät valtaa julkiselta sektorilta yksityiselle. Julkinen terveydenhuolto voidaan nähdä kattavana pohjoismaisena hyvinvointijärjestelmänä, mutta Korean tapauksessa se on ainoastaan välttämättömyys, mikä voidaan todeta julkisen terveydenhuollon minimaalisesta rahoituksesta. Edellä mainitun argumenttini työvoiman joustavuuden taustalla ovat Korean työsuhteiden muuttuminen määräaikaiseksi ja epäsäännöllisiksi Aasian valuuttakriisin jälkimainingeissa. Epäsäännöllistä työtä tekevien osuus on kasvanut järjestelmällisesti 2000-luvulta asti, jolloin entistä suurempi osa Korean työvoimasta on julkisen terveydenhuollon piirissä. Epäsäännöllistä työtä tekevien mahdollisuus ostaa terveydenhuoltopalveluita yksityiseltä sektorilta on lähes mahdotonta, koska heidän palkat ovat pienemmät kuin säännöllisillä työntekijöillä.¹⁰⁶

The new Korea will be a Global Korea... This requires not only institutional reform, but also cultural change and cognitive transformation. There shall develop the "open mind" capable of exploring new ideas, fostering creativity, and developing new talent. In today's globalized economy, we will have a reliable partner, the United States business community, in mapping out our journey of progress.

Uusi Korea tulee olemaan globaali Korea... Tämä vaatii institutionaalisia muutoksia kuin myös kulttuurillisia ja tiedollisia muutoksia. Tulee pystyä avoimeen ajatteluun joka on kykenevä etsimään uusia ideoita, edistämään luovuutta ja kehittämään uusia lahjakkuuksia. Tämän hetken globalisoituneessa taloudessa meillä on luotettava kumppani, Yhdysvaltain liike-elämän yhteisö, kartoittamassa edistyksellistä matkaamme.

Talouden edistäminen (progress) yhdenmukaistamalla instituutioita ja kulttuuria Yhdysvaltojen mukaan, määrittäen säätelyn vähentämisen ja individualistisen periaatteen puolesta. Kulttuurilliset ominaispiirteet ja perinteet koetaan negatiivisina konnotaatioina, jotka hidastavat Korean mahdollista talouskasvua. Korea tarvitsee presidentin mukaan fundamentaalisen muutoksen yhteiskunnassa, jota hän kutsuu ”avoimeksi mieleksi” (open mind). Tällainen argumentointi ja siihen perustuva taloudellinen viitekehys, eivät itsessään luo avoimuutta, vaan kuvan uudistuksista joita voidaan perustella taloudellisilla aspekteilla. Yhdysvaltojen elinkeinoyhteisön ja Korean kumppanuus tuottaa

---

¹⁰⁶ Jeong.

markkinoihin perustuvaa reformointia, jonka sovellettavuus tulisi huomioida kulttuurilliset erityispiirteet, eikä vähentää niiden merkitystä.

Yhdysvaltojen yhteiskunnallinen perusta on rakentunut markkinoihin (kts. sivu 26, Market based society), jota valvoo keskushallinto. 1980-luvulla säätelyä alettiin purkaa Yhdysvalloissa presidentti Reaganin johdolla. Hän argumentoi valtion olevan ongelma, jolloin valtion valtaa alettiin vähentämään ja säätelyä vapauttamaan. Reaganin muutosten seurauksena Yhdysvaltain valtion budjetti on kasvanut, sen sijaan että se olisi vähentynyt. Valtion kasvavien kulujen maksajina ovat keskiluokka ja pienituloiset, johtuen veroreformeista.

Globaalin neoliberalismin aikakausi alkoi säätelyn ja valtion verotuksen reformista. Yhdysvaltojen perinteinen valvonta markkinavoimia kohden on kaventunut, jonka seurauksena valta on jakautunut pääomasijoittajien käsiin. Tällä tarkoitan sitä kuinka markkinaideologian vahvistuessa säätely vähenee ja valta siirtyy suurten pääomasijoittajien hallintaan.

Korean presidentti hakee kumppania Yhdysvaltojen kauppakamarin puheessaan, jonka tarkoituksena on kartoittaa yhteistä tietä kehityksen etenemiselle. Yhteistyön parantamiseksi presidentti toteaa, etteivät kaupan säännöt ja säädökset ole linjassa globaalien standardien kanssa, minkä vuoksi sääntöjä, säädöksiä, verolakeja sekä finanssisektoria tulee muokata globaalisimmaksi. Historiallisesti Yhdysvallat on tukenut Koreaa ja antanut sen ylläpitää korkeita tuontitulleja, mutta presidentin puheesta käy ilmi, että yhteistyöhön on tulossa muutos. Korea tulee avautumaan entistä enemmän globaaleille markkinavoimille ja standardeille.

I am also determined to reach out to the business community. Upon my inauguration, I opened a personal hotline for business leaders to reach me directly. When I return home, I will do the same for foreign business leaders in Korea. I will listen to you and discuss with you about ways to improve the business environment.

Aion tarjota apuani liike-elämä yhteisöille. Virkaanastuessani avasin henkilökohtaisen kuumen linjan liike-elämän johtajien ja itseni välille. Kun palaan kotiin teen saman ulkomaalaisten johtajien kanssa, jotka työskentelevät Koreassa. Tulen kuuntelemaan ja keskustelemaan kanssanne kuinka parantaa liike-elämän ympäristöä.

Päätöksenteko tullaan luomaan valtakeskuksissa, joissa ei ole elementtejä yhteiskunnasta tai yrityksen työntekijöistä. Presidentti muokkaa kuvaa Koreasta, joka on valmis toimimaan ulkomaalaisten omistajien kanssa tavalla, jossa ei huomioida korealaisten palkkatyöntekijöiden näkemyksiä.

Presidentti ottaa lainauksessa itselleen aseman, missä hän voi määritellä poliittisen linjansa ulkomaalaisten omistajien kanssa. Korean työvoimapolitiittista linjaa muodostetaan yhdessä ulkomaalaisten pääomasijoittajien kanssa.

Korean valtion avautuminen globaaleille markkinoille vaikuttaa myös kulttuurillisesti. Korealainen hyvinvointikulttuurin yksi perustavanlaatuisista tekijöistä on korealaiset työyhteisöt. Työyhteisöt ovat vuosikymmenten ajan tarjonneet työntekijöilleen vakaan työyhteisön, joka on tuottanut yhteiskunnallista hyvinvointia. Korealainen työhyvinvointi perustui ennen Aasian talouskriisiä osittain kansalliseen ajatukseen paremmasta Koreasta, mutta siirtymä individualistiseen paradigmaan muutti sitä yksilöidynnän edun tavoitteluun. Lisäksi se muutti työsuhteiden jatkuvuutta, jonka myötä epävarmuus vahvistui työntekijöissä.

10.6 2008

Vuonna 1987 Koreassa käytiin demokratian puolesta mielenosoituksia ja mellakoita, jotka johtivat ensimmäisiin vapaisiin vaaleihin. Demokratian vuosipäivänä presidentti muistuttaa demokratian ja yhtenäisyyden historiallisesta voimasta, jonka dynamiikka tulisi siirtää nykypäivään. Demokratian ja yhtenäisyyden tulisi toimia yhteisen talouskasvun puolesta, jotta Koreasta tulisi yksi ”kehittyneistä maista”, sekä pääsisi kymmenen parhaan talousmaan joukkoon.

Kehittyneiden maiden joukkoon pääsy vaatisi myös institutionaalisia ja lakisääteisiä muutoksia. Muutosten taustalla ovat taloudelliset vaikuttimet; tuonti- ja vientituotteiden tullien laskeminen, ulkomaalaisen pääoman houkuttelu ja työvoimasuhteiden uudistaminen. Korean demokraattista yhteiskuntaa on rakennettu kansallisen aatteen perusteella ja nyt ”Globaali Korea” tulisi muodostaa yhtäläisellä dynamiikalla. Muutokset lakeihin ja instituutioihin vaikuttavat korealaisten kykyyn vaikuttaa yhteiskunnalliseen rakentamiseen, etenkin kun lait ja instituutiot siirtyvät universaalisuuden piiriin. Problematiikka esiintyy lakien ja instituutioiden ideologisella taustalla, sekä ylhäältä alaspäin muutossuhteena. Koreasta muodostuu entistä enemmän yritys kuin yhteiskunnallinen entiteetti.

Yhteiskunnalliseksi kilpailuasetelmaksi asetetaan kansainvälinen kauppa, joka on yksittäinen sektori, mutta joka on hallitseva elementti presidentin puheissa yhteiskuntarakentamisen kehityksessä. Tehokkuuden ja kansainvälisen kilpailun välineillä voidaan kehittää taloudellista asemaa, mutta se ei tuota Koreasta ”kehittyneitä valtioita”. Esimerkkinä voidaan pitää kilpailuasetelmaa, jonka korkea

öljyn hinta asetti valtioille, joilla ei ole luontaisia raakaöljyvaroja. Valtiot jotka eivät omista raakaöljylähteitä, ovat alistettuna keinotekoiselle raakaöljyn hinnan keinottelulle. Nämä valtiot joutuvat yhteiskuntatasolla kilpailemaan riippuvuudestaan muiden valtioiden kanssa. Universaalien standardien jalkauttaminen globaalisti tulisi estää tällaisten tapahtumaketjujen toiminta, toisin kuin mahdollistaa niitä.

Globaalin kaupan avautuminen vaatii toimivaa universaalia säätelyä, jota ei vielä tähän päivään asti ole saatu toteutettua. Instituutioiden ja lakien reformit kriisiaikaan voi aiheuttaa hätköityjä päätöksiä, jotka eivät ole yhteiskunnallisesti päteviä. Pikemminkin kriisin aikana suoritut reformit ovat ylhäältä ajettuja ohjelmia, joiden tarkoituksena on suojella valtaapitävien intressejä.

What we are called upon to do now is to take a proactive attitude to turn this crisis into an opportunity. We have to improve our nation's economic fundamentals to make it far stronger than that of other countries. At the same time, we need to exert efforts to give a new face to outdated parts of society. Only then will we be able to seize the chance to stay ahead of other countries, thus facilitating the nation's entry into the ranks of advanced nations.

Meidät on kutsuttu koolle, jotta ottaisimme proaktiivisen asenteen tätä kriisiä kohtaan, ja kääntäisimme tämän tilanteen mahdollisuudeksi. Meidän täytyy parantaa maamme taloudellisia fundamentaaleja muita maita vahvemiksi. Samalla meidän täytyy uudistaa yhteiskunnan vanhentuneita rakenteita. Ainoastaan tällä tavoin voimme pysyä muita edellä ja päästä kehittyneiden maiden joukkoon.

Lainauksesta käy ilmi ehdotusten kiireellisyys, yhteiskunnan reformointi ja yhden ainoan vaihtoehdon tarjoaminen, mikäli Korea haluaa päästä ”kehittyneiden maiden” joukkoon. ”Kehittyneiden maiden” joukkoon sukeutuminen oli presidentin omakohtainen poliittinen termi, jonka toteutumiseksi on ainoastaan yksi tie ja kansalaisten tulee vain hyväksyä ja toteuttaa se. Jatkuva toisto pääsystä ”kehittyneeksi maaksi” on presidentille enemmän kuin termi tai jokin johdin ja nyt se on asetettu yhteiskunnan kannettavaksi.

16.6 2008

Jokainen muistaa ajan, jolloin halpa pienelektroniikka ja lelut kertoivat alkuperämaakseen Korean. Nyt Korean paluu juurilleen tapahtuu ”economic powerhousen” terminologiassa. Miksi ei puhuta suoraan ”economic sweatshopista”. Korean presidentti painottaa taloudellista huippusuorituskykyä, joka heillä on tarjolla ulkomaalaisille investoinneille ja yrityksille. Tarjotakseen tällaista taloudellista osaamista ja

kannattavuutta, yhteiskunnallisten aspektien ja hyvinvoinnin huomioonottaminen ilmenevät toissijaisena. Etenkin kun huomioidaan epäsäännöllisten työsuhteiden pysyvä kasvu.

Now, I am in the process of mapping out a brand new system for economic development keeping abreast with the times for the sake of a leap forward for the Republic. First and foremost, the Korean Government is committed to overhauling the legal and other systems to meet global standards, thereby fostering a business-friendly environment. In particular, undue regulations will be eliminated and high tax rates lowered.

Olen parhaillaan suunnittelemassa uutta järjestelmää joka pitää taloudellisen kehityksen ajan tasalla, jotta tasavalta voi ottaa askeleen eteenpäin kohti kehitystä. Ensimmäinen ja merkittävin asia on, että Korean hallitus on sitoutunut muuttamaan lakia ja muita järjestelmiä, jotta ne kohtaisivat kansainväliset standardit ja liike-elämän ympäristö elävöityisi. Ennen kaikkea säätelyä tullaan vähentämään ja korkeita veroja laskemaan.

Talousministereiden ASEM kokous saa presidentin puntin tutisemaan innosta. Presidentti lupaa itsensä ja hallituksen puolesta muokkaavansa lait ja ulkomaankaupan säätelyn vastaamaan globaaleja standardeja. Säätelyjä ja verotusta vähennetään, jotta saadaan toteutettua markkinaystävällinen ympäristö. Tämän kaiken hän haluaa luoda ystävyuden, eli ”Cheolli Birin” tilassa:

I would like to introduce a Korean saying, “Cheolli Birin,” which can be roughly translated, “It’s not the physical distance but the closeness of heart that creates neighbors.” Asia and Europe are physically far apart. But when we open our minds and try to widen mutual understanding and cooperation proactively, we will become close neighbors.

Haluaisin esitellä teille korealaisen sanonnan, “Cheolli Birin,” joka voidaan kääntää, “Fyysinen läheisyys ei luo naapureita, vaan yhteinen henki” Aasia ja Eurooppa ovat maantieteellisesti kaukaisia, mutta kun avaamme mieleemme toisillemme ja parannamme ymmärrystä toisistamme yhdessä, meistä tulee läheisiä naapureita.

Presidentti huomioi ystävyuden kehyksen taloudellisen integraation ja vapaakaupan hengessä, mutta presidentin ja yhteiskunnan läheisyydestä huolimatta hän on valmis asettamaan yhteiskunnan hyvinvoinnin vaakalaudalle. Korean problematiikka kotimaisen ja ulkomaalaisen toiminnan suhteessa, on yhteiskunnan välineellistäminen talouskasvun tavoittelussa. Koreaalaisten työntekijöiden mahdollisuudet vaikuttaa työoloihinsa, ovat vähentyneet sitä myöten, kun työehtosopimukset ovat muuttuneet epäsäännöllisiksi. Epäsäännöllisten työsuhteiden määrä on yli puolet työvoimasta, kun ennen vuotta 1997 epäsäännöllisissä työsuhteissa työskenteli hieman yli 40 %¹⁰⁷. Etenkin naisten

---

¹⁰⁷ Cho: 407.

työsuhteet ovat muuttuneet epäsäännöllisiksi. Yli 70% naisten työsuhteista on epäsäännöllisiä.¹⁰⁸ Jotta ulkomaalaista pääomaa saataisiin lisättyä Korean markkinoille, muutosten tulee palvella pääomaa eikä työvoimaa. Näistä lähtökohdista, ulkomaalainen pääomasijoittaminen murtaa ammattiliittojen saavutettuja työehtoja.

19.6 2008

Korean vapaakauppasopimukset Yhdysvaltain kanssa aiheuttivat korealaisissa erimielisyyksiä hallinnollisten linjausten kanssa. Korealaiset osoittivat mieltään useiden kymmenientuhansien osallistujien voimin Seoulin keskustassa kesäkuun kymmenes päivä lähes säätelemätöntä Yhdysvaltain lihantuontia vastaan. Tämän seurauksena presidentti piti ylimääräisen lehdistökonferenssin, jossa hän pahoitteli ylimielistä suhtautumistaan kansalaisten tahtoon.

...I stand here today to frankly explain what has happened so far, ask for your understanding and make an apology. At the same time, I will outline the direction for state affairs in the coming years. I resolve to make a new beginning.

... Seison tässä kertoakseni teille, mitä todella on tähän mennessä tapahtunut. Pyydän teiltä ymmärrystä ja anteeksiantoa. Samalla kerron valtion tulevien vuosien pääsuuntauksista. Olen päättänyt aloittaa uuden alun.

Presidentti ajoi aikaisemmissa puheissaan Koreaa kuin yhden miehen jollaa myrskyssä, mutta lupaa tästä edes kuunnella kansalaisten mielipiteitä. Lisäksi presidentti myöntää, että taloudellisen kilpailukyvyn, pääsyn ”kehittyneiden maiden” joukkoon ja vapaakauppasopimusten muodostaminen Yhdysvaltain kesken olevan hänen omia näkemyksiään.

Mielenosoituksista huolimatta presidentti jatkoi poliittista linjaansa kesäkuun kymmenennen päivän jälkeenkin, joka ei mielestäni tue hänen puhettaan uudesta alusta tai poliittisista muutoksista. Lisäksi presidentti jatkaa myöhemmin puheessaan yhdysvaltalaisen lihan puoltamista ja muistuttaa siitä kuinka monta työpaikkaa sopimus toisi korealaisille.

Korealaisille työ merkitsee hyvinvoinnin kannalta paljon enemmän kuin suomalaisille, koska korealaiset saavat työnsä puolesta sosiaalisia etuuksia, sekä merkityksellisyyttä, joka ilmenee neofamilialismin muodossa. Tästä huolimatta työpaikan suomat etuudet eivät välttämättä ilmene edellä

---

¹⁰⁸ Chun: 535-540.

mainitussa muodossa, koska epäsäännöllisten työsuhteiden määrä koko työvoimasta on noin kolmasosa. Tämä tarkoittaa sitä, että vapaakauppasopimuksen myötä korealainen työntekijä ei välttämättä saavuta tilaa, joka toteutuisi hyvinvoinnin kehityksessä. Lisäksi työttömien määrä maataloussektorilla kasvaa vapaakauppasopimuksen myötä. Toisin sanoen vapaakauppasopimus tarjoaa Yhdysvalloille jalansijan Korean maataloussektorilta ja Korea jää pelaamaan yhteiskunnallista nollasummapeleä.

11.7 2009

Kansalliskokouksessa presidentin puhe käsittelee osittain kansallista hyvinvointia, ja että se voidaan saavuttaa tuottamalla vuotuinen 30 000\$ BKT asukasta kohden. Presidentti ei ole tähänastisissa puheissaan viitannut kuinka hyvinvointijärjestelmää ja sen syväkulttuuria tulisi huomioida tavoin joka tavoittaisi korealaiset, vaikkakin hyvinvointipolitiikka kuuluu hallituksen tärkeimpiin kehitysalueisiin. Puheen taso on pikemminkin pysynyt staattisesti talouskasvua ja kilpailua edistävänä. Hyvinvoinnin esteenä ei ole niinkään materialistinen puute, vaan hyvinvoinnin yksinkertaistaminen mm. BKT indikaattoriin.

Presidentti osoittaa puheensa hallitukselle, jonka toimimattomuus uhkaa korealaisten yhteisöllistä henkeä. Heinäkuussa öljyn ja ruuan hinta on ollut globaalisti korkeimmillaan kuin koskaan ennen, joten korealaisten tuotteiden hinnat olivat korkeat tavallisille kansalaisille. Näistä lähtökohdista presidentti vaatii Korean parlamenttia hyväksymään Korean ja Yhdysvaltain välisen vapaakauppasopimuksen.

I beseech all lawmakers present here for your cooperation. Opportunities always present themselves disguised as crisis. The very opportunity that we should not miss is the Korea-U.S. FTA which will boost the nation's economy. I urge all of you to ratify the Korea-U.S. FTA as soon as possible. We must put the nation's interest before anything else.

Pyydän hartaasti teiltä jokaiselta lainsäätäjältä yhteistyötä. Mahdollisuudet naamioituvat aina kriisin valepukuun. Mahdollisuus jota meidän ei tulisi menettää on Korean Yhdysvaltojen välinen vapaakauppasopimus, joka vahvistaisi maamme taloutta. Kehoitän teitä kaikkia ratifoimaan Korean ja Yhdysvaltojen välisen vapaakauppasopimuksen mahdollisimman nopeasti. Meidän täytyy laittaa maan etu ensimmäiseksi.

Vuodesta 1998 lähtien korealaisten tuloerot ovat kasvaneet ja hyvinvointipalvelujen tuotteellistaminen kasvanut.^{109,110} Trendin mukaan korealaisten hyvinvointi ei parane toteuttamalla

---

¹⁰⁹ Koo: 9-11.

talouskasvua ja yksilöllisiä hyvinvointiratkaisuja. Hyvinvointi tuoteellistetaan markkinavoimien alaisuuteen, jolloin hyvinvointiratkaisut muodostavat yhteiskuntaluokittelua ja välinpitämättömyyttä kokonaiskuvaa kohden.

Presidentin puhe kohdistuu yhteiskunnan toimimattomuuteen ja toteaakin, että ”Kehittyneet maat toimivat niin, että rationaalisuudella on valta-asema”. Rationaalisuuden terminologia on tähän asti kohdistunut häneen itseensä, ja poliittisiin linjauksiin, joita hän esittää toteutettavaksi. ”Rationaalisuuden” subjektiivisuus ilmenee lapsi-vanhempi argumentoinnissa, missä vanhempi tiedostaa asemansa suhteessa lapseen ja vetoaa auktoriteettina omaan valta-asemaansa ja ajatustensa rationaalisuuteen. Tässä ilmenee vanhan ja uuden kulttuurin hybridi, joka kumpuaa kungfutselaisesta hallitsija-alamainen suhteesta ja modernin ajan talouskasvun ideologia.

Subjektiivinen rationaalisuus ilmenee selkeästi presidentin argumentoinnissa, joka koskee Internetin propagandasta luonnetta, jota voi myös kuvailla sananvapaudeksi. Esimerkiksi Yhdysvaltojen lihantuontia koskeva mielenosoitus, joka järjestettiin 10.6 2009, saatiin aikaiseksi käyttämällä Internetiä tiedonvälittämiseen.

In this connection, we have to guard against “infodemics,” a phenomenon in which inaccurate, false information is disseminated, prompting social unrest that spread like epidemics.

Tässä yhteydessä, meidän täytyy suojautua “infoepidemiaalta”. Ilmiö levittää väärää ja virheellistä informaatiota epidemian tavoin, jonka tarkoituksena on luoda yhteiskunnallista levottomuutta.

Terminologisesti ”infodemicsillä” halutaan tarkoittaa epidemian tavoin leviävää informaatiota, jonka todenperäisyys on väärä tai vähintäänkin arveluttava. Internet on kanava, joka on korealaisille osoittautunut yhdeksi parhaaksi tavaksi osoittaa mieltään hallitusta vastaan tai toimia yhteisön puolesta. Internet edustaa toisenlaista tiedonkulkua ja läpinäkyvyyttä, kuin mitä hallituksen tiedoksiannot edustavat. Tätä voi kutsua myös demokratiaksi. Internet tarjoaa välineen kansalaisille vaikuttaa demokraattiseen prosessiin.

Heinäkuussa 2009 vallitseva paradigma oli öljyn korkea hinta sekä korealaisen valuutan wonin kiinnitys dollariin. Ne pahensivat entisestään Korean taloustilannetta. Olosuhteista johtuen Korean

---

¹¹⁰ NSO.

presidentti otti ensimmäistä kertaa esiin puheissaan hyvinvoinnin itsenäisenä subjektina vaikkakin hyvinvoinnin kehittäminen kuului hallituksen päämäärien tärkeimmiksi kehittämissectoreiksi.

Welfare policies for ordinary citizens and the socially vulnerable will not take a backseat because of the difficult economic situation. Instead, the Government will strengthen the social safety net for the most vulnerable and help them earn a living for themselves. In addition, medical support for low-income families will be increased and customized childcare services expanded.

Hyvinvointipoliittiset linjaukset jotka on osoitettu tavallisille ihmisille ja sosiaalisesti huono-osaisille, eivät tule jäämään taka-alalle tämän vaikean taloudellisen tilanteen takia. Sen sijaan hallitus vahvistaa sosiaaliturvaverkkoa kaikkein heikoimpien osalta ja tulee auttamaan heitä itseään ansaitsemaan elantonsa. Lisäksi terveydenhuoltoa vähäosaisille perheille tullaan lisäämään ja räätälöityjä lastenhoitopalveluita tullaan laajentamaan.

Hyvinvointiin ja sosiaaliturvaan liittyvät lausunnot ilmenevät usein kriisin aikana, mikä voidaan tulkita populistiseksi heräämiseksi. Korean julkiset hyvinvointipalvelut voidaan presidentin puheiden myötä ymmärtää sektoriksi, jonka kehittäminen perustuu populistisuuteen. Presidentti hakee marginaaliryhmien hyväksyntää lausunnoillaan, mutta ei siitä huolimatta pureudu fundamentaaliin ongelmiin, joita uusliberalismi on tuottanut korealaisessa yhteiskunnassa.

Julkisen sektorin hyvinvointijärjestelmä tulee pysymään residualistisessa mallissaan, kun samalla uudistetaan instituutioita, lakeja ja säätelyä. Uudistukset liittyvät kaupallisiin ohjelmiin, kuten tariffeihin ja ulkomaalaisen pääoman verotukseen. Tällainen poliittinen toimintamalli tuottaa sosiaalista eriarvoisuutta niissä ryhmissä, jotka eivät kuulu varakkaimpaan sosiaaliryhmään. Ammattiliikkeiden saavutetut edut jäävät varjoon, kun valtion säätelyä vähennetään. Tämä johtuu siitä, että pääoman valta kasvaa suhteessa ryhmiin/yhteisöihin.

6.3.3. Korean presidentin puheet kansainvälisen talouskriisin aikana

Lokakuu 2008- Maaliskuu 2009

Presidentin puhe 'Maailman tietoforumissa' (World knowledge forum) käsitteli globaalin kaupan nopeaa kasvua ja siitä aiheutuvia ongelmia. Presidentti toivookin kansainvälisen ilmapiirin muutosta, jotta saataisiin tarvittavat järjestelmät ja tahot, jotka pystyisivät valvomaan kansainvälistä kauppaa, niin ettei tapahtuisi kaaosreaktion kaltaista talousrakenteiden murtumista.

Worse yet, the system for predicting those (economical) risks and enabling us to cope with them is still tenuous. Countries are intertwined to the extent that they are now referred to as a global village, but there is a downside; a new situation has emerged where a small shock in one corner on the other side of the world can rattle everyone.

Pahinta on se, että ne järjestelmät, jotka ennustavat taloudellisia riskejä ja mahdollistavat meitä toimimaan niiden kehyksessä, ovat yhä puutteellisia. Maat ovat punoutuneet yhteen niin, että niitä voisi kutsua globaaliksi kyläksi, mutta sillä on myös negatiivinen konnotaatio; uusi asianlaita on ilmennyt, joka mahdollistaa pienen shokin kasvavan mittaan joka voi järjestyttää meitä kaikkia yhtälailla.

Argumentointi kaaosreaktion estämisestä ei kuitenkaan ole yhtenevä presidentin aikaisempiin puheisiin vapaakaupasta ja säätelyn vähentämisestä. Talouskriisi onkin muuttanut argumentointitapaa, mutta ei niinkään sen luonnetta. Presidentin mukaan informaation puute mahdollisista riskeistä, ei ole ollut koherenttia, mikä ilmenee lainauksesta.

... Rapid globalization and the information and communications revolution have brought about astoundingly fast changes, but we have never been provided sufficient information about the potential risks.

... Nopea globalisaatio sekä informaation ja kommunikaation kumouksellisuus ovat tuoneet hämmästyttävän nopeita muutoksia, mutta meille ei ole koskaan annettu tarpeeksi informaatiota potentiaalisista riskeistä, jotka siihen liittyvät.

Presidentin mukaan mikäli informaatio olisi läpinäkyvää ja saatavissa, talouskriisit voitaisiin välttää. Globaalin vapaakauppa luonteen takia tällaisen informaation saaminen on mahdotonta. Globaalissa kaupassa on valtakeskittymiä, jotka vääristävät Ricardon tai Smithin kaltaisen vapaakaupan toteutumisen. Vääristymiä ei voida korjata taloudellisilla järjestelmillä, johtuen niiden monisyydestä luonteesta. Lisäksi mainittakoon presidentin ennen kriisiä promovoivaa asennetta vapaakauppaa kohden, vaikka hän nyt tiedostaa julkisesti olleensa tietämätön vapaakauppaan perustuvista ongelmista. Presidentti argumentoi vapaakaupan puolesta, vaikka hänellä ei ollut tarvittavaa informaatiota saatavilla.

Globaalin finanssikriisin aiheuttamat muutokset Korean talouteen ovat muuttaneet presidentin argumentointia erilaiseksi. Tehokkuus ja taloudellinen kasvu eivät ole kriisin jälkeisellä ajalla samassa kontekstissa, kuin ne olivat ennen kriisiä. Joulukuun 15. päivästä lähtien retorinen paino on siirtynyt painostavasta yhtiöjohtajamentaliteetista, kohti hoivaavaa hahmoa. Presidentti käyttää puheissaan omakohtaisia kokemuksiaan ja jakaa niitä satusepon tavoin korealaisten kuultavaksi. Tavalla joka kuvastaa ”jaamme tämän kriisin globaalisti, minä myös”.

I read another posting from a man in his 40s with two children. He has a son in college and a daughter in middle school. He said his life is so hard that he is not sure he will be able to hold on much longer. He even said that he was considering making an extreme choice.

...My mind felt so heavy after reading these graphic stories.

Luin erään toisenkin kirjeen jossa noin 40 vuotias kahden lapsen isä kertoi tilanteestaan. Hänen poikansa on yliopistossa ja tytär yläkoulussa. Hän kertoi, että elämä on niin vaikeaa, ettei hän tiedä jaksako hän enää kauan tilannettaan. Hän sanoi jopa harkinneensa itsemurhaa.

... Tunsin kuinka asiat alkoivat painaa mieltäni, luettuani nämä yksityiskohtaiset kertomukset.

Argumentointi tapahtuu familialismin ja hengellisyyden puolesta. Presidentti kertoo omasta nuoruudestaan ja hänen omakohtaisesta köyhyydestään sekä rakkaudesta äitiinsä, jonka rakkauden avulla hän ylitti minkä tahansa vastoinkäymisen. Aivan kuin presidentti olisi pyytämässä anteeksiantoa kansalaisilta.

There is an old saying that goes something like this: go back to the basics when things become difficult and complicated. This may mean that we should refrain from being short-sighted and consistently stick with principles. Only then will there be good results.

On olemassa sanonta joka menee kutakuinkin näin: palaa takaisin perimmäiseen ajatukseen, kun asioista tulee vaikeita ja monimutkaisia. Tällä tavoin vältämme lyhytnäköisyytemme ja pidämme kiinni periaatteista. Ainoastaan näin saadaan aikaan positiivisia lopputuloksia.

Nojautumalla vanhaan, hän tavallaan haluaa pitää kiinni jostain pysyvästä ja vetäytyä lyhytnäköisestä taloudellisesta kasvusta, mikä perustuu pääoman nopeaan kartuttamiseen taloudellisilla instrumenteilla.

6.4. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman retorinen analyysi

Tarkastelen pääministeri Vanhasen toisen hallituksen ohjelmaa kriittisen retoriikan metodologian avulla. Analyysin tarkoituksena on avata näkökulmia Suomen hallituksen tehtäväalueista. Suomen poliittinen kenttä on käynyt keskustelua hyvinvointivaltiosta ja siihen liittyvistä ohjelmista vuosikymmenien ajan. Suomalainen (pohjoismaalainen) hyvinvointivaltio on muuttunut vuosikymmenien saatossa lähemmäksi Iso-Britannian hyvinvointivaltiota (anglosaksinen). Tämä tarkoittaa yksityisen ja kolmannen sektorin kasvaneesta roolista hyvinvointipalvelujen tarjoajana, sekä yksilön omaa vastuuta. Retorinen lähestymistapa yhteiskuntatieteisiin sovellettuna mahdollistaa analyysin siitä kuinka poliitikot pyrkivät vakuuttamaan yleisön ja saamaan näin oikeutuksen toiminnalleen.

Hallitusohjelman tarkoitus on luoda suuntaviivat hallituskaudelle. Hallitusohjelma on hallituspuolueiden subjektiivinen toimintasuunnitelma, jonka tarkoituksena on tarjota kehykset tulevalle hallituskaudelle. Hallitusohjelman subjektiivisesta luonteesta johtuen on tärkeää tarkastella hallitusohjelmaa kriittisen retoriikan lähtökohdista.

6.4.1. Hyvinvointivaltion poliittinen konteksti: Pääministeri Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelman pääpiirteet

Keskityn tässä ainoastaan hallitusohjelman hyvinvointivaltiota koskeviin lukuihin. Luvussa kolme käydään läpi hallituksen talousstrategiaa jonka toimintasuunnitelmat mm. perustuvat työllisyyden kasvattamiseen, talouden kohentamiseen, veropoliittisiin linjauksiin jne. Luvussa viisi käsitellään koulutus-, tiede- ja kulttuuripolitiikkaa, luvussa yhdeksän elinkeinopolitiikkaa. Luvussa kymmenen määritellään hyvinvointipolitiikka, jota rakennetaan työllisyyttä tukemalla, tasa-arvoa vahvistamalla ja julkisten palveluiden siirtämisellä kolmannelle sekä yksityiselle sektorille.

Hallitusohjelman lähtökohtana on työllisyyden ja talouden vahvistaminen veropohjaa kaventamalla, tällöin yksityisillä yrityksillä ja toimijoilla olisi paremmat mahdollisuudet lisätä työllisyyttä ja täten kasvattaa taloudellista tilaa. Julkisten palvelujen yksityistämällä pyritään parantamaan tuotannon ja palvelujen tehokkuutta, joka esiintyy hallitusohjelman yleisenä linjana. Hallitusohjelma pyrkii parantamaan hyvinvointivaltion rakenteiden pysyvyyttä, samalla kun julkisia palveluita siirretään yksityiselle ja 3. sektorille.

Pääteesinä ilmenee valtion rooliin väheneminen yhteiskunnan palveluntarjoajana, minkä johdosta veropohjaa voidaan kaventaa ja näin parantaa yksityisen sektorin taloudellista tehokkuutta. Näillä toimilla on tarkoitus pitää Suomi kansainvälisesti kilpailukykyisenä sekä ylläpitää sosiaalista ja terveydellistä perusturva. Globaali ajanhenki painottaa vastuun siirtämistä valtiolta yksilölle, mikä heijastelee mm. Yhdysvaltojen markkinaperusteista yhteiskuntaa.

Hallitusohjelma asettaa Suomelle kansainvälisen markkinavetoisen yhteiskunnan puitteet, jonka ytimessä sijaitsee abstrakti käsite tietoyhteiskunnasta, joka rakenteiltaan ilmentää palvelujen lisääntymistä ja tietoteknologista lähestymistä yhteisöön ja työelämään. Tällöin perinteinen

tuotantotyöllisyys pyritään siirtämään tietoteknologisiin toimialoihin, jolloin Suomen ulkoiset ja sisäiset rajat hälvenevät, mm. tarkoituksena on poistaa ulkomaalaisen pääoman esteet.

6.4.2. Työllisyys

Kokonaistyöllisyyttä parantamalla pyritään vaikuttamaan kansalaisten hyvinvointiin, edistämällä joustavuutta työsuhteissa ja luomalla vakautta työllisyystilanteeseen. Hallitusohjelmassa todetaan useassa kohdassa kansainvälisen kilpailukyvyn ja tehokkuuden olevan keskeisiä vaikuttimia Suomen työsektoriin. Työn luonteen muuttuminen koetaan tällöin ajankohtaiseksi. Tarkoituksena on saattaa kansalaisia työntekoon riippuen heidän sen hetkisestä henkilökohtaisesta tilanteesta katsoen joustavuuden käsitteellä, esim. osa-aikaisuudet, vuokratyö etc.

Työllistymisen paineet vaikuttavat sisäisen kuin ulkoisen työvoiman tarpeen lisääntymiseen. ”Eläkekuplasta” aiheutuvat paineet luovat kroonisesta työttömyydestä kärsivän Suomen yhtäältä hakemaan ulkomaista työvoimaa kuin lisäämään kotimaista työvoimaa. Eläkeikää nostetaan ja tuetaan eläkkeelle jääneiden vajaakuntoisten työssäoloa palkkatuella. Työllisyystilanteen ristiriitaisuutta voidaan perustella mahdollisella perustulolla, mutta matalapalkkaisten alojen työntekijöiden reaali-palkkojen kuilu on tästä lähtökohdasta kasvava.

6.4.3. Elinkeinopolitiikka

Suomen elinkeinorakenteen muutos kohti tietoyhteiskuntamallia ilmenee innovaatiopoliittisen sektorin rahoituksessa ja yrityspoliittisen sektorin vahvistamisessa. Kansalaisia houkuttelee yksityisyrittämiseen veroporkkanoilla, etenkin teknologiaan keskittyvien yritysten tuilla. Elinkeinorakennetta muutetaan näin ollen hyvinkin vahvasti, kun otetaan huomioon Suomen perinteinen teollisuuden sektorin osuus elinkeinorakenteesta. Vuodesta 2000 lähtien Suomen teollisuustuotanto on laskenut siinä missä palveluiden osuus on noussut¹¹¹.

Palvelualan kehittäminen perustuu innovatiiviseen tietoteknologiseen huippuosaamiseen ja peruspalveluiden tyydyttämiseen. Hallitusohjelmassa tarjotaan neljää prosenttia bruttokansantuotteesta tutkimus- ja kehitysrahoitukseen, mikä on noin yksi prosenttiyksikkö enemmän kuin edellisinä vuosina. Hallitusohjelman panostus tietoyhteiskuntaa määritteleviin poliittisiin ohjelmiin on esillä, mutta

---

¹¹¹ Tilastokeskus 2007.

epämääräinen omassa terminologiassaan, etenkin kun tietoyhteiskunta esiintyy hyvinvointiyhteiskunnan kanssa samassa kontekstissa.

6.4.4. Hyvinvointipolitiikka

Hyvinvointipolitiikka sidotaan vahvaan talouskasvuun ja korkeaan työllisyysasteeseen. Sosiaali- ja terveydenhuollossa keskitytään kustannustehokkuuteen ja uuden teknologian käyttöönottoon, sekä vahvistamaan kansalaisten omatoimisuutta. Näkökulma, että työllisyys on tärkein hyvinvoinnin tuottaja, on esillä näkyvästi ja sitä pyritään vahvistamaan mm. joustavammalla työttömyysturvalla ja verotuksella. Sosiaali- ja terveydenhuollon merkitys on perustavanlaatuinen Suomen talouden ja kilpailukyvyn kannalta.

Kansalaisten omatoimisuutta edistetään ja palveluntuotantoa siirretään yksityiselle ja kolmannelle sektorille, jotta tehokkuutta saadaan nostettua julkisella ja yksityisellä sektorilla. Uudistusten tarkoituksena on säilyttää peruspalveluiden laatu, mutta parantaa niiden tehokkuutta ja kustannuksia.

Työelämän kehittäminen keskittyy joustavuuden ja turvallisuuden tasapainoon. Miesten ja naisten välistä tasa-arvoa tuetaan miesten isyyslomaa pidentämällä ja lisäksi pyritään samanpalkkaisuuteen. Työelämässä pyritään saattamaan kaikki 24 tuntia mahdolliseksi työtunneiksi, jotta kaikkien työikäisten mahdollisuudet tuottavuuteen paranisivat. Yksilöllinen räätälöinti mahdollistaa entistä tehokkaamman työnvälityksen ja koulutuksen. Räätälöinnin avulla valmisohjelmilla saataisiin vähennettyä byrokratiaa, jolloin julkiset menot supistuisivat ja varoja voitaisiin suunnata muille ohjelmille tai kaventaa verotuspohjaa.

Verotuksen oikeudenmukaisuuden parantamiseksi eläkeläisten tuloverotusta lasketaan ja lisäksi ruuan arvonlisävero lasketaan. Eläkeläisten veroa tiputtamalla pyritään tukemaan eläkeläisten toimeentuloa ja ruuanveroalen tarkoituksena on auttaa köyhien ja keskiluokan ostovoimaa.

Eläkepoliittiset uudistukset perustuvat osittain työvoiman saatavuuteen kuin myös eläkeiän nostamiseen, johtuen tulevasta työvoimapulasta. Eläkeiän nostaminen parantaa talouden kasvuedellytyksiä ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta. Kestävän eläkepolitiikan saavuttaminen perustuu vahvasti myös valtion regulaation vähentämiseen mm. työeläkelaitosten toimintapääomien mahdolliset siirrot yksityisille rahastoille

6.5. Hallitusohjelman tavoite

Hallitusohjelma hakee toimintasuunnitelmallaan entistä parempaa tehokkuutta julkiselta ja yksityiseltä sektorilta. Tämän taustalla on yksityistämiseen pyrkivät ohjelmat, joiden tarkoituksena on siirtää taloudellista valtaa yrityksille. Tietoyhteiskunta-käsitteen alaisuudessa elävät näkemykset tieto- ja informaatioteknologian huippuosaamisesta, mihin valtion tukirahoja allokoidaan entistä enemmän.

Suomen krooninen työttömyys koetaan ongelmalliseksi, koska se vähentää Suomen taloudellista kilpailukykyä ja kansalaisten hyvinvointia. Työnteko ja hyvinvointi asetetaan yhteiseen astiaan, joka pyritään ratkaisemaan julkisten palvelujen leikkauksella, yksityistämisprosessilla sekä uudistuvalla sosiaaliturvaverkolla. Suomen asema hyvinvointipalvelujen tuottajana tulee vähentymään ja vastuu siirretään entistä enemmän yksilöille ja kolmannelle sektorille.

Suomen hallituksen kansainvälisen orientoitumisen myötä koetaan, etteivät julkiset palvelut pysty tuottamaan sellaista laatua taikka tehokkuutta, kuin yksityiset yritykset. Globaali talous on hyvin suhdanneherkkä, kuten vuodesta 2008 lähtien olemme saaneet todistaa. Tähän herkkyyden ennakoimiseen ja toimintakyvyn säilyttämiseen, pyritään hallitusohjelman yksityistämiseen perustuviin linjauksiin. Valtion keskeinen rooli ja sen vaikutus yhteiskunnassa koetaan elementiksi, joka parantaa tehokkuutta, taloudellista kasvua ja kansainvälistä kilpailukykyä.

Hallitusohjelma hakee kansainvälisyyttä kielellisesti kuin sisällöllisestikin. Tietoyhteiskunta kuvaa näkemystä jatkuvan kehityksen yhteiskuntana, jonka lähtökohtana on toimia rationaalisesti tiedon episteemisessä kehityksessä, jolloin useat irrationaaliset aspektit jäävät huomiotta. Rationaalinen toiminta houkuttelee ulkomaalaisia sijoittajia kuin myös työvoimaa. Standardien luomassa yhteiskunnassa ulkomaalaisten sijoittajien pääoma on turvassa mahdollisilta poliittisilta muutoksilta. Poistamalla ulkomaalaisilta rahastosijoituksilta viimeisetkin esteet voidaan kasvattaa pääomasijoitusten määrää ja kehittää näin markkinasektoria. Yksityistämisellä hallitus pyrkii vähentämään korruptiota ja tehostamaan yksityisen sektorin tilaa.

6.5.1. Retorinen arviointi

Hallitusohjelman tarkoituksena on osoittaa hallituksen tavoitteet tulevalle neljälle vuodelle. Tavoitteisiin vaikuttavat hallituspuolueiden arvot ja näkemykset, joihin vaikuttavat entistä enemmän Suomen kansainvälinen asema sekä EU-jäsenyys. Hallitusohjelman tarkoituksena on vakuuttaa

yleisönsä, ja siksi retoriikka on hyvin keskeisellä sijalla. Jotta ohjelma koettaisiin mahdollisimman suotuisana suomalaiselle yhteiskunnalle, retoriikan osuutta ei voida vähätellä. Laaja yleisö on vakuutettava ohjelman oikeellisuudesta. Yksityistämiseen liittyvien ohjelmien seuraukset on osoitettava positiivisiksi, jopa välttämättömiksi suomalaiselle yhteiskunnalle. Hallitusohjelma on eräänlainen pamfletti, jossa jokainen ryhmä tullaan huomioiduksi, koska tällä pyritään luomaan konsensuksen tunne yhteiskunnan sisällä.

6.5.2. Ketään ei jätetä yksin

Toistettavuus on laadullisesta argumentoinnista tehokkaampi tapa saattaa viesti perille ja oikeuttaa se yleisölle, jolloin yleisö turtuu ymmärtämään käsitteen välttämättömyyden kontekstissa. Hallitusohjelmassa mainitaan ”..ketään ei jätetä yksin”¹¹², joka on kohdennettu koskemaan kaikkia suomalaisia, tämä kuulostaa talvisodan aikaiselta lausahdukselta ”Kaveria ei jätetä”. Tästä lähtökohdasta käsin voidaan kysyä, kenen kanssa Suomi on ”sodassa”. Tarkastelemalla termien toistettavuutta kuten, hyvinvointiyhteiskunta, tietoyhteiskunta, talous, kilpailu ja tehokkuus voidaan tehdä selkeä jako hyvinvoinnin ja taloudellisen kehityksen painotuksista. Suomi on kansainvälisessä taloudellisessa kilpailussa, jonka seurauksena hyvinvointipoliittisten ohjelmien siirto yksityiselle sektorille on välttämätöntä nykyisen kansainvälisen paradigman mukaan. Suomen ”sota” on keskittää resurssinsa palvelukohtaiseen huippuosaamiseen jolloin julkisia hyvinvointiohjelmaa leikataan ja siirretään niitä entistä enemmän yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Tämä tarkoittaa hyvätuloisten ja huonotuloisten hyvinvoinnin kasvavaa kuilua. ”.. ketään ei jätetä yksin” ilmenee tässä valossa hyvin paradoksaalisena käsitteenä.

Hallitusohjelmassa ”hyvinvointiyhteiskunta” käsite esiintyy merkittävästi harvemmin kuin tietoyhteiskunta. Hyvinvointivaltio ei esiintynyt kertaakaan mikä osoittaa selkeän muutoksen valtion roolin vähenemisessä hyvinvointipalvelujen tuottajana. Vastuu siirretään yksilölle, yksityiselle ja kolmannelle sektorille jolloin tasa-arvoisuuden käsite alueellisesti sekä sosiaalisesti vähenee tuloerojen kasvaessa.¹¹³

6.5.3. Hyvinvointiyhteiskunnasta tietoyhteiskuntaan

---

¹¹² Suomen hallitusohjelma 2007: 3.

¹¹³ Krugman 2007.

Vuoden 2003 hallitusohjelmassa siirryttiin hyvinvointivaltiosta hyvinvointiyhteiskuntaan ja nyt nykyisessä hallitusohjelmassa siirrytään hyvinvointiyhteiskunnasta tietoyhteiskuntaan. Terminä tietoyhteiskunta on epämääräinen ja käsittää sanoina; innovatiivisuus, media, kommunikaatio, tietotaito, huippuosaaminen, informaatioteknologia jne. Tällainen murros yhteiskuntarakenteessa ojennetaan hyvinvointiyhteiskunnan perusteille. Ongelmana voidaan todeta sen ydinidean olevan yhä kadoksissa, samalla kun rattaat on jo laitettu pyörimään.

Riskipitoinen yritystoiminta, rahoitus ja sijoitustoiminta asetetaan hallitusohjelmassa talousstrategian kontekstiin. Näiden riskeihin liittyvien toimintojen on tarkoitus kasvattaa yrittäjyyttä ja uusia innovaatiokeskuksia, jolloin uusia ja nykyisiä teknologisia osaamiskeskuksia voidaan kehittää. Tämän rahoituksen huipentumana voidaan nostaa esille huippuyliopisto Aalto, jonka määrärahat ovat moninkertaiset verrattuna muihin suomalaisiin yliopistoihin.¹¹⁴ Valtion tukien siirtyminen informaatioteknologisiin keskuksiin vähentää muiden yliopistojen kykyä pitää kiinni laadullisesta opetuksesta säätiömallin tultua voimaan.

Hyvinvointiyhteiskunnan käsite on sopimaton nykyiseen hallitusohjelmaan ja paradigmaan. Hyvinvoinnin käsite eroaa hallituksen toimintatavoista mm. tehokkuus, kilpailu ja taloudellinen kasvu ovat hyvinvoinnin perusedellytyksiä hallitusohjelman mukaan. Hyvinvointia lisääviä tekijöitä eivät ole mm. materiaallinen vauraus vaan läheiset ihmissuhteet¹¹⁵. Tietoyhteiskunnan käyttäminen nykyisen hallitusohjelman puitteissa on paljon suotavampaa sen terminologisesta lähtökohdasta käsin. Määritteet hyvinvointiyhteiskunnasta eivät täyty käsitteillä, joita hallitusohjelma tarjoaa hyvinvoinnin edellytykseksi

6.5.4. Hengen materialisointi ja sen distribuutio

Yhdysvaltalainen filosofi ja kirjailija Kenneth Burke teoroi hengellisyyden materialisaatiosta toisen maailmansodan jälkeen. Burke näki kuinka materiasta tulee ideaalinen yhteinen rationaliteetti joka kulminoituu varallisuuden muodossa. Hengellisyys materialisoitui Burken mielestä varallisuuteen, missä se ennen eli ”jumalassa”. Tällä hän pyrki kertomaan ihmisten motiiveista ja niiden materialisaatiosta modernilla ajalla.¹¹⁶

---

¹¹⁴ Yle Oulu.

¹¹⁵ Kajanoja.

¹¹⁶ Burke 108- 116.

Suomen hyvinvointia parantavat tekijät perustuvat hallitusohjelman talouskasvuun, mukaan. Hyvinvointi perustuu tällöin tuotannolliseen kehitykseen, tehokkuuteen ja taloudelliseen hyvinvointiin. Hallitusohjelma asettaa yhden keskeisimmäksi hyvinvoinnin lähtökohdaksi työllisyystilanteen parantamisen. Tuloerojen kasvaessa ja verotusta laskemalla julkisten palvelujen laatu heikkenee jolloin kansalaiset jotka ovat riippuvaisia tai heillä ei ole varaa yksityisen sektorin palveluihin tulevat saamaan huonompaa palvelua. Työllisyyden lisääminen on tärkeä tekijä hyvinvoinnille, mutta leikkaamalla julkisia palveluita ja siirtämällä niitä yksityiselle ja kolmannelle sektorille heikennetään köyhien ja keskitulollisten mahdollisuuksia ja kasvatetaan suuritulollisten.

Ihmisten motiiveja nykyisessä paradigmassa ajaa Burken mukaan materialisaatio ja hallitusohjelma lupaa tuon ”jumalallisen” rationaliteetin kasvattamisen yksilöllisesti ja yleisesti, asettamalla hyvinvointiyhteiskunnan rakenteet murrokseen. Murros on havaittavissa peruspalveluiden terminologiasta, mikä esittäytyy julkisen hallinnon linjauksesta siirtää palveluita ulkopuolisille toimijoille. Julkisten palveluiden laatu ja tasa-arvoisuus kärsii keinotekoisesta sosiaalisesta sopimuksesta, mikäli tuloerot kasvavat tai ovat jo valmiiksi suuret. Kestävän talouskehityksen tarkoituksena on luoda tasa-arvoinen tila suomalaisille, mutta johtuen tuloerojen kasvusta talouskasvu ei hyödytä tasaisesti jokaista suomalaista. Gini- indeksi kasvoi Suomessa vuosien 1997–2007 välillä 5,3 %, mikä on nopeimmin kaikista OECD maista¹¹⁷.

6.5.5. Eläkeläisten tuloveron laskeminen oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi

Oikeudenmukaisuus tarkoittaa eettisyyden ja lain luomaa sidosta, joka perustuu yhtäläisiin oikeuksiin kansalaisten keskuudessa. Oikeudellisuus on tällöin universaalinen termi hyvälle hallinnolle ja yhtäläisille oikeuksille, mutta sen käyttö on riippuvainen kontekstin luonteesta. Eläkeläisten verotuksen laskeminen näyttäytyy monien mielessä punaisen tuvan ja porkkanamaan turvaamisena ja mummin mielen parantamisena.

Eläkeläiset vanhetessaan tulevat olemaan entistä riippuvaisempia ulkopuolisesta avusta. Veroja leikkaamalla eläkeläisten tuloista ja siirtämällä heidän hoitoa julkiselta entistä enemmän kolmannen ja yksityisen sektorin muodostetaan jako varakkaiden ja köyhien eläkeläisten huollosta. Varakkailta eläkeläisillä on mahdollisuus valita ja köyhien on tyydyttävä palveluun mitä he saavat. Tarkoitin tällä verotuksen problematiikka, jossa eläkeläisten tasavertainen palvelu julkisella sektorilla muuttuu

---

¹¹⁷ Tilastokeskus 2007a.

epätasa-arvoiseksi kun varakkaimpien eläkeläisten tulot kasvavat moninkertaisesti verrattuna alemman tulotason eläkeläisillä. Oikeudenmukaisuus eläkeläisten epätasa-arvoa kasvattavana tekijänä ei ole sopivaa terminologiaa.

Lisäksi eläkeläiset ovat varakkain ikäryhmä,¹¹⁸ jolloin veronkevennykset viittaavat varakkaiden veronkevennyksiin, joka kasvattaa epätasa-arvoa yhteiskunnan sisälle entisestään. Mikäli halutaan muokata hyvinvointia yhtäläiseksi, ei varakkaimman ikäryhmän verotuksella ole mitään tekemistä oikeellisuuden kanssa. Veroja laskemalla varakkain ryhmä hyötyy suhteessa toisiin ryhmiin enemmän, etenkin kun samalla vähennetään julkisia palveluita ja siirretään niitä maksulliselle yksityiselle sektorille ja kolmannelle sektorille mm. Diakonissalaitokselle

6.5.6. Tehokkuus, kilpailu ja talouskasvu hyvinvoinnin kehityksessä

Hallitusohjelma korostaa tehokkuuden, kilpailun ja talouskasvun periaatteita työllisyystilanteen parantamiseen, sekä Suomen kykyyn käydä kansainvälistä kilpailua globaaleista markkinoista. Ilman edellä mainittuja periaatteita Suomen hyvinvointijärjestelmä asetetaan vaaraan ja Suomi putoaa globaaleilta markkinoilta hallitusohjelman mukaan. Periaatteet ovat keskeisessä osassa lähes jokaisessa poliittisessa ohjelmassa mikä osoittautuu vakuuttelun ja toistettavuuden keinoina.

Tehokkuus ja kilpailu termit esiintyvät hallitusohjelmassa 30–50 kertaa mikä osoittaa hallitusohjelman linjauksen. Jokaisesta työllisyyden sektorista on karsittava löysät pois sekä pusertaa entistä enemmän tuottoa. Tätä voisi seurata evoluutiobiologisesta näkökulmasta, joka viittaa ydinosaamisen kehittämiseen ja sitä hidastavien tekijöiden järjestelmällinen poistaminen. Ydinosaaminen voidaan kiteyttää pääoman tuotantoprosesseihin mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Tällainen malli on käytössä useissa yrityksissä ja niistä ehkä kuuluisin oli Enron energiayhtiö, jonka johtamisen ydin perustui evoluutiojohtamiseen.¹¹⁹

Yhteiskunta muodostuu erilaisista tekijöistä, joiden tuottoa ei voida mitata. Hallitusohjelmassa käydään poliittiset ohjelmat nykyisen paradigman mukaan mikä voidaan ilmaista sanoin ”Voitot ovat asetettu ihmisten edelle”.¹²⁰

---

¹¹⁸ Tilastokeskus 2007b.

¹¹⁹ Conniff.

¹²⁰ Chomsky: 16.

Leibniz pohti 1600-luvulla universaalista symbolijärjestelmästä, joka ylittäisi kulttuurierot ja jota kaikki ihmiset ymmärtäisivät¹²¹. Nykyään englannilla pärjää useassa maassa, mutta niissä maissa joissa ei englantia osata, ymmärretään vaurauden mahdollisuudet. ”Raha puhuu” on yleinen lausahdus, kun osapuolet eivät löydä muuta ratkaisua kuin pääoman lisäämisen ja sitä kautta pääsemällä yhteiseen sopimukseen. Hengellisyyden katoaminen ja rationaalisen materian jumaloituminen on paradigma, joka ylittää valtioiden rajat ja luo yhteisymmärrystä varallisuuden kartuttamisesta. Yhtenäinen riippuvuus toisista kauppakumppaneina luo rationaalisen tilan toisen hyötysuhteesta varallisuuteen ja toiseen.

Edellisellä kappaleella halusin osoittaa, kuinka tehokkuuden ja kilpailun periaatteet eivät sovi yhteen hyvinvointiohjelmien kanssa, koska palvelut tuottavat mittaamatonta hyvinvointia, jolloin niiden mittaaminen tehokkuuden hyötykehyksessä on jäävi. Tällä tarkoitan ongelmallisuutta joka kytee hyvinvointiohjelmien laskemallisuudessa, sillä julkiset palvelut eivät ole kaupantekoa. Hyvinvointipalvelujen siirtyminen muuttaa tämän käsityksen, jolloin niistä tulisi puhua julkisten palvelujen ulkopuolella.

7. Loppupäätelmät

Suomen hallitusohjelma pyrkii retoriikassaan osoittamaan kuinka paljon tuottavampaa on yksityistäminen ja hyvinvointipalvelujen kaupallistaminen. Vähentämällä valtion roolia palvelujen tuottajana siirretään vastuuta kansalaiselle, yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Hyvinvointipalvelujen tuottaminen yksityisellä ja kolmannella sektorilla mahdollistaa pääoman kasvun ja hyvinvointipalvelujen tuotannollisen mitattavuuden. Tällä tavoin voidaan kasvattaa kansainvälisiä indikaattoreita puoltamaan Suomen vahvaa taloudellista asemaa ja noususuhdannetta.

Ristiriitaisuus, joka elää valtiohallinnon liberalisoinnin ja valtion roolin pienentämisessä, ei kuitenkaan kulje samaa tietä taloudellisten esteiden vähentämisessä, kuin miten sitä toteutetaan demokraattisiin oikeuksiin. Markkinatalouteen perustuva ideologia noudattaa pääomaan perustuvaa kommunikatiivista kykyä, joka luo vääristymän demokratiaan perustuvan yhteiskunnan tarkoitusperiin. Pääomaan perustuva kommunikatiivinen kyky ilmenee siten, että osapuolet luovat toimintamahdollisuudet taloudellisten realiteettien pohjalta, esimerkiksi lausahdus ”Business is business” on siirtynyt kaupanteosta yhteiskuntaan. Valtion roolin pienentäminen tarkoittaa sitä, että se vähentää säätelyä

---

¹²¹ Toulmin: 125-129.

pääoman osalta, mutta vahvistaa pääomaan ja sen käyttöön liittyviä oikeuksia, jotka eivät kuitenkaan kohtaa yhteiskunnallisella tasolla.¹²² Friedman, joka puhui uusliberalististen uudistusten puolesta, totesi eräässä artikkelissaan 1970-luvulla, kuinka yritysten tehtävänä on vain ja ainoastaan kasvatettava liikevoittoa¹²³. Kommunikaatioväline, joka ennen sijaitsi yritysten välisenä kielenä, on siirtynyt yhteiskunnalliseksi kieleksi. Tämä ilmiö näyttää voimakkaimmin yhteiskunnan pahoinvointina.

Yhteiskunnan ja pääoman kohtaaminen ovat kaksi eri poliittista tasoa. Tästä huolimatta pääoma kohtaa kommunikatiivisella tasolla demokraattisen yhteiskunnan tasavertaisenaan, joka tällöin muokkaa yhteiskunnan todellisuutta yksioikoisesti, yhdestä päämäärästä käsin. Säätelyn vähentyessä arvomaailma menettää merkitystään, johon yhteiskunnan perusta on luotu. Näistä lähtökohdista yhteiskuntaan kohdistuva pääoman liberalisointi vähentää vapautta paradoksaalisesti. Vapauden käsitettä ei tulisi tästä syystä lukita yhteen poliittisen sektoriin, vaan sen tulisi löytää tasapaino sektorien keskuudesta.

Epätasa-arvoisuuden kasvu Suomessa on viimeisen kymmenen vuoden ajan kasvanut gini-indeksin mukaan nopeinten kaikista OECD maista ja nykyinen hallitusohjelma ei retoriikassaan tule vähentämään taloudellista epätasa-arvoa, korkeintaan kansainvälistämään epätasa-arvoa. Pääomarajoitusten poistaminen ja veropohjan kaventaminen mahdollistavat jo pääoma keskittymien entistä nopeampaa kasvua harvoille. Elintasokuilu rikkaiden ja keskiluokan kanssa on uusi trendi joka alkoi 1990-luvun laman jälkeen, jolloin suoritettiin pääomaveron verouudistus, joissa suurin osa pääomatuloista tuli verovapaaksi.

Burken hengellisyuden materialisaation seurauksena idea ihmisen moraalikäsitteestä ja elämän merkityksestä kulminoituu varallisuuden kartuttamiseen. Kansainvälisten organisaatioiden ja regiimien myötä on asetettu tavoitteita, taloudellisia kehyksiä ja säännöksiä, joita jäsenmaiden täytyy noudattaa. Tällainen kansainvälinen standardisointi luo yhteisen järjestelmän, jonka lähtökohtana on kasvattaa talouskasvua mahdollisimman kitkattomasti, mm. poistamalla tariffeja, yhteinen valuutta, pääomien liikkuvuus valtion rajojen yli jne. Tällainen järjestelmä ja sen päämäärä talouskasvuun luo mielestäni yhdenmukaistetun järjestelmän, jota jokainen uusliberalistiseen regiimiin liittynyt valtio ymmärtää, jolloin voidaan tehdä oletus valuutan universaalista symbolistisesta merkityksestä toimijoiden

---

¹²² Robison: 413-416.

¹²³ Friedman.

keskuudessa. Leibnizin idea universaalista symbolijärjestelmästä mahdollistui silloin, kun varallisuudesta tuli hengellisyyden mitta.

Globaalin markkinatalouden keskeisin lähtökohta on kasvaa ja levittäytyä mahdollisimman laajalle alalle, jotta jokainen voi olla mahdollinen kuluttaja halutessaan. Markkinatalouteen liittyvässä politiikassa mentiin jo niin pitkällä, että demokratia voi ainoastaan toteutua vapaassa markkinataloudessa. Arrowin teesin jalkauttaminen 1970-luvulla poliittiseen retoriikkaan upposi kuin kuuma veitsi voihin. Markkinatalouteen perustuva argumentointi yhteiskunnan hyvinvoinnin puolesta alkoi tuolloin.¹²⁴ Hyvinvointiin perustuvien taloudellisten määritteiden vaikutukset ovat osaltaan hyvin pienet ja keskitetyt. Yhteiskuntaa koskevaa hyvinvointia lähestytään kansallisella tasolla hyvin yksinkertaiselta markkinataloudelliselta pohjalta. Markkinatalous mahdollistaa hyödykkeiden vaihdon, mutta lähtökohtaisesti hyödykkeet ovat hyvin pieni osa yhteiskunnallista hyvinvointia.

Korean ja Suomen poliittisessa retoriikassa hyvinvoinnin suurimmaksi esteeksi muodostuu kilpailukyvyyn ja talouskasvun heikentyminen suhteessa muihin valtioihin. Kulttuurillisista ja poliittisen järjestelmän eroavaisuuksista huolimatta molemmat valtiot pitivät yhteiskunnallista hyvinvointia taloudellisessa kehityksessä. Kansainvälinen kauppa on asettanut molemmat valtiot kilpailemaan talouskasvunsa puolesta, mutta kansainvälisyys ei itsessään ole heijastanut tai vaikuttanut valtioiden yhteiskunnallisiin hyvinvointiohjelmiin positiivisella tavalla. Valtioiden sisäiset reformit julkisten palveluiden ja työehtosopimusten osalta ovat heikentäneet yhteiskunnallista hyvinvointia.

Hyvinvointipolitiikka ilmenee taloudellisessa kehityksessä, joka merkitsee, että hyvinvointi pyritään optimoimaan taloudellisilla porkkanoilla. Hyvinvoinnin rakenne yksinkertaistetaan palvelemaan markkinatalouden kasvua. Hyvinvointi ei ilmene nykyisessä paradigmassa erityislaatuisena entiteettinä, ja sen takia se on alistettu taloudellisille tekijöille, kuten tehokkuudelle, eksponentiaaliselle talouskasvulle ja kilpailulle. Hyvinvointikulttuuri eroaa maakohtaisesti, mutta mikä yhdistää molempia tutkimuksen alaisia maita on hyvinvointirakenteiden rappeutuminen ja pysyvän epävarmuuden rakentuminen.

Hyvinvointi ilmenee molemmissa aineistoissa keskeisenä poliittisena päämääränä, mutta sen toteuttaminen ja puolestapuhuminen ilmenee populistisena retoriikkana. Pikemminkin

---

¹²⁴ Arrow: 7- 8, 11- 17.

hyvinvointirakenteet ovat heikentyneet kuin vahvistuneet. Todellisuudessa säätelyn vähentäminen, veropoliittiset muutokset ja ulkoisen pääoman houkuttelu maihin ovat rikkoneet yhteisöllisyyden rakennetta, joka on rakentunut maiden syväkulttuurissa.

Uusliberalistinen retoriikka läpäisee valtioiden rajoja, on se sitten läntinen teollisuusmaa tai vasta kehittynyt Itä-Aasian maa, joiden hyvinvointimalli ja kulttuuri eroavat toisistaan monella tavalla. Uusliberalistinen retoriikka ilmiönä kyseenalaistaa ihmisten humanin hyvinvoinnin, mikä voidaan nähdä Koreassa työvoimalakien reformina sekä Suomessa julkisten palvelujen vähenemisessä ja sosiaalisen eriarvoisuuden nopeassa kasvussa. Kulttuurista tai hyvinvointimallista riippumatta uusliberalismi tuottaa pääomaan perustuvaa hyvinvointia varakkaimmalle osalle yhteiskuntaa. Keskiluokka joutuu maksamaan entistä enemmän palveluista, joita ennen ylläpidettiin julkisen verovaroin. Köyhät ja vastaavat marginaaliryhmät, jotka eivät ole tuottavia ryhmiä yhteiskunnassa jäävät entistä enemmän kolmannen sektorin hoidettavaksi mikä itsessään ei ole kestävä instrumentti auttamaan marginalisoituja ryhmiä pois taloudellisesta ahdingosta.

Leibnizin universaali kieli ja Burken hengellisyyden materialisaatio kiteytyvät Uusliberalistisessa retoriikassa. Pääoma on saanut jumalallisen statuksen joka ymmärrettävissä kaikissa maailman ääripäissä ja niiden välillä. Ongelma ilmenee nykyisen paradigman fundamentaalisuutena. Fundamentaalisuus uskontojen tai yhteiskuntarakenteiden ilmiönä on historiallisesti aiheuttanut yhteiskunnallista epävarmuutta, pelkoa ja tuhoa. Nykyinen kansainvälinen retoriikka käydään lähes ainoastaan taloudellisten kehysten sisällä ja sisäpolitiikassa pyritään poistamaan valtion rooli yhteiskunnallisen hyvinvoinnin tuottajana.

Epävarmuuden paradigma muodostuu, kun syväkulttuurissa muodostuneet arvot ja normit kyseenalaistetaan ja tilalle asetetaan yksilöllisiä porkkanoita, mikä aiheuttaa individualistista kilpailua, joka sulkee pois yhteisöistä kumpuavan dynamiikan. Lisäksi yksilöt joutuvat kansainvälisen kilpailun areenalle, joka muuttaa perinteistä kilpailuasetelmaa entistä raskaammaksi.

Uusliberalismi murtaa perinteisiä hyvinvointikenteitä, joiden tarkoituksena on palvella yhteisöä, eikä ainoastaan yksilöä. Tämä osaltaan aiheuttaa nollasumma-kulttuurin läsnäolon, koska markkinatalous ei kokonaisvaltaisena ilmiönä pysty toteuttamaan yhteiskunnallisia tavoitteita sen todellisessa merkityksessä.

Mielenkiintoisinta oli havaita kuinka Suomen hyvinvointirakenteet perustuvat yksilön entiteetin puolustamiseen. Yksilön oikeudet ja hänen potentiaalinsa aktualisointi ovat keskeisimmät päämäärät Suomen hyvinvointijärjestelmässä. Burken käsite materialisaation hengellisyydestä ja Leibnizin universaalista kielestä kiteytyvät pääomaan ja sen liikkuvuuteen. Tämä on osaltaan johtanut Suomalaisen hyvinvointijärjestelmän alasajon yhteiskunnallisella tasolla. Pääomasta on tullut pyhää, jonka saavuttaminen vaatii leikkauksia valtiotasolla ja mahdollisimman vähän valtion läsnäoloa taloudellisella sektorilla. Tästä lähtökohdasta suomalaisen yksilön entiteetin suojeleminen taloudellisen ideologian vaikutuksilta on mahdotonta, mikä johtaa mielivaltaisiin valintoihin joiden taustalla on tarve tuottaa pääomaa selviytyäkseen.

9. Lopuksi

Finanssikriisiä on pyritty hallitsemaan soveltamalla Keynesin talousteoriaa, jonka mukaan valtion on tuettava yhteiskuntaa talouden laskukauden aikana, jotta työttömyys ei kasvaisi liian suureksi. Suomessa ja Koreassa kuin myös lähestulkoon kaikkialla maailmassa valtiot ovat rahoittaneet työttömyyttä ehkäiseviä projekteja, tarvittaessa alijäämäisellä budjetilla. Elvytyskausi alkaa kuitenkin olla ohitse Yhdysvaltojen, EU:n ja Korean osalta ja nyt kesällä 2010 tuntuu kuin olisimme aallonharjalla. Olemme siinä tilanteessa jossa voimme tehdä päätöksen kuinka lujaa aiomme ratsastaa tuota aaltoa kohti rantakivikkoa. Elvytys on auttanut finanssikriisin hallitsemisessa, mutta sitä tulisi jatkaa vielä siihen asti, että saadaan mallinnettua talouden rakenteet uudelleen. Elvytyksen lopettaminen nyt olisi kohtalokasta pk-yrityksille ja kasvavalle työttömyydelle.

Globaali finanssikriisi on mitoiltaan suurin talouskriisi missä olemme koskaan olleet. Sen vaikutukset globaalin ja lokaaliin talouteen ovat vielä avonaiset. Vaikka talouskasvu on palannut takaisin positiiviseksi, ei se tarkoita, että talouden fundamentaalit olisivat rakenteeltaan kestävä. Työttömyys on yhä korkea ja köyhien määrä on kasvanut vuoden 1990-luvun laman jälkeen kumulatiivisesti. Nykyään joka kuudes suomalainen ja korealainen elää köyhyysrajan alapuolella. Epäilen ettei ole vielä aika lopettaa valtion tukipaketteja ja niiden koordinoitua työllistävälle aloille. Valtion tuen lopettaminen voisi johtaa talouden laskuun, koska työttömyys on korkea ja kansainväliset talousmarkkinat eivät ole saavuttaneet kestävä kasvusuhdannetta.

Uusliberalismi ei ole kadonnut poliittisista puheenvuoroista, oikeastaan ne ovat vahvistuneet. Suomessa julkinen sektori on vetäytynyt palvelujentarjonnasta ja siirtänyt hyvinvointipalvelujaan yksityiselle ja kolmannelle sektorille mm. koulujen erityisopetusta on siirretty yksityiselle sektorille, mikä osaltaan lisää eriarvoisuutta koululaisten keskuudessa. Hyvinvointiin liittyvät ongelmat siirretään yksityiselle ja kolmannelle sektorille, jolloin näistä ongelmista saadaan tehtyä kauppatavaraa. Koreassa työsuhteita muokataan yhä joustavammaksi ja valtion tukipakettien vaikutukset näkyvät lähinnä pörssikurssien nousussa.

10. Lähteet

Primääriaineisto

Instituutioaineistot

Etelä-Korean presidentin Lee Myung-Bakin puheet ajalta 2008-2009. Saatavissa

http://english.president.go.kr/pre_activity/speeches/speeches_list.php

Euroopan komissio (2010). Saatavissa

(http://ec.europa.eu/news/employment/100113_fi.htm)

IMF (1998), *Mitigating the social cost of the Asian crisis*. 35(3) Saatavissa

<http://www.imf.org/external/Pubs/FT/fandd/1998/09/imfstaf2.htm>

YK (2003), *Transforming the developmental welfare state in the Republic of Korea / Economic and*

Social Commission for Western Asia. New York. United Nations.

Hallitusaineistot

Korean hallituksen poliittiset päämäärät. Saatavissa

<http://english.president.go.kr/government/goals/goals.php>

Pääministeri Matti Vanhasen toisen hallituksen hallitusohjelma

Painotyö: Edita Prima Oy, Helsinki 2007

Puolueaineistot

Korean konservatiivisen puolueen puolueohjelma. Saatavissa

http://www.hannara.or.kr/ohannara/english/p_platform01.jsp

Tilastollinen aineisto

Index Mundi (2009), *South Korean Unemployment rate*. Saatavissa

http://www.indexmundi.com/south_korea/unemployment_rate.html

Maailmanpankki (2006), *World Development Indicators Database*. Saatavissa

<http://www.worldbank.org>

OECD (2009), *Total public social expenditure as a percentage of GDP*. Saatavissa

http://www.oecdepublishing.org/keytables/kt_2009_ktsimh1_en.pdf

OECD (2008), Saatavissa www.oecd.org

Tilastokeskus (2010a). *Työttömyys*. saatavissa

http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_tyolama.html#tyottomyys

Tilastokeskus (2010b). *Velat kasvoivat 5% vuonna 2009*. Saatavissa

http://www.stat.fi/til/velk/2009/velk_2009_2010-07-02_tie_001_fi.html

Tilastokeskus (2009). *Pienituloisuuden tarkastelua eri köyhyyksirajoilla*. Saatavissa

http://www.stat.fi/til/tjt/2007/tjt_2007_2009-01-19_kat_004_fi.html

Tilastokeskus (2007). *Suomen teollisuustuotannon kasvun vuodet*. Saatavissa

<http://www.stat.fi/tup/suomi90/toukokuu.html>

Tilastokeskus (2007a). *Tuotannontekijätulojen, bruttotulojen ja käytettävissä olevien tulojen Gini-*

kertoimet sekä tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus vuosina 1966–2007. (2007) Saatavissa

http://www.stat.fi/til/tjt/2007/tjt_2007_2009-05-20_tau_002_fi.html

Tilastokeskus (2007b). *Iäkkäät kotitaloudet vaurastuneet eniten*. Saatavissa

http://www.stat.fi/til/vtutk/2004/vtutk_2004_2007-04-12_tie_002.html

Sanomalehdet & media

Choe, Sang-Hun, "In South Korea, a new workers' grievance." Kolumni. The New York Times, 22.7.2009. Saatavissa

http://www.nytimes.com/2009/07/23/business/global/23temps.html?_r=2&pagewanted=all

Conniff, Richard "Animal instincts." Artikkel. Guardian. 27.5.2006 Saatavissa

<http://www.guardian.co.uk/money/2006/may/27/careers.work5>

Friedman, Milton, *The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits*. Artikkel. The New York Times Magazine, 13.9 1970. Saatavissa

The New York Times Magazine, 13.9 1970. Saatavissa

<http://www.colorado.edu/studentgroups/libertarians/issues/friedman-soc-resp-business.html>

The Hankyoreh. *Gulf between rich and poor in South Korea widens* Utinen. 22.5.2009. Saatavissa

http://english.hani.co.kr/arti/english_edition/e_business/356266.html

Peoples Daily online, *South Korean think tanks warn against household debt level*. Utinen 13.9.2010

Saatavissa: <http://english.peopledaily.com.cn/90001/90778/90858/90863/7165499.html>

Yle (2010), *Työtä tekevien köyhyys yleistyy*. Saatavissa

http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2010/07/tyota_tekevien_koyhyys_yleistyy_1861304.html

Yle Oulu (2009), *Aalto-yliopisto syö muiden rahoituksen*. Saatavissa

http://yle.fi/alueet/oulu/2009/08/aalto-yliopisto_syo_muiden_rahoituksen_954754.html

Sekundääriaineisto/tutkimuskirjallisuus

Agnew, John (2005), *Hegemony: The New Shape of Global Power*. Philadelphia. Temple university press.

Aleman, Jose (2005), *Protest and Democratic Consolidation: A Korean Perspective*. International Journal of Korean Studies, 9(1)

- Armstrong, Charles (2008), *Korean society: Civil society democracy and the state*. Oxon. Routledge. 2. painos.
- Arrow, Kenneth (1963), *Social Choice and Individual Values*. John Wiley & Sons Inc. 2. painos.
- Boas, T., & Gans-Morse, J. (2009). Neoliberalism: From new liberal philosophy to anti-liberal slogan. *Studies in Comparative International Development*, 44(2), 137-161.
- Burke, Kenneth (1945), *A grammar of motives*. London. University of California press Ltd.
- Cambell, John, L. & Pedersen, Ove, Kaj (2001), *The rise of neoliberalism and institutional analysis*. Princeton. Princeton university press
- Chomsky, Noam (1999), *Profit over people: Neoliberalism and global order*. London. A Seven stories press.
- Chun, J. J. (2009). Legal liminality: The gender and labour politics of organising south korea's irregular workforce. *Third World Quarterly*, 30(3), 535-550.
- Crotty, J., & Kang-kook Lee. (2009). Was IMF-imposed economic regime change in korea justified? the political economy of IMF intervention. *Review of Radical Political Economics*, 41(2), 149-169.
- Crotty, James & Lee, Kang-Kook (2001) *Economic Performance in Post-Crisis Korea: A Critical Perspective on Neoliberal Restructuring*. Political Economy Research Institute, University of Massachusetts at Amherst. [Working Papers](#) vol. 23
- Factors in the Emergence of Welfare*. Social policy & administration. 37(4), 328-341
- Frederickson, H. G. (2002). Confucius and the moral basis of bureaucracy. *Administration & Society*, 33(6), 610-628.
- Galtung, Johan, 1977. *Methodology and Ideology*. Science as Invariance-Seeking and Invariance-Breaking Activity. Copenhagen: Christian Ejlers
- Glassman, J., Park, B., & Choi, Y. (2008). Failed internationalism and social movement decline. the cases of south korea and thailand. *Critical Asian Studies*, 40(3), 339-372.

- Ha, Y. C. (2007). Late industrialization, the state and social changes: The emergence of neofamilism in south korea. *Comparative Political Studies*, 40(4), 363-382.
- Han, Chonghee (2009), *The State and Labor in the era of Globalization in Korea*. Esitelty 2009 World Civic Forum, COEX Seoul toukokuun 5-8 päivä, 2009. Saatavissa www.wcf2009.org/program/down/091_S7-I08-3_Chonghee_Han.doc
- Harisalo, Risto & Miettinen, Ensio (2004), *Hyvinvointivaltio: Houkutteleva lupaus vai karvas pettymys*. Tampere. Tampere university press
- Harvey, David (2008), *Uusliberalismin lyhyt historia*. Tampere. Vastapaino.
- Hausman, Daniel M. (1992) *The inexact and separate science of economics*. Cambridge. Cambridge university press.
- Huck-ju Kwon. (2005). Transforming the developmental welfare state in east asia. *Development & Change*, 36(3), 477-497.
- Jin-Ho, Jeong (2008). *Trends and the Present Conditions of Minimum Wage in Korea*. Monthly Labor Review vol. 37. Korea Labor Institute
- Joo, Jae Woo (2008). *Korea's new president facing new challenges: "Korea 747," "pragmatism," "reciprocity," and "new diplomacy"*. Saatavissa <http://www.eai.nus.edu.sg/BB376.pdf>
- Kajanoja, Jouko (2005). *Mitä on hyvinvointi?*
- Karvonen, Erkki (2000), *Kansalliset ja kansainväliset tietoyhteiskuntastrategiat*. Teoksessa
- Koo, H. (2007). The changing faces of inequality in south korea in the age of globalization. *Korean Studies*, 31(1), 1-18.
- Krugman (1996) *Ricardo's difficult idea*. Saatavissa <http://web.mit.edu/krugman/www/ricardo.htm>
- Krugman, Paul (2003), *The great unraveling: Losing our way in the new century*. W.W. Norton.
- Kwon Seung-Ho, O'Donnell Michael (2001) *The chaebol and labour in Korea: The development of management strategy in Hyundai*. London. Routledge

- Lin, Ka (1999), *Confucian Welfare Cluster: A Cultural Interpretation of Social Welfare*. Tampere. Tampere university press.
- Mad bullying disease. (2009). *Economist*, 390(8625), 48-48.
- MAHON, R. (2009). The OECD's discourse on the reconciliation of work and family life. *Global Social Policy*, 9(2), 183-204.
- Moisio, Pasi ym. (toim.) 2008, *Suomalaisten hyvinvointi*. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteen tutkimus- ja kehittämiskeskus.
- Morck, Randall, K., Nakamura, Masao (2005), *A History of Corporate Governance around the World: Family Business Groups to Professional Managers*. University of Chicago press. Ss. 367-466
- Nafstad, H. E., Blakar, R. M., Carlquist, E., Phelps, J. M., & Rand-Hendriksen, K. (2007). Ideology and power: The influence of current neo-liberalism in society. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 17(4), 313-327.
- Niemelä Pauli. *Etiikka ja hyvinvointivaltion palvelut*. Yhteiskuntapolitiikka 2004:(3). Ss.300-305.
- Palonen, Kari & Summa, Hilikka (1996) (toim.): *Pelkkää retoriikkaa: Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*, s. 267–291. Tampere. Vastapaino.
- Patnaik, U. (2003). Global capitalism, deflation and agrarian crisis in developing countries. *Journal of Agrarian Change*, 3(1), 33-66.
- Patomäki, Heikki (2007), *Uusliberalismi Suomessa: Lyhyt historia ja tulevaisuuden vaihtoehdot*. Helsinki: WSOY
- Perelman, Chaïm (2007), *Retoriikan valtakunta*. (L'empire rhétorique, 1977.). Tampere: Vastapaino. 2. painos
- Pirie, Ian (2008), *The Korean developmental state : from dirigisme to neo-liberalism*. London ; New York : Routledge
- Robison, R. (2004). Neoliberalism and the future world: Markets and the end of politics. *Critical Asian Studies*, 36(3), 405-423.

Ryoo, Woongjae (2009). *The Public Sphere and the Rise of South Korean Civil Society*. [Journal of Contemporary Asia](#), 39(1), 23-35. Routledge

Saatavissa http://www.stat.fi/tup/kuntapuntari/kuntap_3_2005_hyvinvointi.html

Seung- Ho, Kwon (1997), *Industrial relations in South Korea: An historical analysis*. Working paper series. ISSN 1325-8028

Shin, Chang-sik & Shaw, Ian (2003), *Social Policy in South Korea: Cultural and Structural*

Steinberg, David I. (1989), *The Republic of Korea : economic transformation and social change*. Boulder. Westview Press

Sung-won Kim. (2009). Social changes and welfare reform in south korea: In the context of the late-coming welfare state. *International Journal of Japanese Sociology*, 18(1), 16-32.

Toulmin, Stephen (1990), *Kosmopolis: Kuinka uusi aika hukkasi humanismin perinnön*. Porvoo Helsinki Juva: WSOY, 1998.

Vesterinen, Ilmari (2000), *Korea, kolme ovea tiikerin valtakuntaan*. Helsinki, Gaudeamus, Tampere, Tammerpaino 2000

Vuorensyrjä, Matti ja Reijo Savolainen (toim.): *Tieto ja tietoyhteiskunta*. Helsinki: Gaudeamus.

Walker, Robert (2004), *Social security and welfare*. Maidenhead. Open university press 2004

Yong, S. P. (2008). Revisiting the welfare state system in the republic of korea. *International Social Security Review*, 61(2), 3-19.